

ετήσια έκθεση 2016

UNIVERSAL LIFE

Ετήσια Έκθεση 2016

Περιεχόμενα

Πρόσκληση Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης	2
Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση	3
Βασικά Οικονομικά Στοιχεία Ομίλου	4
Χαιρετισμός Προέδρου	5
Χαιρετισμός Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή	7
Ανασκόπηση Εργασιών	9
Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης	15
Οικονομική Έκθεση 2016	26
Κεκτημένη Αξία - Embedded Value	92

Πρόσκληση Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης

Δίδεται ειδοποίηση ότι η 47η Ετήσια Γενική Συνέλευση της UNIVERSAL LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LIMITED θα γίνει στα Κεντρικά Γραφεία της Εταιρείας στη Λευκωσία στις 28 Ιουνίου 2017 και ώρα 5:30μ.μ. για να ασχοληθεί με τα ακόλουθα θέματα:

1. ΕΞΕΤΑΣΗ της έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016.
2. ΕΓΚΡΙΣΗ μερίσματος.
3. ΕΚΛΟΓΗ μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
4. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ της αμοιβής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
5. ΕΠΑΝΑΔΙΟΡΙΣΜΟ των ελεγκτών και εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου για καθορισμό της αμοιβής τους.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Χ.Γ. Χωματένος
Γραμματέας
Λευκωσία 16 Μαΐου 2017

Ετήσια Έκθεση

Η Ετήσια Έκθεση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 είναι διαθέσιμη από την Εταιρεία σε ηλεκτρονική και σε έντυπη μορφή. Αντίγραφα της Ετήσιας Έκθεσης μπορούν να ζητηθούν και δύνανται να παραληφθούν από το Τμήμα Μετοχών, στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας, Λεωφόρος Διγενή Ακρίτα 85, 1070 Λευκωσία, χωρίς οποιαδήποτε χρέωση.

Επίσης, η Ετήσια Έκθεση θα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.universallife.com.cy και σε έντυπη μορφή κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Σημείωση

Πρόσωπο που δικαιούται να παραστεί και να ψηφίσει κατά την πιο πάνω συνέλευση δικαιούται να διορίσει αντιπρόσωπό του για να παραστεί και να ψηφίσει στη θέση του. Ο αντιπρόσωπος αυτός δεν είναι αναγκαίο να είναι μέτοχος της Εταιρείας. Το σχετικό έγγραφο πρέπει να κατατεθεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας, Λεωφόρος Διγενή Ακρίτα 85, 1070 Λευκωσία, τουλάχιστο 48 ώρες πριν από το χρόνο που ορίσθηκε για τη σύγκληση της συνέλευσης.

Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D

Πρόεδρος

Γιώργος Γεωργίου (από 14/10/2016)

Αντιπρόεδρος

Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Ανδρέας Γεωργίου (Αντιπρόεδρος μέχρι 14/10/2016)

Κωνσταντίνος Δεκατρής

Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης

Σωκράτης Σολομίδης

Αλέξης Φ. Φωτιάδης

Παύλος Φ. Φωτιάδης

Σταύρος Χριστοδουλίδης

Μαρία Αγρότου Ιακωβίδου (διορίστηκε στις 24/3/2017)

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Διευθύνων Σύμβουλος & Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Κύπρος Μοιράνθης

Γενικός Διευθυντής Διοίκησης και

Αναπληρωτής Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Ανδρέας Σιακαλλής

Γενικός Διευθυντής Ασφαλιστικών Εργασιών

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Χαράλαμπος Γ. Χωματένος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ξάνθος Βράχας

ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΗΣ

Ανδρέας Σιακαλλής (μέχρι 24/3/2017)

Ρεβέκκα Ευαγγέλου (από 24/3/2017)

ΝΟΜΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Δικηγορικό Γραφείο Λέλλου Π. Δημητριάδη

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Ernst & Young Cyprus Ltd

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Universal Tower

Λεωφόρος Διγενή Ακρίτα 85

1070 Λευκωσία

T.Θ. 21270, 1505 Λευκωσία

Βασικά Οικονομικά Στοιχεία Ομίλου

	2016	2015	2016/2015
	€000	€000	Αύξηση / (μείωση) %
Ασφάλιστρα Ομίλου	81 782	76 418	7,0
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία	1 472	3 301	(55,0)
Κέρδη για το έτος μετά τη φορολογία	811	2 053	(60,0)
Υποχρεώσεις Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων	277 709	274 623	1,1
Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων	360 244	365 060	(1,3)
Ίδια Κεφάλαια	32 815	31 932	2,8

Χαιρετισμός Προέδρου

Φίλτατοι Μέτοχοι,

Το 2016 ήταν από κάθε άποψη ένα κομβικό σημείο για την πορεία της οικονομία της πατρίδας μας. Ήταν η χρονιά που σηματοδεύτηκε με την επανάκτηση της εμπιστοσύνης, της αξιοπιστίας και της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας μας.

Η Κυπριακή οικονομία από το 2016 παρουσιάζει μια θετική εικόνα, η οποία διαρκώς βελτιώνεται. Εξήλθε από το Μνημόνιο οικονομικά ισχυροποιημένη, με μια νέα προοπτική και οι ενδείξεις φανερώνουν σημαντικές δυνατότητες μιας σταθερής και υποσχόμενης ανάκαμψης. Βέβαια η κρίση που πέρασε η οικονομία μας τα προηγούμενα 5-6 χρόνια άφησε πίσω της ορισμένα μεγάλα προβλήματα από τα οποία τα κυριότερα είναι:

Το μεγάλο ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων, η μείωση των οικονομικών δυνατοτήτων μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού, τα υψηλά επίπεδα ανεργίας ιδιαίτερα μεταξύ των νέων με υψηλά ακαδημαϊκά προσόντα, πολλοί από τους οποίους αναγκάστηκαν να αναζητήσουν ευκαιρίες απασχόλησης στη μετανάστευση που αποτελούν μεγάλη απώλεια για την χώρα, η καθυστέρηση στην προώθηση αναγκαίων μεταρρυθμίσεων και στον εκσυγχρονισμό των δομών της οικονομίας.

Τα θετικά στοιχεία και οι αντοχές της οικονομίας επέτρεψαν την έξοδο από το ασφυκτικό κλίμα που δημιουργήθηκε από το 2011 και οδήγησε στο Μνημόνιο.

Αναμφίβολα πλέον είναι καλύτερες οι προοπτικές που διανοίγονται για την ανάπτυξη της οικονομίας, αφού ήδη εκτιμάται επίσημα από το Υπουργείο Οικονομικών ότι η Κυπριακή οικονομία το 2017 θα έχει ρυθμούς ανάπτυξης που θα αγγίζουν το 2,5 - 3%.

Ο τουρισμός που αποτελεί ένα βασικό κλάδο της οικονομίας μας σήμερα, το 2016 πήγε πολύ καλά και ευελπιστούμε ότι τα καλά αυτά αποτελέσματα θα συνεχιστούν και κατά τα επόμενα χρόνια, ιδιαίτερα εάν ακολουθήσουμε μια πορεία αναβάθμισης και εμπλουτισμού του τουριστικού μας προϊόντος με έργα πρωτοποριακά που θα ξεχωρίζουν και θα προβάλλουν τις σπάνιες ομορφιές πλεονεκτήματα της νήσου μας και θα καταστήσουν την τουριστική μας βιομηχανία περισσότερο ελκυστική για τον ποιοτικό τουρισμό ο οποίος θα φέρει στον τόπο πολύ υψηλότερα εισοδήματα από ότι ο μαζικός τουρισμός που δεχόμεθα σήμερα. Προς αυτή την κατεύθυνση έργα όπως το καζίνο, τα γήπεδα γκολφ, οι μαρίνες και κυρίως μεγάλες σύνθετες αναπτύξεις υψηλής ποιοτικής στάθμης που προτείνονται να υλοποιηθούν, εάν εξασφαλισθούν οι σχετικές άδειες, είναι απαραίτητα συστατικά για να αναβαθμιστεί η τουριστική μας βιομηχανία.

Η ναυτιλία επίσης βρίσκεται σε πολύ καλό δρόμο και αναμένεται ότι η ανοδική πορεία της θα συνεχιστεί.

Φωτεινή αχτίδα ελπίδας που θα απογειώσει το οικονομικό μέλλον της μικρής μας πατρίδας και την ευημερία του λαού μας, αποτελούν τα τεράστια αποθέματα φυσικού αερίου στην ΑΟΖ της Νήσου μας, νοουμένου όμως ότι θα εξασφαλίσουμε ισχυρούς συμμάχους που να διασφαλίζουν τα κυριαρχικά μας δικαιώματα επ' αυτών, εν όψει των κινδύνων και απειλών που αντιμετωπίζει σήμερα η Κυπριακή Δημοκρατία.

Βέβαια, κατά τα επόμενα χρόνια, αναμένεται ότι η Κυπριακή οικονομία θα αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις. Κατ' αρχήν η όλη πορεία της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την έκβαση του πολιτικού μας προβλήματος, αν θα υπάρξει σωστή λύση του Κυπριακού και πόσο αυτή θα είναι τέτοια που να μας εξασφαλίζει ειρήνη, απρόσκοπτη και ικανοποιητική ανάπτυξη. Εάν τούτο συμβεί, διανοίγονται νέοι ορίζοντες τόσο στην οικονομική ανάπτυξη γενικά, όσο και ειδικά στην πρόοδο του

*Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
κ. Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D*

Χαιρετισμός Προέδρου

τουρισμού, στην ανάπτυξη της εμπορικής μας ναυτιλίας χωρίς τα υπάρχοντα σήμερα προβλήματα. Επίσης θα διευκολυνθούν η ελεύθερη και απρόσκοπτη αξιοποίηση του σημαντικού πλούτου των υδρογονανθράκων, η μετατροπή και συνεχής ανάπτυξη και ανάδειξη της Κύπρου σε αξιόλογο κέντρο υπηρεσιών για ολόκληρη την περιοχή της Μέσης Ανατολής και ιδιαίτερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βέβαια, για να επιτευχθούν όλα αυτά χρειάζεται πέραν από τη λύση του Κυπριακού προβλήματος να γίνουν και αρκετές αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό των δομών της κυπριακής οικονομίας, να αναβαθμιστούν οι υπηρεσίες των διαφόρων υπουργείων και άλλων υπηρεσιών του κράτους, να εκσυγχρονιστούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα, από τα Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης μέχρι τα Πανεπιστήμια, ώστε οι επιχειρήσεις μας, που αποτελούν τα κύτταρα της οικονομίας, να μην αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξεύρεση εργατικού δυναμικού όλων των βαθμίδων με τα απαραίτητα προσόντα. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός στα σχολεία, το σύστημα μαθητείας και η επανεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού και των ανέργων δεν μπορούν να μην απασχολήσουν σοβαρά το εκπαιδευτικό σύστημα με κατεύθυνση πάντοτε τα νέα δεδομένα και τις προοπτικές του μέλλοντος.

Η Κύπρος θα πρέπει να αρχίσει να προετοιμάζει το μελλοντικό εργατικό της δυναμικό με βάση τις πραγματικές και συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες, αξιοποιώντας και δεξιότητες και προσόντα του εργατικού δυναμικού της χώρας ώστε να συνεχίσει να προσβλέπει σε συνεχή αναπτυξιακή πορεία και να ενισχύει διαρκώς την ανταγωνιστικότητα της στις διεθνείς αγορές. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί πρωτίστως με την ανάπτυξη εκείνων των κλάδων παραγωγής που βασίζονται στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών.

Η Παιδεία μας και η κρατική φροντίδα γενικότερα θα πρέπει ακόμα να προετοιμάσουν και να προσανατολίσουν το σύνολο της κοινωνίας για τα τεράστια οφέλη που θα προκύψουν από την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου τα οποία θα δημιουργήσουν τεράστιες ευκαιρίες οικονομικής ανάπτυξης.

Η Universal Life, μέσα στο οικονομικό αυτό περιβάλλον, συνέχισε την πορεία προόδου των τελευταίων ετών ως αποτέλεσμα της συνετούς διαχείρισης και επαγγελματισμού της Διεύθυνσης υποστηριζόμενη από το αφοσιωμένο προσωπικό και το πανάξιο ασφαλιστικό δυναμικό.

Θέλω να συγχαρώ το Διοικητικό Συμβούλιο και την Διεύθυνση της Universal Life για τις πρόσφατες ιδιαίτερης σημασίας Ιστορικές Συμφωνίες με τον Συνεργατισμό ο οποίος βρίσκεται σήμερα σε πορεία αναδιοργάνωσης και πρόοδου προς αναγέννηση. Οι συμφωνίες αυτές διανοίγουν νέους ορίζοντες στον Όμιλο μας αλλά και δημιουργούν σοβαρές ευθύνες για τες οποίες όμως πιστεύω ότι οι υπηρεσίες μας είναι πάντοιμες να τις αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω εσάς τους μετόχους και μαζί τους πελάτες και συνεργάτες μας, βεβαίως τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και όλο το ανθρώπινο δυναμικό και τα στελέχη του Ομίλου για την στήριξη τους.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θέλω να απευθύνω στον αποχωρήσαντα Αντιπρόεδρο κ. Ανδρέα Γεωργίου ο οποίος προσέφερε τα μέγιστα με τις γνώσεις, τη σοφία και την εμπειρία του τόσο στην ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης στην Κύπρο όσο και στον Όμιλο Universal ενώ θα συνεχίσει την προσφορά του στο Διοικητικό Συμβούλιο. Παράλληλα καλωσορίζω τον κ. Γιώργο Γεωργίου στην θέση του Αντιπροέδρου και την κ. Μαρία Αग्रότου Ιακωβίδου ως Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ευχόμενος καλή επιτυχία στο έργο τους και στην κοινή προσπάθεια για την ευημερία και πρόοδο του Ομίλου.

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D
Πρόεδρος

Χαιρετισμός Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή

Το 2016 ήταν ένας χρόνος σηματοδοτικός για την οικονομία μας. Η Κύπρος κατάφερε να εξέλθει από το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής στο οποίο εισήλθε λόγω της οικονομικής κρίσης τρία χρόνια νωρίτερα και να επιστρέψει δυναμικά στις διεθνείς αγορές με την έκδοση κυβερνητικών ομολόγων.

Η οικονομική ανάπτυξη συνεχίστηκε κατά την διάρκεια του χρόνου με τομείς ανάπτυξης τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες αλλά και τις επενδύσεις σε κτίρια και εξοπλισμό. Με αυτά τα δεδομένα το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αυξήθηκε κατά 2,9% σε σύγκριση με 1,7% το 2015 ενώ η ανεργία σημείωσε μείωση 6,1% σε σύγκριση με το Δεκέμβριο του 2015.

Παρά ταύτα το οικονομικό περιβάλλον εξακολουθεί να εμπεριέχει προκλήσεις καθώς συνεχίζουν να υπάρχουν σημαντικά θέματα που χρειάζονται επίλυση όπως ο ψηλός δείκτης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, τα ψηλά επίπεδα ιδιωτικού δανεισμού, η ψηλή ανεργία και καθυστερήσεις στην προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Όσον αφορά τον ασφαλιστικό κλάδο το 2016 ήταν η πρώτη χρονιά της πλήρους εφαρμογής της ευρωπαϊκής οδηγίας για την Φερεγγυότητα II, η οποία εισάγει σημαντικά αυξημένες απαιτήσεις τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο που αποτελούν προκλήσεις για τις ασφαλιστικές εταιρείες. Πολλές από τις απαιτήσεις αυτές σχετίζονται με την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης και των συστημάτων ελέγχου, την εφαρμογή σωστής επενδυτικής πολιτικής και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των κινδύνων.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο Όμιλος κατέγραψε για τη χρονιά που πέρασε συνολικά λογιστικά κέρδη ύψους €0,8 εκ. σε σχέση με κέρδη €2,1 εκ. το 2015. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στην μειωμένη κερδοφορία του κλάδου ασφαλείων ζωής και ετησίων προσόδων της Εταιρείας και των αυξημένων καθαρών ζημιών του Ομίλου από άλλες εργασίες. Οι ζημιές του έτους με βάση την κεκτημένη αξία, γνωστή ως "embedded value", ανήλθαν σε €1,9 εκ. σε σχέση με κέρδη €2,2 εκ. κατά το 2015. Η κεκτημένη αξία της Εταιρείας παρουσίασε μείωση στο τέλος του 2016 ανερχόμενη σε €72,8 εκ. από €74,7 εκ. που ήταν το 2015.

Το 2016 η ασφαλιστική βιομηχανία παρουσίασε μικρή άνοδο, με τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του Κλάδου Ζωής να αυξάνονται κατά 0,7% σε σύγκριση με το 2015. Τα ετησιοποιημένα ασφάλιστρα από νέα συμβόλαια σημείωσαν αύξηση 5,8% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Η νέα παραγωγή παραμένει γενικά σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με την περίοδο που προηγήθηκε της έναρξης της οικονομικής κρίσης.

Η Εταιρεία μας διατηρήθηκε στην τρίτη θέση του Κλάδου Ζωής με μερίδιο αγοράς 14,1%, ελαφρώς αυξημένο σε σύγκριση με το 2015, με μεικτά ασφάλιστρα που ανήλθαν σε €45,5 εκ. παρουσιάζοντας αύξηση 1,1% από τον προηγούμενο χρόνο. Τα ετησιοποιημένα ασφάλιστρα από νέες εργασίες του κλάδου ζωής ανήλθαν σε €5,6 εκ., παρουσιάζοντας αύξηση 6,2% από τον προηγούμενο χρόνο. Ως αποτέλεσμα της βελτίωσης του οικονομικού κλίματος αλλά και της αποκατάστασης μέρους της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα παρατηρήθηκε μείωση των εξαγορών ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά 18,4%.

Ο Κλάδος Ατυχημάτων και Υγείας στην Κύπρο σημείωσε σημαντική αύξηση 14,1% στα μεικτά ασφάλιστρα του κλάδου, που ανήλθαν σε €120,7 εκ. Αυτό καταδεικνύει ότι οι πολίτες ακόμη και μέσα στο κλίμα λιτότητας και οικονομικής περισυλλογής, συνεχίζουν να πιστεύουν στο θεσμό της ιδιωτικής ασφάλισης υγείας και τον εμπιστεύονται για κάλυψη των αναγκών τους. Η Εταιρεία μας με μεικτά ασφάλιστρα

*Ο Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής
Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης*

Χαιρετισμός Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή

€36,3 εκ., παρουσιάζοντας αύξηση 15,5% από τον προηγούμενο χρόνο, παρέμεινε με διαφορά η μεγαλύτερη εταιρεία στον κλάδο αυτό με μερίδιο αγοράς 30,1%.

Με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της Εταιρείας και της κερδοφορίας της, οι βασικοί στρατηγικοί άξονες για το 2017 είναι η ανάπτυξη των πωλήσεων μέσω της ποιοτικής και ποσοτικής ανάπτυξης του δικτύου πωλήσεων. Στόχος μας είναι να είμαστε ο πιο αξιόπιστος συνεταίρος στην ασφάλιση των πελατών μας προσφέροντάς τους καινοτόμες ασφαλιστικές λύσεις που να καλύπτουν όσο καλύτερα τις ανάγκες τους.

Από την 1η Ιανουαρίου 2017, μετά από αξιολόγηση των προσφορών σε ανοιχτό διαγωνισμό που προκήρυξε η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, η Εταιρεία μας επιλέγηκε ως ο στρατηγικός συνεργάτης του Συνεργατισμού στον τομέα των τραπεζοασφαλίσεων. Με βάση την στρατηγική αυτή συνεργασία, για τα επόμενα τρία χρόνια τα ομαδικά σχέδια δανειοασφάλισης του Συνεργατισμού μεταφέρονται στην Εταιρεία μας. Επιπρόσθετα με αυτό, υπάρχουν μεγάλες προοπτικές που διανοίγονται και για τις δύο εταιρείες, αφού η στρατηγική αυτή συνεργασία θέτει το υπόβαθρο για την ανάπτυξη ενός πλήρους φάσματος σύγχρονων και ανταγωνιστικών ασφαλιστικών υπηρεσιών, που θα μπορούν να ανταποκριθούν στις σημερινές ανάγκες της αγοράς. Προσδοκούμε ότι αυτή η στρατηγική συνεργασία θα αποτελέσει το εφαλτήριο για να εδραιωθεί η Εταιρεία μας στην κορυφή της ασφαλιστικής βιομηχανίας.

Η επιτυχημένη πορεία του Ομίλου Universal διαμέσου των ετών αποτελεί εφόδιο αλλά και βαριά κληρονομιά για τη συνέχιση της ανοδικής αυτής πορείας. Πιστεύω ότι σήμερα περισσότερο παρά ποτέ, χρειάζεται συνεργασία και ευελιξία για την πραγμάτωση των στόχων μας. Αισθανόμενοι το βάρος των ευθυνών μας θα συνεχίσουμε αποτελεσματικά και με διαφάνεια την προσπάθεια μας για δημιουργία οφέλους για τους μετόχους, τους πελάτες, το προσωπικό και ασφαλιστικό δυναμικό και την κοινωνία στο σύνολο της.

Τελειώνοντας θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς τους πελάτες και τους μετόχους μας για την εμπιστοσύνη με την οποία μας περιβάλλουν, προς το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου για την πολύτιμη συνεισφορά του στις προσπάθειες για επίτευξη των κοινών μας στόχων, καθώς επίσης και στον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την άψογη συνεργασία.

Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης
Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Ανασκόπηση Εργασιών

Ασφαλιστικές Εργασίες Κλάδου Ζωής

Η νέα παραγωγή σε ατομικά ασφάλιστρα ζωής ανήλθε σε €6,2 εκατομμύρια παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 3,0% συγκριτικά με το 2015. Τα συνολικά ασφάλιστρα ζωής της Εταιρείας παρουσίασαν αύξηση 1,1% από €45,0 εκατομμύρια που ήταν το 2015 σε €45,5 εκατομμύρια.

Οι μεικτές πληρωμές σε κατόχους ασφαλιστηρίων ανήλθαν σε €36,0 εκατομμύρια (2015: €46,2 εκατομμύρια) εκ των οποίων τα €13,6 εκατομμύρια αφορούσαν λήξεις συμβολαίων (2015: €19,0 εκατομμύρια) και τα €18,1 εκατομμύρια εξαγορές συμβολαίων (2015: €22,2 εκατομμύρια). Το υπόλοιπο ποσό ύψους €4,3 εκατομμυρίων αφορούσε μεικτές αποζημιώσεις σε ασφαλιστήρια του κλάδου ζωής (2015: €5,0 εκατομμύρια) με τις καθαρές αποζημιώσεις που αναλογούν στην Εταιρεία μετά και την αφαίρεση του μεριδίου των αντασφαλιστών να ανέρχονται σε €2,6 εκατομμύρια (2015: €3,2 εκατομμύρια).

Οι επενδύσεις του κλάδου ζωής της Εταιρείας παρουσίασαν απόδοση ύψους €7,0 εκατομμυρίων (2015: απόδοση €8,5 εκατομμύρια). Τα κέρδη από την αύξηση στην κεφαλαιουχική αξία καθώς και από τη διάθεση επενδύσεων ανήλθαν το 2016 σε €5,8 εκατομμύρια (2015: κέρδη €7,3 εκατομμύρια) ενώ τα έσοδα από επενδύσεις ανήλθαν στα €1,3 εκατομμύρια (2015: €1,2 εκατομμύρια).

Τα αποτελέσματα του κλάδου ζωής επιβαρύνθηκαν από τη αύξηση των λειτουργικών εξόδων κατά 2,5% στα €6,8 εκατομμύρια από €6,7 εκατομμύρια το 2015. Παράλληλα, οι προμήθειες που καταβάλλονται προς τους ασφαλιστικούς αντιπροσώπους παρουσίασαν αύξηση κατά 9,6% στα €3,7 εκατομμύρια (2015: €3,3 εκατομμύρια).

Τα αποθεματικά του κλάδου ζωής παρουσίασαν αύξηση από €261,9 εκατομμύρια το 2015 σε €262,9 εκατομμύρια το 2016. Με τη διενέργεια της αναλογιστικής εκτίμησης μεταφέρθηκε πλεόνασμα €3,5 εκατομμύρια στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (2015: πλεόνασμα €4,3 εκατομμύρια) ενώ παρέμεινε αδιανέμητο πλεόνασμα ύψους €0,7 εκατομμύρια.

Η Εταιρεία προσφέρει στους πελάτες της μια ευρεία γκάμα ασφαλιστικών προϊόντων που καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες τους, με έμφαση στα σχέδια ζωής επενδυτικού τύπου unit-linked για τα οποία ο πελάτης φέρει εξ' ολοκλήρου τον επενδυτικό κίνδυνο, στις απλές ασφαλίσεις που παρέχουν μόνο ασφαλιστική κάλυψη και στα ασφαλιστήρια με συμμετοχή στα κέρδη της Εταιρείας.

Αναλογιστική Εκτίμηση

Οι καθαρές υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων του κλάδου ζωής στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθαν σε €262,2 εκατομμύρια σε σχέση με €261,2 εκατομμύρια τον προηγούμενο χρόνο. Προέκυψε αναλογιστικό πλεόνασμα για το έτος ύψους €3,8 εκατομμύρια (2015: πλεόνασμα €4,7 εκατομμύρια).

Η Εταιρεία ακολουθεί με συνέπεια την πάγια πολιτική της για δίκαιη κατανομή των κερδών μεταξύ των μετόχων και των ασφαλισμένων της. Μετά από σχετική σύσταση του Εντεταλμένου Αναλογιστή της Εταιρείας και λαμβάνοντας υπόψη το ύψος του αδιανέμητου πλεονάσματος η κλίμακα κατανομής συνήθων κερδών σε ασφαλιστήρια με συμμετοχή στα κέρδη της Εταιρείας για το ασφαλιστικό έτος 2016 διατηρήθηκε στα €25 ανά χιλιάδα ασφαλισμένου ποσού. Επίσης, έχει διατηρηθεί η κλίμακα κατανομής κερδών λήξης σε ασφαλιστήρια με συμμετοχή στα κέρδη τα οποία κυμαίνονται από 5% μέχρι 35% των συνήθων κερδών, ανάλογα με τη διάρκεια του συμβολαίου.

Το μεταφερόμενο πλεόνασμα προς όφελος των μετόχων για το 2016 ανήλθε σε €3,5 εκατομμύρια ενώ €0,3 εκατομμύρια χρησιμοποιήθηκαν για την παραχώρηση των προαναφερθέντων συνήθων κερδών σε συμβόλαια με συμμετοχή στα κέρδη. Κατά τη διάρκεια του 2016 έχει πληρωθεί το συνολικό ποσό των €0,7 εκατομμυρίων αναφορικά με κέρδη λήξης σε ασφαλιστήρια που έχουν καταστεί απαιτητά λόγω λήξης ή απώλειας ζωής ασφαλισμένου. Ταυτόχρονα ποσό €3,8 εκατομμυρίων παρέμεινε αδιανέμητο στο αποθεματικό κλάδου ζωής.

Ανασκόπηση Εργασιών

Οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την κατανομή του πλεονάσματος του κλάδου ζωής είναι οι αποδόσεις των επενδύσεων, η προοπτική κερδοφορίας στο μέλλον, το τυχόν αδιανέμητο (μη κατανεμημένο) πλεόνασμα καθώς και οι προσδοκίες των κατόχων ασφαλιστηρίων.

Η κατανομή του πλεονάσματος του κλάδου ζωής κατά τα τελευταία τρία χρόνια είχε ως εξής:

	2016	2015	2014
	€000	€000	€000
Κατανομή για το έτος στους κατόχους ασφαλιστηρίων	343	368	450
Μεταφορά προς την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	3 450	4 300	900
Αύξηση / (μείωση) στο μη κατανεμηθέν πλεόνασμα	9	28	(609)
Πλεόνασμα για το έτος πριν την κατανομή	3 802	4 696	741

Επενδύσεις και Εσωτερικά Επενδυτικά Ταμεία

Η Εταιρεία διαχειρίζεται σημαντικά ποσά για λογαριασμό των ασφαλισμένων της, τα οποία είναι κατανεμημένα σε τέσσερα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία (internal unit-linked funds) και σε πέμπτο ταμείο το οποίο περιλαμβάνει τις επενδύσεις που καλύπτουν όλα τα υπόλοιπα μαθηματικά αποθεματικά της Εταιρείας, πλην των υποχρεώσεων από τις αξίες των μονάδων σε συμβόλαια τύπου unit-linked. Η χάραξη και εφαρμογή της επενδυτικής πολιτικής των ταμείων αυτών καθορίζεται από την εσωτερική Επιτροπή Επενδύσεων της Εταιρείας που συνέρχεται σε τακτά διαστήματα.

Από τις συνολικές επενδύσεις της Εταιρείας ύψους €254,4 εκατομμυρίων στις 31 Δεκεμβρίου 2016, το μεγαλύτερο ποσό €237,0 εκατομμύρια αφορούσε επενδύσεις του κλάδου ζωής, (2015: 239,4 εκατομμύρια). Οι επενδύσεις συνδεδεμένες με τα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία ανήλθαν σε €200,6 εκατομμύρια, σε σχέση με €189,5 εκατομμύρια το 2015 και αποτελούσαν ποσοστό 78,9% των συνολικών επενδύσεων. Οι επενδύσεις εξωτερικού του κλάδου ζωής ανήλθαν σε €132,1 εκατομμύρια ή το 51,9% των συνολικών επενδύσεων του κλάδου, ποσοστό που αποδεικνύει τη μεγάλη έμφαση που δίδεται σε επενδύσεις εξωτερικού για διασπορά του επενδυτικού κινδύνου.

Στα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία που είναι συνδεδεμένα με συμβόλαια τύπου unit-linked κατανέμονται τα περιουσιακά στοιχεία που προκύπτουν από τα επενδυόμενα ποσά που πιστώνονται περιοδικά σε αυτά, μείον τα ποσά που αποσύρονται από αυτά. Τα συγκεκριμένα όμως περιουσιακά στοιχεία που απαρτίζουν το κάθε ταμείο καθώς και το εισόδημα που απορρέει από αυτά, αποτελούν ιδιοκτησία της Εταιρείας. Η διαχείριση των τεσσάρων εσωτερικών επενδυτικών ταμείων της Εταιρείας γίνεται μέσα στα πλαίσια των προκαθορισμένων στόχων και παρέχεται διαφάνεια αναφορικά με τη σύσταση του κάθε ταμείου και τους επενδυτικούς του στόχους.

Το Universal Growth Fund επιδιώκει την επίτευξη υψηλής μακροπρόθεσμης απόδοσης κυρίως από κεφαλαιουχικά και εισοδηματικά κέρδη αλλά και υπεραξια επενδύσεων. Το Universal Property Fund επιδιώκει την επίτευξη σχετικά υψηλής μακροπρόθεσμης απόδοσης κυρίως από επενδύσεις σε ακίνητη περιουσία. Το Universal Security Fund επιδιώκει την επίτευξη ικανοποιητικής μακροπρόθεσμης απόδοσης κυρίως από επενδύσεις σταθερού εισοδήματος. Το Universal Guaranteed Fund παρέχει εγγυημένη απόδοση που υπολογίζεται σε σχέση με το εκάστοτε βασικό επιτόκιο repo rate της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το ταμείο επενδύει κυρίως σε τραπεζικές καταθέσεις.

Ανασκόπηση Εργασιών

Το ύψος των περιουσιακών στοιχείων του κάθε ταμείου στο τέλος του 2016 και 2015 είχε ως εξής:

	Ύψος Περιουσιακών Στοιχείων	
	2016 €000	2015 €000
Universal Growth Fund	84 670	82 890
Universal Property Fund	70 068	71 147
Universal Security Fund	46 014	42 486
Universal Guaranteed Fund	16 607	15 335
	217 359	211 858

Κατά το 2016, τα επενδυτικά ταμεία της Εταιρείας είχαν τις ακόλουθες αποδόσεις. Η μετοχική μονάδα του Universal Growth Fund, σημείωσε αύξηση 4,38% (2015: αύξηση 3,83%), του Universal Property Fund μείωση 0,65% (2015: στα ίδια επίπεδα με το 2014), του Universal Security Fund μείωση 0,25% (2015: αύξηση 0,37%) και του Universal Guaranteed Fund παρέμεινε στα ίδια επίπεδα (2015: ίδια επίπεδα).

Κεκτημένη Αξία (Embedded Value)

Η κεκτημένη αξία της Εταιρείας, γνωστή ως "embedded value", περιλαμβάνει το συμφέρον των μετόχων στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της Universal Life και τις προβλέψεις για τα μελλοντικά κέρδη που θα προκύψουν από τα συμβόλαια σε ισχύ. Το επιτόκιο προεξόφλησης κινδύνου που έχει χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό της κεκτημένης αξίας για το 2015 ήταν 7,5% ίδιο με το 2015.

Η αξία των συμβολαίων σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε στα €37,01 εκατομμύρια (2015 €41,0). Το σύνολο της κεκτημένης αξίας στο τέλος του 2016, που περιλαμβάνει τόσο τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας όσο και τυχόν μη κατανεμηθέν πλεόνασμα του κλάδου ζωής, μειώθηκε στα €72,8 εκατομμύρια σε σχέση με €74,7 εκατομμύρια το 2015.

Κατ' επέκταση, η εσωτερική αξία της Εταιρείας κατά μετοχή μειώθηκε σε €5,19 στο τέλος του 2016 σε σχέση με €5,42 που ήταν στο τέλος του 2015. Οι ζημιές του 2016 με βάση την κεκτημένη αξία, που ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν την αλλαγή στην κεκτημένη αξία και οποιοδήποτε μέρος που πληρώθηκε στους μετόχους μέσα στο έτος, ανήλθαν σε €1,92 εκατομμύρια (2015: κέρδη €2,15 εκατομμύρια).

Ασφαλιστικές Εργασίες Κλάδου Ατυχημάτων και Υγείας

Τα μεικτά ασφάλιστρα του κλάδου ατυχημάτων και υγείας σημείωσαν αύξηση 15,5% σε σχέση με το 2015 και ανήλθαν σε €36,3 εκατομμύρια ενώ καταγράφηκε ζημιά €0,6 εκατομμύρια (2015: ζημιά €0,5 εκατομμύρια). Η απόσβεση του νέου διαχειριστικού συστήματος Group+, η επιδείνωση στους δείκτες αποζημιώσεων, οι αυξημένες προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών και οι μειωμένες προμήθειες από αντασφαλιστές επιβάρυναν τα αποτελέσματα του κλάδου.

Το σχέδιο υγείας MultiCare, που αποτελεί το κατεξοχήν σχέδιο ολοκληρωμένης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην Κυπριακή αγορά, παρουσίασε αύξηση 16,1% στα μεικτά ασφάλιστρα και συνέβαλε στην παραγωγή με ποσοστό 96,3% στο σύνολο των μεικτών ασφαλιστρών του κλάδου. Επίσης, τα υπόλοιπα σχέδια υγείας που προσφέρει η Εταιρεία και τα σχέδια προσωπικών ατυχημάτων παρουσίασαν αύξηση στα μεικτά ασφάλιστρα της τάξης του 2,2%.

Παρά τη συνεχιζόμενη οικονομική κρίση, ο κλάδος της υγείας συνεχίζει να παρουσιάζει αυξητική τάση στην Κύπρο λόγω της ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα υγείας αλλά και των σημαντικών αδυναμιών που παρουσιάζει σήμερα ο δημόσιος τομέας.

Ανασκόπηση Εργασιών

Η Εταιρεία, παρά τον έντονο συναγωνισμό που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, διατήρησε τη διαφορά που την χωρίζει από τους υπόλοιπους ανταγωνιστές της στα μερίδια αγοράς του κλάδου ιατροφαρμακευτικής περιθαλψης εδραιώνοντας έτσι συνεχώς την πρωτοπορία της.

Κτηματικές δραστηριότητες

Η Εταιρεία, μαζί με τις εξ' ολοκλήρου θυγατρικές της εταιρείες Universal Properties Ltd και Universal Golf Enterprises PLC κατέχει ιδιοκτησία περίπου 7 200 δεκαρίων γης στην Κύπρο στις περιοχές Ορεινής Λευκωσίας, Βάσας, Μαθηκολώνης, Κακοπετριάς και Πύργου Τυλληρίας. Περαιτέρω, μέσω των εξ' ολοκλήρου θυγατρικών της εταιρειών Priority Properties Srl και Unilife Properties Srl που αμφότερες έχουν συσταθεί στη Ρουμανία, η Εταιρεία κατέχει συνολική έκταση γης 990 δεκαρίων στην εν λόγω χώρα. Η εκτιμημένη αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας της Εταιρείας και των θυγατρικών της στο τέλος του 2016 ήταν €110,2 εκατομμύρια από τα οποία τα €102,4 εκατομμύρια αφορούσαν ακίνητα στην Κύπρο και τα υπόλοιπα €7,8 εκατομμύρια στη Ρουμανία. Από τις συνολικές αυτές επενδύσεις σε ακίνητα στην Κύπρο, ακίνητη ιδιοκτησία αξίας €63,7 εκατομμυρίων είναι κατανεμημένη στα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία της Εταιρείας προς όφελος των ασφαλισμένων.

Το μεγαλύτερο μέρος της πιο πάνω ακίνητης ιδιοκτησίας που κατέχει η Εταιρεία στην Κύπρο βρίσκεται σε γεωργικές και αγροτικές ζώνες. Σύμφωνα με την αναθεωρημένη Δήλωση Πολιτικής για ενοποιημένες και μεγάλες αναπτύξεις σύνθετων χρήσεων, η ακίνητη αυτή ιδιοκτησία μπορεί να αξιοποιηθεί για την υλοποίηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων μεταξύ των οποίων θα πρέπει να περιλαμβάνονται συγκεκριμένες στρατηγικές χρήσεις που ορίζονται στην Πολιτική. Με στόχο τη δημιουργία μιας μεγάλης ανάπτυξης σύνθετων χρήσεων στην περιοχή Ορεινής, η θυγατρική Universal Properties Ltd ανέθεσε σε Αρχιτεκτονικό Γραφείο την εκπόνηση χωροταξικού σχεδίου με βάση τα αναβαθμισμένα κίνητρα που εξαγγέλθηκαν από την Κυβέρνηση για τέτοιες αναπτύξεις. Η αρχική πρόταση έχει υποβληθεί στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για την εξασφάλιση προκαταρκτικών απόψεων.

Μέσα στο 2016 ολοκληρώθηκαν οι διαβουλεύσεις με τα διάφορα αρμόδια κρατικά τμήματα σχετικά με την εξέταση της αίτησης που έχει υποβληθεί από τον Δεκέμβριο του 2013, για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ στην περιοχή Βάσας Κελλακίου από την θυγατρική Universal Golf Enterprises PLC. Σύμφωνα με τα νέα κίνητρα που εξήγγειλε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, το συνολικό δομήσιμο εμβαδό της οικιστικής ανάπτυξης που θα γίνει στην περιοχή, έχει αυξηθεί από 100 000 τ.μ. σε 150 000 τ.μ. Λαμβάνοντας υπόψη τις θετικές γνωματεύσεις από το Τμήμα Περιβάλλοντος, το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το Τμήμα Υδάτων και μετά την ολοκλήρωση της ανταλλαγής κτημάτων της Universal Golf Enterprises PLC με κρατική γη, για την καλύτερη διαμόρφωση του έργου, ετοιμάστηκε αναθεωρημένο γενικό χωροταξικό σχέδιο το οποίο υποβλήθηκε τον Νοέμβριο 2016 στην Πολεοδομία για τελική έγκριση.

Σε ότι αφορά το διαχωρισμό 80 οικοπέδων στην οικιστική ζώνη του Κάτω Πύργου Τυλληρίας έχουν εξασφαλιστεί οι τίτλοι ιδιοκτησίας και ξεκίνησε η μεταβίβαση όσων οικοπέδων έχουν πωληθεί στους ιδιοκτήτες τους. Τα οικόπεδα διαθέτουν όλη την αναγκαία υποδομή, όπως υδατοπρομήθεια, ηλεκτρισμό και τηλεπικοινωνίες και είναι έτοιμα προς χρήση.

Η εκτιμημένη αξία των ιδιόκτητων γραφειακών χώρων της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε συνολικά σε €16,9 εκατομμύρια, ποσό που περιλαμβάνεται στα στοιχεία του πάγιου ενεργητικού της.

Τεχνολογία και Πληροφορική

Έχοντας πλήρη επίγνωση του καθοριστικού ρόλου που διαδραματίζει η Τεχνολογία και Πληροφορική στις επιχειρησιακές της δραστηριότητες, η Εταιρεία συνέχισε να επενδύει στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της τεχνολογικής υποδομής και των συστημάτων της.

Εντός του 2016 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες στα έργα που συνδέονται με τη συμμόρφωση της Εταιρείας με την Οδηγία για τη Φερεγγυότητα II (Solvency II). Μεταξύ άλλων, ολοκληρώθηκαν τα Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity Management System) και Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (Information Security Management System) τα οποία και τέθηκαν σε εφαρμογή. Παράλληλα

Ανασκόπηση Εργασιών

ολοκληρώθηκε με πλήρη επιτυχία και το τεστ αποδοχής του Σχεδίου Αποκατάστασης της Εταιρείας μετά από καταστροφή (Disaster Recovery Plan) το οποίο επίσης τέθηκε σε πλήρη ισχύ. Τα συστήματα αυτά διασφαλίζουν την επιχειρησιακή συνέχεια της Εταιρείας μετά από ένα σοβαρό περιστατικό, κίνδυνο ή απειλή και παράλληλα προστατεύουν τις επιχειρηματικές πληροφορίες εξασφαλίζοντας την διαθεσιμότητα, την εγκυρότητα και την εμπιστευτικότητά τους.

Μέσα στα πλαίσια ενίσχυσης του συστήματος που χρησιμοποιείται από τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές της Εταιρείας για οργάνωση της εργασίας και εξυπηρέτησης των πελατών τους, ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου «Μελέτη Ασφαλιστικών Αναγκών και Επιθυμιών Πελάτη» που αναμένεται να αποτελέσει ένα σημαντικό βοήθημα στα χέρια των διαμεσολαβητών για ακόμη πιο ποιοτική εξυπηρέτηση των πελατών τους και για πιο αποτελεσματική προώθηση των πωλήσεων. Το εν λόγω έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2017. Παράλληλα το Τμήμα Τεχνολογίας και Πληροφορικής υλοποίησε μέσα στο 2016 αριθμό νέων εφαρμογών που ζητήθηκαν στα διαχειριστικά της συστήματα Life+ και Group+.

Η Εταιρεία προχώρησε επίσης σε περαιτέρω αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της τεχνολογικής αλλά και της τηλεπικοινωνιακής της υποδομής και ενίσχυσε ακόμη περισσότερο την ασφάλεια του δικτύου της. Μέρος αυτής της αναβάθμισης ήταν και η εγκατάσταση νέου τηλεφωνικού συστήματος τελευταίας τηλεπικοινωνιακής τεχνολογίας, παρέχοντας νέες σημαντικές δυνατότητες στην εταιρεία στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Πέραν από τα προαναφερθέντα, η Επιτροπή Καθοδήγησης Έργων Πληροφορικής σε συνεργασία με τη Διευθυντική Ομάδα και έχοντας υπ' όψιν τους στρατηγικούς στόχους και τις προτεραιότητες της Εταιρείας, αποφάσισε την δρομολόγηση αριθμού νέων έργων Τεχνολογίας και Πληροφορικής εντός του 2017 που αναμένεται να ενδυναμώσουν ακόμη περισσότερο το επίπεδο και τις επιχειρηματικές της δυνατότητες. Μεταξύ άλλων στα έργα αυτά περιλαμβάνονται νέες εφαρμογές και συστήματα που αφορούν τους τομείς στρατηγικής συνεργασίας με τον Συνεργατισμό, την πρόσβαση των πελατών στις πληροφορίες των ασφαλιστικών τους συμβολαίων μέσω διαδικτύου-client web, το ξέπλυμα χρήματος-Money Laundering και τη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ), ως μία από τις σημαντικότερες αξίες της Universal Life, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων της. Στις δύσκολες συγκυρίες και προκλήσεις της εποχής μας, το αίσθημα ευθύνης προς τον άνθρωπο αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία και συνειδητά αποτελεί έναν από τους βασικότερους άξονες δράσης της Universal Life. Μέσα από τις ενέργειες αυτές, η Εταιρεία αναδεικνύει τον ανθρωποκεντρικό της χαρακτήρα ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη με την οποία την περιβάλλουν οι πελάτες της και η κοινωνία γενικότερα.

Ακρογωνιαίος λίθος της στρατηγικής ΕΚΕ της Εταιρείας ήταν για μια ακόμα χρονιά ο τομέας της υγείας μια και αυτή αποτελεί το υπέρτατο αγαθό. Η Εταιρεία το 2016 ενίσχυσε ευπαθείς ομάδες μέσα από τη χορηγία οργανισμών που διαχρονικά στηρίζει, όπως ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Καρκινοπαθών και Φίλων (ΠΑΣΥΚΑΦ) και ο Αντιρευματικός Σύνδεσμος Κύπρου.

Μέσα στο 2016, η Εταιρεία ανταποκρίθηκε σε ένα ακόμα κάλεσμα του ΠΑΣΥΚΑΦ, στηρίζοντας τη νεοσύστατη Ομάδα Αντιμετώπισης Γαστρεντερικών Καρκίνων, «Αλθέα», θέτοντας την υπό την αιγίδα της ως Μέγας Χορηγός. Με τον τρόπο αυτό στήριξε ακόμη περισσότερο το έργο του Συνδέσμου συμβάλλοντας καθοριστικά στη δημιουργία της «Αλθέα», η οποία αποσκοπεί στην ενημέρωση, πρόληψη αλλά και τη μείωση των γαστρεντερικών καρκίνων. Περαιτέρω η Εταιρεία ανέλαβε για δεύτερη συνεχή χρονιά την εκστρατεία «Το Χριστουγεννιάτικο Αστéρι του ΠΑΣΥΚΑΦ» με στόχο αφ' ενός να δώσει χαρά σε ασθενείς που νοσηλεύονται με καρκίνο και αφ' ετέρου την οικονομική ενίσχυση του Συνδέσμου.

Για δεύτερη επίσης χρονιά, η Universal Life συνέχισε τη χορηγία της εκστρατείας «Δεν χορταίνω τα καπάκια», που διοργανώνει ο Αντιρευματικός Σύνδεσμος Κύπρου σε δημοτικά σχολεία στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού για την ανακύκλωση πλαστικών πωμάτων. Στόχος του προγράμματος είναι η ενημέρωση των παιδιών για τις ρευματικές και μυοσκελετικές παθήσεις καθώς επίσης και η ευαισθητοποίηση τους για θέματα περιβάλλοντος και για την αξία της ανακύκλωσης. Μέσω των εσόδων

Ανασκόπηση Εργασιών

του προγράμματος θα αγοράζονται χρήσιμα βοηθήματα αυτοεξυπηρέτησης, απαραίτητα για τη δύσκολη καθημερινότητα των συνανθρώπων μας με ρευματοπάθειες. Η Εταιρεία ενίσχυσε ακόμα περισσότερο τον Αντιρευματικό Σύνδεσμο αναλαμβάνοντας τη διοργάνωση και χορηγία της εκδήλωσης «Ένα Πανηγύρι Γεμάτο Αγάπη» στο Πάρκο Ακρόπολης. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ρευματοπαθειών 2016 και είχε σαν στόχο τη στήριξη των προγραμμάτων του Αντιρευματικού Συνδέσμου και την περαιτέρω οικονομική ενίσχυση του.

Επιπρόσθετα η Universal Life στήριξε και φέτος τα Χριστούγεννα συνανθρώπους μας, που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα «υιοθετώντας» οικογένειες μέσω του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και της Λέσχης Λαϊνές Λευκωσίας-Κερύνειας. Η Εταιρεία διέθεσε στους πιο πάνω συνδέσμους, μέρος του προϋπολογισμού του Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού που παραδοσιακά αφιερωνόταν για δώρα προς το Προσωπικό.

Όπως και σε προηγούμενα χρόνια η Εταιρεία συνέχισε να στηρίζει με μικρότερες χορηγίες τους τομείς της Παιδείας και του Πολιτισμού. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται η συνέχιση του αριστείου προς τον πρώτο αριστεύσαντα φοιτητή του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου αλλά και η χορηγία διαφόρων διαλέξεων. Επίσης το 2016 η Universal Life ανέλαβε ως χορηγός της κυπριακής ομάδας ρομποτικής **'Cyprus EV3ERS'** ενθαρρύνοντας έτσι την ευαισθητοποίηση των μαθητών γύρω από θέματα εκπαίδευσης και καινοτομίας.

Συμπαραστάτης και συνοδοιπόρος στο κοινωνικό έργο της Universal Life είναι το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας που συνεχίζει να επιδεικνύει την ουσιαστική και έμπρακτη στήριξη του σε κάθε κάλεσμα για προσφορά αγάπης προς τον συνάνθρωπο.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος της πολιτικής για την Εταιρική Διακυβέρνηση είναι η αξιόπιστη και λειτουργική κατανομή εξουσιών μεταξύ των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου και η επαρκής ανεξαρτησία του τελευταίου στη λήψη αποφάσεων έτσι που να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της Εταιρείας. Από το 2005, η Εταιρεία εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχει καταρτιστεί από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Στα πλαίσια της ορθής εφαρμογής των αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Εταιρεία έχει θεσπίσει ένα σύνολο εσωτερικών κανόνων και μηχανισμών ελέγχου. Στο σχετικό εσωτερικό κανονισμό που ετοιμάστηκε περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι αρχές λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών που έχουν εγκαθιδρυθεί καθώς και οι αρχές που διέπουν τις Γενικές Συνελεύσεις και τις σχέσεις με τους Μετόχους. Κατά το 2016 λειτούργησαν οι ακόλουθες πέντε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου:

1. Εκτελεστική Επιτροπή
2. Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης
3. Επιτροπή Αμοιβών
4. Επιτροπή Ελέγχου
5. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

B. ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Κατά την ημερομηνία της έκθεσης αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποτελείται από έντεκα Συμβούλους. Από αυτούς, οι πέντε είναι μη εκτελεστικοί και ανεξάρτητοι, οι πέντε είναι μη εκτελεστικοί και μη ανεξάρτητοι και ο ένας είναι εκτελεστικός και μη ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ούτως ώστε να παρέχεται στους Συμβούλους η δυνατότητα να εξετάζουν τους στόχους, τον προϋπολογισμό και τα αποτελέσματα της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών, τις σημαντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες και άλλες σημαντικές συναλλαγές.

Οι Σύμβουλοι ενημερώνονται έγκαιρα και γραπτώς για όλες τις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου και έχουν στη διάθεση τους όλα τα έγγραφα σχετικά με την κάθε συνεδρία.

Κατά το 2016, έγιναν πέντε συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες του Γραμματέα της Εταιρείας. Ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές είναι διαθέσιμες στους Διοικητικούς Συμβούλους σύμφωνα με την εσωτερική πολιτική που διαμορφώθηκε και ψηφίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος κατέχουν τη θέση του μη εκτελεστικού Προέδρου και του μη εκτελεστικού Αντιπροέδρου της Εταιρείας και θεωρούνται μη ανεξάρτητα μέλη.

Οι Πρόεδροι των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να παρευρίσκονται στις Γενικές Συνελεύσεις της Εταιρείας.

Οι κανόνες όσον αφορά τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του, καθορίζονται στο Καταστατικό της Εταιρείας ως ακολούθως:

- Ο αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων δεν πρέπει να είναι μικρότερος των πέντε και μεγαλύτερος των δεκατριών.
- Σε κάθε Ετήσια Γενική Συνέλευση δύο από τα εκάστοτε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αποχωρούν.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι που θα αποχωρούν κάθε χρόνο θα είναι εκείνοι οι οποίοι παρέμειναν στις θέσεις τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την τελευταία εκλογή τους. Ανάμεσα όμως σε Διοικητικούς Συμβούλους οι οποίοι απέκτησαν συγχρόνως την ιδιότητα αυτή, εκείνοι που θα αποχωρούν (εκτός αν μεταξύ τους συμφωνήσουν διαφορετικά) θα καθορίζονται με κλήρο.
- Διοικητικός Σύμβουλος που αποχωρεί θα δικαιούται να επανεκλεγεί.
- Στη συνέλευση κατά την οποία ένας Διοικητικός Σύμβουλος έχει αποχωρήσει με τον πιο πάνω τρόπο, η Εταιρεία θα μπορεί να πληρώσει τη θέση που κενώθηκε εκλέγοντας κάποιο πρόσωπο για τη θέση τούτη, και αν παραλείψει να το κάνει, ο Διοικητικός Σύμβουλος που αποχωρεί θα θεωρείται, δεδομένου ότι θα έχει προσφέρει τον εαυτό του για επανεκλογή, ότι έχει επανεκλεγεί, εκτός αν στη συνέλευση αυτή αποφασισθεί ρητώς όπως μη πληρωθεί η θέση που κενώθηκε ή εκτός αν ψήφισμα για την επανεκλογή του Διοικητικού Συμβούλου αυτού είχε προταθεί στη συνέλευση και απορριφθεί.
- Κανένα πρόσωπο εκτός από Διοικητικό Σύμβουλο που αποχωρεί κατά τη συνέλευση δεν δικαιούται να εκλεγεί Διοικητικός Σύμβουλος σε οποιαδήποτε Γενική Συνέλευση χωρίς την εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός αν σε τρεις το λιγότερο ημέρες και όχι περισσότερες από 21 ημέρες πριν από την ημερομηνία που ορίστηκε για τη συνέλευση, αφευθεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας γραπτή ειδοποίηση υπογραμμένη από μέλος που τηρεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να παρευρεθεί και ψηφίσει στη συνέλευση για την οποία δόθηκε η ειδοποίηση, με την οποία να εκφράζει την πρόθεση του να προτείνει το πρόσωπο αυτό για εκλογή και επιπρόσθετα γραπτή ειδοποίηση υπογραμμένη από το πρόσωπο που προτάθηκε ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα που προτάθηκε.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα μπορεί οποτεδήποτε να διορίζει οποιοδήποτε πρόσωπο στο αξίωμα του Διοικητικού Συμβούλου, είτε προς το σκοπό πλήρωσης θέσης που κενώθηκε έκτακτα είτε επιπρόσθετα προς τους υπάρχοντες Διοικητικούς Συμβούλους, νοουμένου ότι ο συνολικός αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων δεν θα υπερβαίνει κατά οποιοδήποτε χρόνο τον αριθμό που καθορίζεται σύμφωνα με το Καταστατικό. Διοικητικός Σύμβουλος που διορίζεται με τον τρόπο αυτό θα κατέχει το αξίωμα αυτό μόνο μέχρι την αμέσως επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση, οπότε δικαιούται να εκλεγεί και πάλι, αλλά δεν θα λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό των Διοικητικών Συμβούλων που θ' αποχωρήσουν εκ περιτροπής κατά τη συνέλευση εκείνη.
- Η Εταιρεία μπορεί με έκτακτο ψήφισμα για το οποίο θα έχει δοθεί ειδική ειδοποίηση σύμφωνα με το Άρθρο 136 και 178 του Νόμου, να παύει οποιοδήποτε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πριν από τη λήξη της θητείας του και τούτο παρά τις οποιοσδήποτε πρόνοιες του Καταστατικού ή οποιασδήποτε συμφωνίας που έγινε μεταξύ της Εταιρείας και του Διοικητικού Συμβούλου τούτου. Η παύση αυτή του Διοικητικού Συμβούλου δεν επηρεάζει οποιαδήποτε απαίτηση του για αποζημίωση για τυχόν παράβαση των όρων οποιασδήποτε σύμβασης υπηρεσίας που υπογράφηκε μεταξύ του και της Εταιρείας.
- Η Εταιρεία μπορεί με τακτικό ψήφισμα να διορίζει άλλο πρόσωπο στη θέση ενός Διοικητικού Συμβούλου που έχει παυθεί σύμφωνα με τον αμέσως προηγούμενο Κανονισμό και χωρίς επηρεασμό των εξουσιών του Διοικητικού Συμβουλίου δυνάμει του Κανονισμού 100, η Εταιρεία μπορεί σε Γενική Συνέλευση να διορίζει οποιοδήποτε πρόσωπο ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είτε για την πλήρωση θέσης που κενώθηκε είτε ως επιπρόσθετου Διοικητικού Συμβούλου. Πρόσωπο που θα έχει διοριστεί στη θέση του Διοικητικού Συμβούλου που παύθηκε με τον πιο πάνω τρόπο ή για την πλήρωση κενής θέσης που χηρεύει με τον τρόπο αυτό, θα υπόκειται σε αποχώρηση κατά τον ίδιο χρόνο όπως θα αποχωρούσε το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στη θέση του οποίου το πρόσωπο αυτό διορίστηκε, ως εάν αυτό να έγινε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου την ημέρα που έγινε το απελθόν μέλος.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να διορίζει ένα ή περισσότερα από τα μέλη του ως

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Διευθύνοντες Συμβούλους για περίοδο και με όρους που καθορίζονται κάθε φορά απ' αυτό και με την τήρηση των όρων οποιασδήποτε συμφωνίας έγινε, μπορεί να ανακαλεί το διορισμό που έγινε με τον τρόπο αυτό. Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που διορίζεται με τον τρόπο αυτό δεν υπόκειται κατά την περίοδο που κατέχει τη θέση αυτή σε αποχώρηση εκ περιτροπής, ούτε και λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που αποχωρούν εκ περιτροπής. Ο διορισμός του όμως τερματίζεται σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο χάσει την ιδιότητά του ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

- Οποιαδήποτε αλλαγή ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρείας είναι έγκυρη μόνο με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο αν υπάρχει επαρκές μη εκδομένο εγκεκριμένο κεφάλαιο και εφόσον οι μετοχές που θα προκύψουν προσφερθούν κατά προτίμηση στους υφιστάμενους μετόχους, ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους. Σε περίπτωση που η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνεπάγεται και αύξηση του εγκεκριμένου κεφαλαίου ή οι μετοχές δεν θα προσφερθούν στους υφιστάμενους μετόχους, τότε πρέπει να ληφθεί η έγκριση των μετόχων σε Γενική Συνέλευση.

Αναλυτικά το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα πιο κάτω μέλη:

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D. Πρόεδρος

Μεγάλος Επιχειρηματίας, αναγνωρισθείς ως «Πατριάρχης» του Κυπριακού Επιχειρείν.

Γεννήθηκε το 1920. Σπούδασε Οικονομικά, Λογιστική, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Νομικά, Δημοσιογραφία και Συγγραφική. Είναι κάτοχος διδακτορικού, του Ph.D από το Beverly Hills University USA, στα Οικονομικά και Διοίκηση Επιχειρήσεων. Είναι επίτιμος Πρόξενος της Δομινικανής Δημοκρατίας. Διετέλεσε επί μακρόν Μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων (Δ.Σ.) του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ. Πρόεδρος του Εκδρομικού Συνδέσμου Λευκωσίας. Ιδρυτής και Πρόεδρος του Παγκυπρίου Συνδέσμου Διαφημιζόντων και Ιδρυτής και Πρόεδρος του Παγκυπρίου Συνδέσμου Βιομηχάνων Ποτοποιίας. Μέλος του Executive Committee του Harvard/Cyprus International Institute for the Environment and Public Health και μέλος του Δ.Σ. του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Είναι σήμερα Μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου (ΚΕΒΕ) Μεγάλων Αναπτυξιακών Έργων (ΣΜΑΕ) και ως εκπρόσωπος του ΣΜΑΕ είναι μέλος του Δ.Σ. του ΚΕΒΕ. Είναι ο ιδρυτής και εκτελεστικός Πρόεδρος του Ομίλου Εταιρειών Φώτος Φωτιάδης που περιλαμβάνει 42 εταιρείες στην Κύπρο και στο εξωτερικό οι οποίες ασχολούνται με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει διεθνές εμπόριο, βιομηχανία (μπύρα Carlsberg, Λέων και Krauzer, επιτραπέζιο νερό «Αγρός», χυμούς «Ένα», κρασιά Κυπερούνας), Ασφάλειες (Universal Life Insurance Public Co. Ltd, της οποίας είναι ο Πρόεδρος), εξαγωγές, εισαγωγές και διανομή μεγάλης γκάμας ηγετικών προϊόντων διεθνούς κύρους στην Κύπρο, Ελλάδα, Ρουμανία, Κροατία και Σλοβενία. Στη Κύπρο είναι οι αποκλειστικοί διανομείς των καπνικών προϊόντων της British American Tobacco (BAT). Μεταξύ των κύριων δραστηριοτήτων του Ομίλου Εταιρειών Φώτος Φωτιάδης περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη ιδιόκτητης γης στην Κύπρο και στο εξωτερικό για τη δημιουργία μεγάλων και πρωτοποριακών οικιστικών και τουριστικών μονάδων.

Ανδρέας Γεωργίου, Αντιπρόεδρος μέχρι 14/10/2016

Γεννήθηκε το 1937. Σπούδασε Οικονομικά στο London School of Economics και είναι κάτοχος του πτυχίου Bachelor of Science (Economics). Με την ίδρυση της Κεντρικής Τράπεζας το 1963 διορίστηκε Τμηματάρχης Οικονομικών Ερευνών και το 1967 Διευθυντής Εξωτερικών Εργασιών της Τράπεζας. Την 1η Νοεμβρίου 1969 διορίστηκε Γενικός Διευθυντής της υπό ίδρυση τότε Universal Life στην οποία υπηρέτησε ως Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής μέχρι τις 29 Φεβρουαρίου 2012. Διετέλεσε Πρόεδρος της Εταιρείας από τις 18 Δεκεμβρίου 2001 μέχρι τις 25 Φεβρουαρίου 2005. Διετέλεσε επίσης Πρόεδρος και Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος της Universal Bank Public Ltd, Πρόεδρος της Universal Life (Ελλάς) ΑΑΕΖ, Πρόεδρος του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (1988-92), Πρόεδρος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου και κατά διαστήματα μέλος του Κρατικού Συμβουλευτικού Σώματος Ασφαλείων. Υπηρέτησε επίσης ως Πρόεδρος της Επιτροπής LIMRA-Europe και μέλος του Διοικητικού

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Συμβουλίου της LIMRA Αμερικής (1991-94). Είναι Πρόεδρος της Universal Insurance Agency Ltd και της Universal Golf Enterprises PLC.

Γιώργος Α. Γεωργίου Αντιπρόεδρος από 14/10/2016

Γεννήθηκε το 1973. Σπούδασε Mechanical Engineering (B. Eng) στο Imperial College στο Λονδίνο και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Columbia Business School της Νέας Υόρκης. Είναι Εκτελεστικός Διευθυντής της Protamare Hotels Ltd και συνιδρυτής των εταιρειών iMER Medical Services Ltd και G11 Holdings Ltd. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Magnum Investments Ltd και της Tecido Trading Ltd. Επιχειρηματίας.

Ανδρέας Κ. Κρητιώτης, Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Ο Ανδρέας Κρητιώτης γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1959. Σπούδασε Χημικός Μηχανικός στο Imperial College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Massachusetts Institute of Technology (MIT) στις ΗΠΑ, απ' όπου αποφοίτησε το 1986 με πτυχία Master και Ph.D. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στη Γερμανία, στον Τομέα Έρευνας και Ανάπτυξης της διεθνούς εταιρείας Bayer AG, όπου γρήγορα ανέλαβε διευθυντικά καθήκοντα και ηγήθηκε τμήματος που παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε τομείς παραγωγής. Επέστρεψε στην Κύπρο το 1992 για να εργαστεί στο Τμήμα Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Τράπεζας Αναπτύξεως, όπου ασχολήθηκε κυρίως με μελέτες στρατηγικής και αξιολογήσεις επενδυτικών έργων. Το 1996 ανέλαβε τη Γενική Διεύθυνση της EuroLife, της ασφαλιστικής εταιρείας ζωής του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου. Αποχώρησε από το Συγκρότημα το 2007 για να ιδρύσει εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, αναλαμβάνοντας έργα για εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, εμπορίου, βιομηχανικής παραγωγής και υγείας. Τον Ιανουάριο 2012 διορίστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Universal Life και από την 1η Μαρτίου 2012 είναι Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής και Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας.

Κωνσταντίνος Δεκατηής

Γεννήθηκε το 1957. Σπούδασε Οικονομικά στο Λονδίνο, εξασφαλίζοντας το δίπλωμα του Bachelor of Arts. Είναι Associate του Chartered Insurance Institute (A.C.I.I.) και φέρει τον τίτλο του Chartered Insurer. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας από το 2005. Από το Σεπτέμβριο του 2001 κατέχει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου της ασφαλιστικής εταιρείας Commercial General Insurance Limited. Διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ευρωπαϊκής Ασφάλισης (CEA) και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ασφαλίσεων. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, Πρόεδρος της Επιτροπής Γενικού Κλάδου του πιο πάνω Συνδέσμου, Πρόεδρος του Ταμείου Ασφαλιστών Μηχανοκινήτων Οχημάτων, μέλος της Επιτροπής Εξεταστών του Ασφαλιστικού Ινστιτούτου Κύπρου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινοπραξίας Ασφαλιστών Οχημάτων Δημόσιας Χρήσης καθώς επίσης και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων. Είναι επίσης μέλος σε Διοικητικά Συμβούλια ιδιωτικών εταιρειών.

Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης

Γεννήθηκε το 1945. Σπούδασε Οικονομικά και Εμπορικά στην Ecole des Hautes Commerciales, στο Πανεπιστήμιο της Λωζάννης στην Ελβετία. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας από το 1972. Συμμετέχει σε οικογενειακές επιχειρήσεις. Είναι Επίτιμος Γενικός Πρόξενος της Φινλανδίας στην Κύπρο και πρώην Πρόεδρος του Επίτιμου Προξενικού Σώματος Κύπρου. Επίτιμο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λευκωσίας. Επιχειρηματίας.

Παύλος Φ. Φωτιάδης

Γεννήθηκε το 1964. Σπούδασε Οικονομικά στο Harvard University. Συνέχισε τις σπουδές του στο INSEAD Business School στο Fontainebleau, στην Γαλλία, και απέκτησε το Master of Business Administration. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας από το 1995. Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Photos Photiades Breweries Ltd.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Σωκράτης Σολομίδης

Γεννήθηκε το 1955. Σπούδασε Οικονομικά (B.Sc.) και Accounting & Finance (M.Sc.) στο London School of Economics, Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Πανεπιστήμιο Berkeley, California και Πολιτικές Επιστήμες / Διεθνείς Σχέσεις (B.Sc.) στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου. Διετέλεσε για σειρά ετών Γενικός Διευθυντής του χρηματοεπενδυτικού Οργανισμού CISCO, του συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου. Από το 2003 μετέχει σε διοικητικά συμβούλια εταιρειών του χρηματοεπενδυτικού τομέα με έδρα την Κύπρο. Σύμβουλος Επιχειρήσεων.

Αλέξης Φ. Φωτιάδης

Γεννήθηκε το 1967. Σπούδασε Οικονομικά (B.Sc.) και Διοίκηση (M.Sc. Management) στο Massachusetts Institute of Technology. Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Photos Photiades Group και Photos Photiades Distributors. Επιχειρηματίας.

Σταύρος Χριστοδουλίδης

Γεννήθηκε το 1973. Σπούδασε Οικονομικά (B.Sc.) και Management (M.Sc.) στο London School of Economics and Political Science και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Columbia Business School της Νέας Υόρκης. Διευθύνει οικογενειακή επιχείρηση επενδυτικών δραστηριοτήτων. Επιχειρηματίας.

Μαρία Αγρότου Ιακωβίδου

Σπούδασε Οικονομικά (B.Sc.) στο πανεπιστήμιο Essex και Accounting & Finance (M.Sc.) στο London School of Economics. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της το 1983 στο χρηματοεπενδυτικό οργανισμό CISCO Ltd (Μέλος του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου) όπου υπηρέτησε για 21 χρόνια ως Head of Investment Banking and Capital Markets. Διαδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλο στη διεύθυνση σημαντικού αριθμού εταιρικών εισαγωγών στο ΧΑΚ και εκδόσεων αξιών καθώς και στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Το 2004 ανέλαβε τη θέση Head of Project and Corporate Finance της Societe Generale Bank Cyprus Ltd και διετέλεσε μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου. Το 2010 ανέλαβε την ανάπτυξη εργασιών της Barclays Bank Plc - Cyprus branch ως Head of Business Development και μετέπειτα τη γενική διεύθυνση ως Country Director.

Γ. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει 5 επιτροπές: την Εκτελεστική Επιτροπή η οποία από τον Δεκέμβριο του 2016 έχει μετονομαστεί σε Επιτροπή Στρατηγικής & Ανάπτυξης, την Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης, την Επιτροπή Αμοιβών, την Επιτροπή Ελέγχου και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τα πιο κάτω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Τρία μέλη είναι μη εκτελεστικά και μη ανεξάρτητα και ένα μέλος εκτελεστικό και μη ανεξάρτητο.

Πρόεδρος: Ανδρέας Γεωργίου (μέχρι 13/10/2016)

Γιώργος Γεωργίου (από 14/10/2016)

Μέλη: Παύλος Φ. Φωτιάδης

Αλέξης Φ. Φωτιάδης

Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατά το έτος 2016 η Επιτροπή συνεδρίασε εννέα φορές.

Η Επιτροπή έχει την πλήρη εξουσία να αποφασίζει για τα ακόλουθα διοικητικά θέματα:

- Ανάπτυξη ακίνητης περιουσίας και στρατηγικές επενδύσεις σε ιδιωτικές εταιρείες.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

- Διορισμός διευθυντικών στελεχών και οργανωτική δομή της Εταιρείας.
- Διορισμός εξωτερικών συμβούλων για τη διαχείριση των επενδύσεων ή για οποιοσδήποτε άλλες εργασίες της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών.
- Συλλογικές Συμβάσεις με τη Συντεχνία.
- Οποιαδήποτε θέματα επιλέξει ο Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής να παραπέμψει στην Εκτελεστική Επιτροπή για χειρισμό, νοουμένου ότι είναι στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του.

Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε θέμα δεν υπάρχει ομόφωνη απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, το θέμα θα παραπέμπεται στο Διοικητικό Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης.

Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης απαρτίζεται από τα πιο κάτω τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, δύο από τα οποία είναι μη ανεξάρτητα και ένα ανεξάρτητο.

Πρόεδρος: Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης
Μέλη: Ανδρέας Γεωργίου (μέχρι 13/10/2016)
Γιώργος Γεωργίου (από 14/10/2016)
Πάυλος Φ. Φωτιάδης

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατά το έτος 2016 η Επιτροπή συνεδρίασε δύο φορές.

Η Επιτροπή εξετάζει θέματα σχετικά με διορισμούς Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Ανώτερου Διευθυντικού Προσωπικού της Εταιρείας, προβαίνει σε εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για την αναθεώρηση των καθηκόντων των υφιστάμενων Επιτροπών και εισηγείται τη σύσταση νέων Επιτροπών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον εφαρμοζόμενο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Η Επιτροπή εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο το διορισμό νέων Διοικητικών Συμβούλων για πλήρωση των κενών θέσεων. Επιπλέον έχει τη γενική ευθύνη για την εφαρμογή της Εταιρικής Διακυβέρνησης στην Εταιρεία.

Επιτροπή Αμοιβών

Η Επιτροπή Αμοιβών απαρτίζεται από τα πιο κάτω τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, δύο από τα οποία είναι ανεξάρτητα και ένα μη ανεξάρτητο.

Πρόεδρος: Σωκράτης Σολομίδης
Μέλη: Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Κωνσταντίνος Δεκατρής

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατά το έτος 2016 η Επιτροπή συνεδρίασε μία φορά.

Η Επιτροπή εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο την αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ώστε αυτή να είναι ανάλογη με τις ευθύνες και το χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις του και τη λήψη αποφάσεων για τη διοίκηση της Εταιρείας και για τη συμμετοχή τους σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης κάνει εισηγήσεις για την πολιτική αμοιβών που πρέπει να ακολουθείται για την προσέλκυση και διατήρηση των εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και του Ανώτερου Διευθυντικού Προσωπικού της Εταιρείας.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Οι αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων υπό την ιδιότητα τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίνονται από τους μετόχους σε Γενική Συνέλευση.

Κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που διεξήχθη στις 29 Ιουνίου 2016 εγκρίθηκε ετήσια αμοιβή ύψους €8 000 για κάθε μέλος και το ποσό των €130 για κάθε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Επιπρόσθετα, κατά την ίδια συνέλευση εγκρίθηκε η ετήσια αμοιβή του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου ύψους €35 000 για τον καθένα και των Προέδρων της Επιτροπής Στρατηγικής και Ανάπτυξης, της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης, της Επιτροπής Αμοιβών, της Επιτροπής Ελέγχου, και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων ύψους €1 000 για τον καθένα.

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει συσταθεί με σκοπό να υποβοηθήσει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκπλήρωση των καθηκόντων του που αφορούν:

- Την ακεραιότητα των χρηματοοικονομικών στοιχείων
- Τη συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους νόμους, κανονισμούς και κώδικες συμπεριφοράς
- Το σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου
- Την άσκηση των λειτουργιών του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου
- Τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας, της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητας των Εξωτερικών Ελεγκτών

Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από τα πέντε πιο κάτω μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τρία από τα οποία είναι ανεξάρτητα και δύο μη ανεξάρτητα.

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Δεκατρός

Μέλη: Σωκράτης Σολομίδης
Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Ανδρέας Γεωργίου
Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να συγκληθεί από τον Πρόεδρο, οποιοδήποτε μέλος της καθώς επίσης και από τον Εσωτερικό ή τους Εξωτερικούς Ελεγκτές της Εταιρείας. Ο Εσωτερικός Ελεγκτής λαμβάνει πάντοτε μέρος στις συνεδρίες της Επιτροπής. Η Επιτροπή έχει τη διακριτική ευχέρεια, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να καλέσει στις συνεδρίες της οποιοδήποτε μέλος της Διεύθυνσης ή του προσωπικού όπως τον Πρώτο Εκτελεστικό Διευθυντή, τον Οικονομικό Διευθυντή, τον Αρχιλογιστή, τον Αναλογιστή ή τους Εξωτερικούς Ελεγκτές για τη λήψη πληροφοριών επί συγκεκριμένων θεμάτων.

Κατά τις συνεδρίες της η Επιτροπή εξετάζει τις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και μελετά θέματα που απορρέουν από τις εργασίες του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και από τον ετήσιο εξωτερικό έλεγχο της Εταιρείας. Ασχολείται με τις λογιστικές και αναλογιστικές αρχές στις οποίες βασίζονται οι Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και με τυχόν θέματα που εγείρονται αναφορικά με αδυναμίες στα εσωτερικά συστήματα ελέγχου της Εταιρείας. Επίσης εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο τον διορισμό ή τερματισμό και την αμοιβή των εξωτερικών ελεγκτών της Εταιρείας.

Κατά το έτος 2016 η Επιτροπή συνεδρίασε τέσσερις φορές.

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων απαρτίζεται από τα πιο κάτω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Όλα τα μέλη είναι μη εκτελεστικά και δύο μέλη είναι και ανεξάρτητα.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Πρόεδρος: Παύλος Φ. Φωτιάδης
Μέλη: Ανδρέας Γεωργίου
Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Γιώργος Α. Γεωργίου
Σωκράτης Σολομίδης
Σταύρος Χριστοδουλίδης (διορίστηκε στις 20 Νοεμβρίου 2015)

Η Επιτροπή έχει συσταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρία του στις 27 Ιανουαρίου 2012. Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Η Επιτροπή μπορεί να συγκληθεί από τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε μέλος της. Επίσης, έχει τη διακριτική ευχέρεια, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να καλέσει στις συνεδρίες της τον Πρώτο Εκτελεστικό Διευθυντή, τον Ανώτερο Λειτουργό Διαχείρισης Κινδύνων καθώς και οποιοδήποτε άλλο μέλος της Ανώτερης Διεύθυνσης και του προσωπικού.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων μεταξύ άλλων:

- Υποβοηθά το Διοικητικό Συμβούλιο στη διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης κινδύνων καθώς και στον καθορισμό πολιτικών διαχείρισης κινδύνων.
- Αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας.
- Παρακολουθεί την εφαρμογή τόσο της στρατηγικής όσο και των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων.
- Ενημερώνεται για οποιαδήποτε παραβίαση των επιπέδων ανοχής κινδύνου (risk tolerance limits) που καθορίζονται στις διάφορες πολιτικές διαχείρισης κινδύνων και προχωρά σε επισκόπηση και έγκριση των προτεινόμενων σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων αυτών ενημερώνοντας σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Εξετάζει την ετήσια έκθεση σχετικά με την προοπτική αξιολόγησης των ιδίων κινδύνων με βάση τις αρχές ORSA (Own Risks Solvency Assessment), η οποία ετοιμάζεται από τη Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων και προτείνει την έγκριση της από το Διοικητικό Συμβούλιο και την αποστολή της στην Έφορο Ασφαλίσεων.

Κατά το έτος 2016 η Επιτροπή συνεδρίασε τρεις φορές.

Δ. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων προσώπων τους παρουσιάζονται στη σημείωση 35 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Όλες οι συναλλαγές γίνονται στην πορεία των εργασιών της Εταιρείας, υπό συνήθεις εμπορικούς όρους (arms length) και με διαφάνεια.

Ε. ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Δρώσα Οικονομική Μονάδα (Going concern)

Η Διεύθυνση του Ομίλου έχει αξιολογήσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα. Η Διεύθυνση πιστεύει ότι ο Όμιλος μπορεί να διαχειριστεί επιτυχώς τους επιχειρηματικούς του κινδύνους, παρά τις αβέβαιες οικονομικές προοπτικές της κυπριακής οικονομίας και ότι διαθέτει ικανοποιητικούς πόρους για να συνεχίσει τη λειτουργική του ύπαρξη στο προσεχές μέλλον. Έτσι, συνεχίζει να χρησιμοποιεί τη βάση της δρώσας οικονομικής μονάδας στην ετοιμασία των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Controls)

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη τήρησης ενός υγιούς συστήματος εσωτερικού ελέγχου, που να διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας και των πελατών της, την ορθότητα των συναλλαγών, την εγκυρότητα των οικονομικών καταστάσεων και τη συμμόρφωση με

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

την κείμενη νομοθεσία.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου είναι σχεδιασμένο για την καλύτερη διαχείριση και συγκράτηση των κινδύνων, με σκοπό να διασφαλίζει λογικό αλλά όχι απόλυτο βαθμό προστασίας από σημαντική λανθασμένη παρουσίαση ή ζημιά.

Προς το σκοπό αυτό, η Διεύθυνση της Εταιρείας έχει εισάξει και λειτουργεί σύστημα ελέγχου που συνάδει με τη φύση και το εύρος των εργασιών της και το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- Σαφή οργανωτική δομή και κατανομή ευθυνών, περιλαμβανομένης της επίβλεψης και της ιεραρχικής έγκρισης συναλλαγών.
- Καταρτισμό και παρακολούθηση εφαρμογής στρατηγικών και επιχειρηματικών σχεδίων και ετησίων προϋπολογισμών για κάθε σημαντικό τομέα δραστηριότητας.
- Αποτελεσματικές γραμμές εσωτερικής επικοινωνίας και κοινοποίησης σημαντικών θεμάτων.
- Τακτική ενημέρωση του προσωπικού μέσω εγκυκλίων, ανακοινώσεων και εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την ενδεδειγμένη πρακτική εφαρμογή της πολιτικής της Εταιρείας.
- Αποτελεσματικό διαχωρισμό καθηκόντων και αποφυγή ανάθεσης καθηκόντων που να οδηγούν σε σύγκρουση συμφερόντων.
- Ετοιμασία τακτικών οικονομικών καταστάσεων και στατιστικών στοιχείων απόδοσης.
- Επαρκή υποστήριξη των εργασιών από αξιόπιστα και ασφαλή μηχανογραφικά συστήματα.
- Διενέργεια τακτικών οικονομικών ελέγχων.
- Πρόνοια για αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών (contingency planning).
- Επαρκή ασφαλιστική κάλυψη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, ενημερώνεται για τον έλεγχο, τη λειτουργία και την εξέλιξη των συστημάτων ελέγχου και διαχείρισης χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων και επιθεωρεί την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι έχει επιθεωρήσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων που απειλούν την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας και κρίνει ότι είναι ικανοποιητικά.

Το 2012 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε τη δημιουργία Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και το 2014 τη δημιουργία Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων και τη Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης διασφαλίζοντας περαιτέρω την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, τη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία και τους κανονισμούς και την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι η Εταιρεία έχει υιοθετήσει και έχει συμμορφωθεί με διαδικασίες επαλήθευσης της ορθότητας και πληρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους μετόχους και ότι δεν έχει λόγο να πιστεύει ότι οι πληροφορίες δεν είναι πλήρεις και ορθές.

Συμμόρφωση με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον Γραμματέα της Εταιρείας, κ. Χαράλαμπο Γ. Χωματένο, ως Λειτουργό Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Z. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι όλοι οι μέτοχοι πρέπει να τυγχάνουν ισότιμης μεταχείρισης. Επιπλέον το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες των Γενικών Συνελεύσεων εγγυούνται την ισότιμη μεταχείριση όλων των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση σαν μέσο επικοινωνίας με τους επενδυτές και ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή τους σ' αυτή. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση παρέχει

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

την ευκαιρία στους μετόχους να υποβάλουν ερωτήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει ως Λειτουργό Επικοινωνίας με τους μετόχους της Εταιρείας (Investor Relations Officer) τον Οικονομικό Διευθυντή της Εταιρείας κ. Ξάνθο Βράχα. Καθήκον του Λειτουργού Επικοινωνίας με τους μετόχους είναι, μεταξύ άλλων, η έγκαιρη και χωρίς κόστος παροχή πληροφοριών που αφορούν την Εταιρεία στους μετόχους, σε πιθανούς επενδυτές καθώς και σε χρηματιστές και αναλυτές.

Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει τον κ. Σωκράτη Σολομίδη ως Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο ο οποίος θα είναι διαθέσιμος να ακούει τις ανησυχίες των μετόχων, των οποίων το πρόβλημα δεν έχει λυθεί διαμέσου των κανονικών καναλιών επικοινωνίας.

Οικονομική Έκθεση 2016

Περιεχόμενα

Έκθεση Διαχείρισης	29
Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	33
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων	34
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ατυχημάτων και Υγείας	35
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	36
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	37
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	38
Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	39
Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	
1. Πληροφορίες για τον Όμιλο	54
2. Σημαντικές Κρίσεις και Εκτιμήσεις	54

Περιεχόμενα

3. Εισόδημα από Επενδύσεις και Λοιπά Έσοδα	56
4. Ανάλυση Εξόδων	56
5. Καθαρές Ζημιές από Άλλες Εργασίες	57
6. Φορολογία	57
7. Εταιρείες του Ομίλου	60
8. Μερίσματα	60
9. Μετρητά και Καταθέσεις σε Τράπεζες	60
10. Χρεώστες και Δεδουλευμένα Έσοδα	61
11. Επενδύσεις σε Ακίνητα	61
12. Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία στην Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων	63
13. Δάνεια και Απαιτήσεις	64
14. Επενδύσεις και Υποχρεώσεις Ταμείων Αφυπηρέτησης και Συντάξεων	65
15. Τραπεζικό Δάνειο	65
16. Ασφάλιστα Εισπρακτέα και Άλλες Ασφαλιστικές Απαιτήσεις	66
17. Περιουσιακά Στοιχεία Συνδεδεμένα με Ασφαλιστικά Ταμεία	66
18. Αποθέματα Ακινήτων	67
19. Ακίνητα και Εξοπλισμός	67
20. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	69
21. Πιστωτές και Οφειλόμενα Έξοδα	69
22. Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις	70
23. Μη Κατανεμηθέν Πλεόνασμα Κλάδου Ασφαλειών Ζωής	70
24. Υποχρεώσεις Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων	71
25. Υποχρεώσεις Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων και Αντασφάλιση - Όροι και Προϋποθέσεις, Παραδοχές και Ευαισθησία Αποτελεσμάτων	73
26. Μετοχικό Κεφάλαιο	76

Περιεχόμενα

27. Αποθεματικά Επανεκτίμησης και Αδιανέμητα Κέρδη	76
28. Λειτουργικές Μισθώσεις και Συμφωνίες για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	77
29. Καθαρή Ταμειακή Ροή για Λειτουργικές Δραστηριότητες	77
30. Διαχείριση Κινδύνων από Ασφαλιστικές Εργασίες και Χρηματοοικονομικά Μέσα	78
31. Ανάλυση Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων με Βάση την Αναμενόμενη Ημερομηνία Λήξης	83
32. Διαχείριση Κεφαλαίου	84
33. Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Ασφαλιστικών Εργασιών	85
34. Εύλογη Αξία Χρηματοοικονομικών Μέσων και Ακινήτων	86
35. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Πρόσωπα	87
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή	89

Έκθεση Διαχείρισης

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει στους μετόχους την Έκθεσή του και τις ελεγμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η Universal Life Insurance Public Company Limited (η «Εταιρεία») είναι η ιθύνουσα εταιρεία του Ομίλου Universal (ο «Όμιλος»). Οι κυριότερες δραστηριότητες του Ομίλου κατά τη διάρκεια του έτους ήταν η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών κλάδων ζωής, ατυχημάτων και υγείας και η διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων στην Κύπρο. Οι εταιρείες του Ομίλου παρατίθενται στη σημείωση 7.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται μέσω δικτύου εννέα υποκαταστημάτων ασφαλιστικών εργασιών στην Κύπρο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το 2016 ο Όμιλος πραγματοποίησε κέρδη μετά τη φορολογία ύψους €811 000 σε σχέση με κέρδη €2 053 000 κατά το 2015.

Τα βασικότερα οικονομικά στοιχεία για τα έτη 2016 και 2015 έχουν ως ακολούθως:

	2016	2015
	€000	€000
Ασφάλιστρα Ομίλου	81 782	76 418
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία	1 472	3 301
Κέρδη για το έτος μετά τη φορολογία	811	2 053
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	277 709	274 623
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	360 245	365 060
Ίδια κεφάλαια	32 815	31 932

ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο προτείνει την καταβολή τελικού μερίσματος για το 2016 ύψους €0,07 κατά μετοχή από τα κέρδη του 2015. Εφόσον εγκριθεί, δικαιούχοι του μερίσματος θα είναι όσοι κατέχουν μετοχές κατά την 17η Ιουλίου 2017. Το εγκριθέν μερίσμα θα καταβληθεί στις 24 Ιουλίου 2017.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Όπως όλοι οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι οι κίνδυνοι που απορρέουν από υποχρεώσεις προς τους ασφαλισμένους και οι κίνδυνοι από τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία κατέχει. Οι κίνδυνοι αυτοί παρακολουθούνται με διάφορους μηχανισμούς πάνω σε συστηματική βάση και λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων. Περαιτέρω πληροφορίες για τη διαχείριση του ασφαλιστικού και των χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου παρουσιάζονται στη σημείωση 30 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Οι βασικότεροι στόχοι του Ομίλου για την επόμενη τριετία είναι οι ακόλουθοι:

- Μεγιστοποίηση της αξίας του Ομίλου.
- Αύξηση του μεριδίου αγοράς σε νέα παραγωγή στον κλάδο ζωής στην Κύπρο.
- Ενίσχυση της ηγετικής θέσης στην κυπριακή αγορά στον κλάδο των ιδιωτικών ιατροφαρμακευτικών σχεδίων.
- Ενδυνάμωση του ασφαλιστικού δικτύου πωλήσεων.
- Βελτίωση της εταιρικής εικόνας των εταιρειών του Ομίλου.
- Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Έκθεση Διαχείρισης

- Βελτίωση των συστημάτων τεχνολογίας και πληροφορικής.
- Μεγιστοποίηση της απόδοσης των επενδυτικών χαρτοφυλακίων.
- Διατήρηση ενός ευνοϊκού κλίματος εργασίας για το προσωπικό.

Έχουν ήδη δρομολογηθεί οι ενέργειες που απαιτούνται για την υλοποίηση των πιο πάνω στόχων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Η Κύπρος εξήλθε του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής στα τέλη Μαρτίου 2016 μετά από μια επιτυχημένη επιστροφή στις αγορές και έχοντας χρησιμοποιήσει μόνο περίπου το 70% των €10 δις σε χρηματοδοτικούς πόρους που διατέθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Με βάση το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2016-2019 του Υπουργείου Οικονομικών που δημοσιεύθηκε τον Μάιο 2016, η δημοσιονομική προσαρμογή στη διάρκεια του προγράμματος υπήρξε ουσιαστική με αποτέλεσμα να επιτευχθεί σχεδόν ο πλήρης ισοσκελισμός του κρατικού προϋπολογισμού.

Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την απώλεια δυναμικής στον τομέα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με συναφείς κινδύνους για τα δημόσια οικονομικά και την επιστροφή του πληθωρισμού. Κίνδυνοι μπορεί επίσης να σχετίζονται με επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος της Κύπρου. Αυτοί εμπεριέχουν βραδύτερη ανάπτυξη στο Ηνωμένο Βασίλειο με υποτίμηση της στερλίνας μετά το δημοψήφισμα για έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Πολιτική αβεβαιότητα στην Ευρώπη που μπορεί να προκληθεί από την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ ή από την προσφυγική κρίση θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε αυξημένη οικονομική αβεβαιότητα και να υπονομεύσει την οικονομική εμπιστοσύνη.

Οι θετικοί παράγοντες για τις προοπτικές ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας σχετίζονται με την πιθανή μεγαλύτερη ανάπτυξη στην ΕΕ και των επενδυτικών δαπανών, καθώς οι τιμές ακινήτων σταθεροποιούνται και διάφορα έργα υλοποιούνται ειδικά στον τομέα του τουρισμού. Παράλληλα, οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας έχουν αναβαθμίσει την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας.

Τον Ιούλιο 2016, η Κυπριακή κυβέρνηση άντλησε χρηματοδότηση από τις διεθνείς αγορές για τρίτη φορά από την έναρξη του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, μέσω της έκδοσης επταετούς ομολόγου ύψους €1 δις με απόδοση 3,8%.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Κατά τη διάρκεια του έτους το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά 247 618 πλήρως πληρωθείσες συνήθεις μετοχές αξίας €1,00 η καθεμιά. Οι μετοχές αυτές ήταν το αποτέλεσμα της διανομής μερίσματος από τα κέρδη του 2014 ύψους €0,101 κατά μετοχή και της χρησιμοποίησης του για την εξόφληση των πιο πάνω μετοχών που εκδόθηκαν στην καθορισθείσα τιμή των €5,53 η καθεμιά.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Το ποσοστό στο συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας που κατέχουν κατά κυριότητα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι σύζυγοι, τα ανήλικα τέκνα τους και εταιρείες στις οποίες αυτοί κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση, στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 16 Μαΐου 2017 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2016 %	16 Μαΐου 2017 %
Φώτος Ια. Φωτιάδης	58,31	58,31
Ανδρέας Γεωργίου	0,37	0,37
Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης	0,08	0,08
Πάυλος Φ. Φωτιάδης	84,90	84,90

Έκθεση Διαχείρισης

	31 Δεκεμβρίου 2016 %	16 Μαΐου 2017 %
Αλέξης Φ. Φωτιάδης	58,35	58,35
Γιώργος Α. Γεωργίου	27,75	27,75

Τα πιο πάνω ποσοστά των κ.κ. Φώτου Ια. Φωτιάδη, Παύλου Φ. Φωτιάδη και Αλέξη Φ. Φωτιάδη περιλαμβάνουν τη συμμετοχή 58,31% σε εταιρείες στις οποίες ο καθένας έχει άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

Επίσης, τα πιο πάνω ποσοστά των κ.κ. Παύλου Φ. Φωτιάδη και Γιώργου Α. Γεωργίου περιλαμβάνουν τη συμμετοχή 24,76% σε εταιρεία στην οποία έχουν άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

Τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συγκεκριμένα οι κ.κ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης, Κωνσταντίνος Δεκατρός, Σωκράτης Σολομίδης, Σταύρος Χριστοδουλίδης και Μαρία Αγρότου Ιακωβίδου και τα συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα και εταιρείες, δεν κατέχουν κανένα ποσοστό δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

ΜΕΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 5% ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Σύμφωνα με το μητρώο μετόχων της Εταιρείας, οι πιο κάτω μέτοχοι κατείχαν άμεσα στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 16 Μαΐου 2017 πέραν του 5% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

	31 Δεκεμβρίου 2016 %	16 Μαΐου 2017 %
Photos Photiades Group Ltd	54,07	54,05
Magnum Investments Ltd	24,76	24,75

ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει εθελοντικά τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης όπως αυτός εκδόθηκε από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περί Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσιάζεται στις σελίδες 15-25 της Ετήσιας Έκθεσης και περιλαμβάνει και τις σχετικές πληροφορίες σύμφωνα με το Άρθρο 5 της Οδηγίας ΟΔ190-2007-04 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016 και μέχρι την ημερομηνία της Έκθεσης αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτιζόταν από τα ακόλουθα μέλη:

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D (Πρόεδρος)
Γιώργος Γεωργίου (Αντιπρόεδρος από 14/10/2016)
Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης
Ανδρέας Γεωργίου (Αντιπρόεδρος μέχρι 14/10/2016)
Κωνσταντίνος Δεκατρός
Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης
Σωκράτης Σολομίδης
Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Παύλος Φ. Φωτιάδης
Σταύρος Χριστοδουλίδης
Μαρία Αγρότου Ιακωβίδου (διορίστηκε στις 24/3/2017)

Έκθεση Διαχείρισης

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας, οι κ.κ. Κωνσταντίνος Δεκατρής και Δημοσθένης Σεβέρης εξέρχονται εκ περιτροπής είναι όμως επανεκλέξιμοι και προσφέρονται για επανεκλογή. Επίσης η κ. Μαρία Αγρότου Ιακωβίδου η οποία διορίστηκε στις 24 Μαρτίου 2017 εξέρχεται, είναι όμως επανεκλέξιμη και προσφέρεται για επανεκλογή. Για την πλήρωση των θέσεων που κενώνονται θα γίνει εκλογή.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Δεν υπήρχαν σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές της Εταιρείας, Ernst & Young Cyprus Ltd έχουν εκδηλώσει επιθυμία να συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Θα κατατεθεί ψήφισμα στην Ετήσια Γενική Συνέλευση για τον επαναδιορισμό και τον καθορισμό της αμοιβής τους.

Φώτος Ια. Φωτιάδης Ph.D

Πρόεδρος

16 Μαΐου 2017

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016

	Σημ.	2016 €000	2015 €000
Μεταφορά από Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων:			
Ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων		3 450	4 300
Ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας		(629)	(451)
		2 821	3 849
Έσοδα από διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων		46	44
Καθαρές ζημιές από άλλες εργασίες	5	(1 349)	(548)
Λοιπά έξοδα που αναλογούν στη διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων και δεν κατανέμονται		(46)	(44)
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία		1 472	3 301
Φορολογία	6	(661)	(1 248)
Κέρδη για το έτος μετά τη φορολογία		811	2 053
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μετέπειτα περιόδους			
Επανεκτίμηση ακινήτων		103	28
Αναβαλλόμενη φορολογία στην επανεκτίμηση ακινήτων		(8)	40
Καθαρά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μετέπειτα περιόδους		95	68
Λοιπά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία		95	68
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία		906	2 121

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016

	Σημ.	2016 €000	2015 €000
Έσοδα			
Μεικτά ασφάλιστρα		45 458	44 980
Αντασφάλιστρα		(3 805)	(3 122)
Καθαρά ασφάλιστρα		41 653	41 858
Προμήθειες από αντασφαλιστές		772	865
Εισόδημα από επενδύσεις και λοιπά έσοδα	3	1 253	1 150
Αύξηση στην εύλογη αξία και κέρδη από πώληση επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		5 765	7 308
		49 443	51 181
Έξοδα			
Μεικτές πληρωμές σε ασφαλισμένους		(36 000)	(46 236)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές σε ασφαλισμένους		1 650	1 799
Λειτουργικά έξοδα	4	(6 823)	(6 659)
Προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών		(3 669)	(3 347)
Έξοδα από τόκους		(192)	(321)
Συναλλαγματικές διαφορές		(12)	(1)
		(45 046)	(54 765)
Μεταβολή στις υποχρεώσεις και στο μη κατανεμηθέν πλεόνασμα			
Μεικτή μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	(1 359)	8 899
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	421	(987)
Μεταβολή στο μη κατανεμηθέν πλεόνασμα	23	(9)	(28)
		(947)	7 884
Πλεόνασμα εσόδων για το έτος που μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων			
		3 450	4 300

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ατυχημάτων και Υγείας

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016

	Σημ.	2016 €000	2015 €000
Έσοδα			
Μεικτά ασφάλιστρα		36 324	31 438
Αντασφάλιστρα		<u>(26 445)</u>	<u>(22 808)</u>
Καθαρά ασφάλιστρα		9 879	8 630
Προμήθειες από αντασφαλιστές		5 255	4 734
Εισόδημα από επενδύσεις	3	<u>13</u>	10
		15 147	13 374
Έξοδα			
Μεικτές πληρωμές σε ασφαλισμένους		(28 273)	(24 586)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές σε ασφαλισμένους		20 338	17 626
Λειτουργικά έξοδα	4	(3 257)	(3 184)
Προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών		(3 709)	(3 565)
Έξοδα από τόκους		<u>(190)</u>	<u>(224)</u>
		(15 091)	(13 933)
Μεικτή μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	(1 727)	218
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	1 042	(110)
		<u>(685)</u>	108
Πλεόνασμα εξόδων για το έτος που μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		(629)	(451)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016

	Σημ.	2016 €000	2015 €000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες	9	21 658	29 267
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	10	3 868	3 914
Επενδύσεις σε ακίνητα	11	110 179	109 852
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	12	143 702	139 010
Δάνεια και απαιτήσεις	13	5 250	5 939
Μερίδιο αντισταθιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	11 585	10 123
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	16	3 407	4 334
Φορολογία εισπρακτέα	6	289	210
Αποθέματα ακινήτων	18	41 408	41 556
Ακίνητα και εξοπλισμός	19	17 407	18 970
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	20	1 492	1 885
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		360 245	365 060
Υποχρεώσεις			
Τραπεζικό παρατράβηγμα	9	1 772	3 843
Τραπεζικό δάνειο	15	-	4 880
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	21	2 708	2 431
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	22	20 030	22 343
Φορολογία πληρωτέα	6	218	242
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	6	7 781	7 883
Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	23	707	698
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	277 709	274 623
Υποχρεώσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	14	16 505	16 185
Σύνολο υποχρεώσεων		327 430	333 128
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	26	14 036	13 789
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο		3 482	2 360
Αποθεματικά επανεκτίμησης	27	8 771	8 676
Αδιανέμητα κέρδη	27	6 526	7 107
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		32 815	31 932
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		360 245	365 060

Φ. Ια. Φωτιάδης Ph.D, Πρόεδρος
Δρ. Α. Κ. Κρητιώτης, Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής
Ξ. Βράχας, Οικονομικός Διευθυντής

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016

	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημείωση 26)	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά Επανεκτίμησης (Σημείωση 27)	Αδιανέμητα Κέρδη (Σημείωση 27)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
Την 1 Ιανουαρίου 2016	13 789	2 360	8 676	7 107	31 932
Κέρδη για το έτος	-	-	-	811	811
Λοιπά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία	-	-	95	-	95
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα για το έτος	-	-	95	811	906
Έκδοση μετοχών (σημείωση 26)	247	1 122	-	-	1 369
Μερίσματα (σημείωση 8)	-	-	-	(1 392)	(1 392)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2016	14 036	3 482	8 771	6 526	32 815
Την 1 Ιανουαρίου 2015	13 523	1 163	8 608	6 541	29 835
Κέρδη για το έτος	-	-	-	2 053	2 053
Λοιπά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία	-	-	68	-	68
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα για το έτος	-	-	68	2 053	2 121
Έκδοση μετοχών (σημ. 26)	266	1 197	-	-	1 463
Μερίσματα (σημ. 8)	-	-	-	(1 487)	(1 487)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2015	13 789	2 360	8 676	7 107	31 932

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016

	Σημ.	2016 €000	2015 €000
Ταμειακή ροή για λειτουργικές δραστηριότητες	29	(4 454)	(8 785)
Ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες			
Καθαρές (πληρωμές)/ εισπράξεις (για)/ από επενδύσεις σε ακίνητα		(1 450)	228
Καθαρές πληρωμές για αγορά αποθέματος ακινήτων		147	(13)
Καθαρές πληρωμές από αγορά μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων		5 912	(9 743)
Καθαρές εισπράξεις από πώληση και λήξη ομολόγων		(2 078)	1 940
Καθαρές εισπράξεις από αγορά και πώληση μετοχών		(1 688)	9 583
Καθαρές εισπράξεις από δάνεια σε ασφαλισμένους		689	774
Μείωση καταθέσεων προθεσμίας με τράπεζες		5 763	9 969
Καθαρές εισπράξεις /(πληρωμές) από αγορά και πώληση ακινήτων και εξοπλισμού		1 217	(225)
Αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων	20	(39)	(347)
Εισόδημα από επενδύσεις που εισπράχθηκε		1 266	1 173
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		9 739	13 339
Ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Αποπληρωμή τραπεζικού δανείου		(4 905)	(2 515)
Τόκοι τραπεζικού δανείου που πληρώθηκαν		(154)	(263)
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(5 059)	(2 778)
Καθαρή αύξηση σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		226	1 776
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών την 1 Ιανουαρίου	9	(96)	(1 872)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στις 31 Δεκεμβρίου	9	130	(96)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Μία περίληψη των λογιστικών πολιτικών που ακολουθούνται αναφορικά με στοιχεία που κρίνονται σημαντικά ή ουσιώδη για τα αποτελέσματα του έτους και για την παρουσίαση της οικονομικής κατάστασης του Ομίλου αναφέρονται πιο κάτω.

1. Βάση ετοιμασίας

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπρόσθετα, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ.113, της Κύπρου.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση, τις επενδύσεις σε ακίνητα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Ο Όμιλος παρουσιάζει την κατάσταση οικονομικής θέσης του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Η ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη είσπραξη ή διακανονισμό του κάθε περιουσιακού στοιχείου και υποχρέωσης αντίστοιχα, σε χρόνο μικρότερο και μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης παρουσιάζεται στη σημείωση 31.

Δρώσα οικονομική μονάδα

Η Διεύθυνση του Ομίλου έχει αξιολογήσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα. Η Διεύθυνση πιστεύει ότι ο Όμιλος μπορεί να διαχειριστεί επιτυχώς τους επιχειρηματικούς του κινδύνους, παρά τις αβέβαιες οικονομικές προοπτικές της κυπριακής οικονομίας και ότι διαθέτει ικανοποιητικούς πόρους για να συνεχίσει τη λειτουργική του ύπαρξη στο προσεχές μέλλον. Έτσι, συνεχίζει να χρησιμοποιεί τη βάση της δρώσας οικονομικής μονάδας στην ετοιμασία των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

2. Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) που είναι το νόμισμα λειτουργίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου. Όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

3. Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις

3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

Η φύση και η επίδραση του κάθε νέου προτύπου ή διερμηνείας περιγράφεται παρακάτω. Παρόλο που αυτά τα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το 2016, δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Η φύση του κάθε νέου προτύπου ή διερμηνείας περιγράφεται παρακάτω:

Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 16 Ενσώματα πάγια και ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία (Τροποποιήσεις): Αποσαφήνιση των αποδεκτών μεθόδων απόσβεσης

Η τροποποίηση αυτή αποσαφηνίζει την αρχή του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια και του ΔΛΠ 38 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία ότι τα έσοδα αντανakλούν τα οικονομικά οφέλη που δημιουργούνται από τη λειτουργία μιας επιχείρησης (της οποίας το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί μέρος) αντί τα οικονομικά οφέλη που καταναλώνονται μέσω χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Ως αποτέλεσμα, η αναλογία των εσόδων που δημιουργούνται ως προς το σύνολο των εσόδων που αναμένεται να δημιουργηθούν, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόσβεση των ενσώματων παγίων

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

περιουσιακών στοιχείων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις για την απόσβεση των άυλων περιουσιακών στοιχείων. Αυτή η τροποποίηση δεν απέφερε αλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο: Λογιστικοποίηση απόκτησης συμμετοχικών τίτλων σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Το ΔΠΧΑ 11 αναφέρεται στο λογιστικό χειρισμό των συμμετοχών σε κοινοπραξίες και κοινές επιχειρήσεις. Η τροποποίηση προσθέτει νέες οδηγίες σχετικά με τη λογιστικοποίηση της εξαγοράς συμμετοχής σε μια κοινή επιχείρηση που αποτελεί επιχείρηση σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και διευκρινίζει τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τις αποκτήσεις αυτές. Αυτή η τροποποίηση δεν είχε επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 27 Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις

Η τροποποίηση αυτή επιτρέπει στις οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης για επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρίες στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις τους και βοηθά σε ορισμένες δικαιοδοσίες τη μετάβαση των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων στα ΔΠΧΑ μειώνοντας τα κόστη συμμόρφωσης χωρίς τον περιορισμό της πληροφόρησης που είναι διαθέσιμη στους επενδυτές. Αυτή η τροποποίηση δεν είχε επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση): Πρωτοβουλία σχετικά με τις γνωστοποιήσεις

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων ενθαρρύνουν περαιτέρω τις εταιρίες να εφαρμόζουν την επαγγελματική τους κρίση στον καθορισμό των πληροφοριών που πρέπει να γνωστοποιηθούν και πώς να τις παρουσιάζουν στις οικονομικές τους καταστάσεις. Αυτές οι περιορισμένες έκτασης τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 διευκρινίζουν, παρά αλλάζουν σημαντικά, τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 1. Οι τροποποιήσεις αφορούν τη σημαντικότητα, τη σειρά των σημειώσεων, τα υποσύνολα και το διαχωρισμό, τις λογιστικές πολιτικές και την παρουσίαση των στοιχείων των λοιπών συνολικών εισοδημάτων που προκύπτουν από τις επενδύσεις που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Αυτή η τροποποίηση δεν απέφερε αλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2012-2014

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) έχει εκδόσει τον Ετήσιο Κύκλο Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2012- 2014, ο οποίος είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Αυτές δεν είχαν επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν:

ΔΠΧΑ 5 Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπίσεις Δραστηριότητες

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η αλλαγή από μία μέθοδο διάθεσης σε μία άλλη (μέσω πώλησης ή μέσω διάθεσης στους ιδιοκτήτες) δεν θα πρέπει να θεωρείται ένα νέο σχέδιο πώλησης, αλλά σαν μία συνέχιση του αρχικού σχεδίου. Συνεπώς, δεν υπάρχει διακοπή της εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 5. Η τροποποίηση διευκρινίζει επίσης ότι η αλλαγή της μεθόδου διάθεσης δεν αλλάζει την ημερομηνία ταξινόμησης.

ΔΠΧΑ 7 Χρηματοοικονομικά Μέσα-Γνωστοποιήσεις

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η σύμβαση εξυπηρέτησης που περιλαμβάνει αμοιβή μπορεί να αποτελέσει συνεχιζόμενη συμμετοχή σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Επίσης, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι γνωστοποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 σχετικά με τον συμψηφισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν απαιτούνται στη συνοπτική ενδιάμεση οικονομική έκθεση.

ΔΛΠ 19 Παροχές σε Εργαζομένους

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η αξιολόγηση της ύπαρξης ενεργούς αγοράς υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων αξιολογείται με βάση το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται η υποχρέωση, όχι με βάση τη χώρα όπου βρίσκεται η υποχρέωση. Όταν δεν υπάρχει ενεργή αγορά για υψηλής

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

ποιότητας εταιρικά ομόλογα σε αυτό το νόμισμα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα επιτόκια των κρατικών ομολόγων.

ΔΛΠ 34 Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι απαιτούμενες ενδιάμεσες γνωστοποιήσεις πρέπει να βρίσκονται είτε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις είτε να ενσωματώνονται με παραπομπές μεταξύ των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων και του σημείου όπου συμπεριλαμβάνονται στην ενδιάμεση οικονομική έκθεση (π.χ. στην έκθεση διαχείρισης ή στην έκθεση κινδύνων). Το ΣΔΛΠ διευκρίνισε ότι οι άλλες πληροφορίες, εντός της ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης πρέπει να είναι στη διάθεση των χρηστών με τους ίδιους όρους και την ίδια στιγμή όπως και οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις. Εάν οι χρήστες δεν έχουν πρόσβαση στις λοιπές πληροφορίες με αυτόν τον τρόπο, τότε η ενδιάμεση οικονομική έκθεση είναι ελλιπής.

ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζομένους (Τροποποίηση): Εισφορές των εργαζομένων

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για εισφορές από εργαζομένους ή τρίτους σε προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο στόχος της τροποποίησης είναι η απλοποίηση του λογιστικού χειρισμού των εισφορών που είναι ανεξάρτητες από τον αριθμό των ετών υπηρεσίας των εργαζομένων, για παράδειγμα, για τις εισφορές των εργαζομένων που υπολογίζονται σύμφωνα με ένα σταθερό ποσοστό του μισθού. Αυτή η τροποποίηση δεν είχε επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2010-2012

Το ΣΔΛΠ έχει εκδόσει τον Ετήσιο Κύκλο Αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2010-2012, ο οποίος είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Αυτές δεν είχαν επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου εκτός από το ΔΛΠ 24 Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών που είχε ως αποτέλεσμα την παρουσίαση επιπρόσθετων γνωστοποιήσεων στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν:

- ΔΠΧΑ 2 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών
Η αναβάθμιση αυτή τροποποιεί τους ορισμούς 'προϋπόθεση κατοχύρωσης' και 'συνθήκες αγοράς' και προσθέτει τους ορισμούς 'όρος απόδοσης' και 'όρος υπηρεσίας' (που προηγουμένως ήταν μέρος του ορισμού της 'προϋπόθεσης κατοχύρωσης').
- ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων
Η αναβάθμιση αυτή διευκρινίζει ότι το ενδεχόμενο αντάλλαγμα σε μία απόκτηση επιχείρησης που δεν κατατάσσεται στην καθαρή θέση, μεταγενέστερα επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ανεξάρτητα από το εάν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα.
- ΔΠΧΑ 8 Λειτουργικοί Τομείς
Η αναβάθμιση αυτή απαιτεί από μια οικονομική οντότητα να γνωστοποιεί τις κρίσεις της διοίκησης σχετικά με την εφαρμογή των κριτηρίων συνάθροισης στους λειτουργικούς τομείς και διευκρινίζει ότι η οντότητα θα πρέπει να παρέχει συμφωνίες μεταξύ του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των τομέων και των περιουσιακών στοιχείων της οντότητας μόνο εάν πραγματοποιείται τακτική αναφορά των περιουσιακών στοιχείων του τομέα.
- ΔΠΧΑ 13 Επιμέτρηση Εύλογης αξίας
Αυτή η αναβάθμιση στην βάση συμπεράσματος του ΔΠΧΑ 13 διευκρινίζει ότι η έκδοση του ΔΠΧΑ 13 και η τροποποίηση των ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39 δεν απομάκρυνε την δυνατότητα επιμέτρησης των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων για τα οποία δεν υπάρχει δηλωμένο επιτόκιο, στην τιμολογιακή τους αξία χωρίς προεξόφληση, εφόσον η επίδραση της μη προεξόφλησης είναι ασήμαντη.
- ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια
Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όταν ένα στοιχείο ενσώματων παγίων αναπροσαρμόζεται, η

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

μικτή λογιστική αξία του προσαρμόζεται κατά τρόπο που να συνάδει με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας.

- ΔΛΠ 24 Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών
Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μία εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες βασικών διοικητικών στελεχών στην αναφέρουσα οικονομική οντότητα ή στη μητρική εταιρεία της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας, αποτελεί συνδεδεμένο μέρος της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας.
- ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία
Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όταν ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο αναπροσαρμόζεται, η μικτή λογιστική αξία του προσαρμόζεται κατά τρόπο που να συνάδει με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας.

3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

3.2.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα

Το ΔΠΧΑ 9 χρηματοοικονομικά μέσα αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση και εισάγει νέες απαιτήσεις για την κατηγοριοποίηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμιση. Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θα εξαρτηθεί από το επιχειρησιακό μοντέλο της οντότητας όσον αφορά τη διαχείρισή τους καθώς και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους και ως αποτέλεσμα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία θα επιμετρούνται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η συνολική επίδραση της εφαρμογής του επιχειρησιακού μοντέλου και της εξέτασης των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών μπορεί να οδηγήσει σε κάποιες διαφορές συγκριτικά με το ΔΛΠ 39, όσον αφορά το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία. Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων παραμένει ουσιαστικά η ίδια, με εξαίρεση κάποιες υποχρεώσεις που επιμετρούνται στη δίκαιη αξία για τις οποίες κέρδη και ζημιές που σχετίζονται με αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο της ίδιας της οντότητας, θα περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Απομείωση

Οι απαιτήσεις της απομείωσης αφορούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, απαιτήσεις μίσθωσης, ορισμένες μη ανακλήσιμες δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων. Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται απομείωση (ή πρόβλεψη στην περίπτωση δεσμεύσεων και εγγυήσεων) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) που μπορεί να προκύψουν από γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων που είναι δυνατόν να συμβούν μέσα στους επόμενους 12 μήνες (12 month ECL). Σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, απαιτείται απομείωση (ή πρόβλεψη) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που μπορεί να προκύψουν από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime ECL).

Η αξιολόγηση του κατά πόσο ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά, από την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, γίνεται για κάθε περίοδο αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης των υποχρεώσεων για όλη την εναπομένουσα διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Λογιστική αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής για συνέχιση της εφαρμογής του ΔΛΠ 39 Λογιστική αντιστάθμισης. Το πρότυπο δεν καλύπτει ρητά τις στρατηγικές της αντιστάθμισης ανοικτών χαρτοφυλακίων (macrohedge) λογιστικής αντιστάθμισης, οι οποίες εξετάζονται σε ένα ξεχωριστό έργο. Για την αποφυγή του ρίσκου από τυχόν ύπαρξη αντιθέσεων μεταξύ της υφιστάμενης μακροοικονομικής λογιστικής αντιστάθμισης και των καινούργιων γενικών λογιστικών αντισταθμίσεων, το λογιστικό πρότυπο περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής για συνέχιση της εφαρμογής του ΔΛΠ 39 Λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9.

ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε το Μάιο του 2014 και καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που θα εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από τη σύμβαση με τον πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο της οικονομίας. Οι απαιτήσεις του προτύπου θα εφαρμόζονται επίσης για την αναγνώριση και επιμέτρηση των κερδών και ζημιών από την πώληση ορισμένων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτελούν παραγωγή από συνήθεις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας (π.χ. πωλήσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού ή άυλων περιουσιακών στοιχείων). Θα απαιτούνται εκτεταμένες γνωστοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του συνόλου των εσόδων, πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις απόδοσης, αλλαγές στα υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων σύμβασης και των υποχρεώσεων σύμβασης μεταξύ των περιόδων και βασικές κρίσεις και εκτιμήσεις. Απαιτείται είτε πλήρης αναδρομική εφαρμογή ή τροποποιημένη αναδρομική εφαρμογή για τα έτη που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Επιτρέπεται πρόωρη εφαρμογή. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του προτύπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του θέση.

3.2.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες (Αποσαφηνίσεις)

Στόχος των Αποσαφηνίσεων είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του 'μεμονωμένα αναγνωρίσιμο', των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του 'ελέγχου' και των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι Αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά ή επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Οι Αποσαφηνίσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτού του προτύπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη (μισθωτή) και τον προμηθευτή (εκμισθωτή). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτού του προτύπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του κατάσταση.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρίες και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή Εισφορά Περιουσιακών Στοιχείων μεταξύ ενός Επενδυτή και της Συγγενούς του Εταιρίας ή της Κοινοπραξίας του

Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρίας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι το συνολικό κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται όταν μια συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (όπως ορίζεται στο ΔΠΧΑ 3). Μέρος του κέρδους ή ζημιάς αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που δεν συνιστούν επιχείρηση. Τον Δεκέμβριο 2015, το ΣΔΛΠ ανάβαλε την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ αυτή η τροποποίηση επ' αόριστον με το αποτέλεσμα της ερευνητικής μελέτης για την μέθοδο της καθαρής θέσης να εκκρεμεί. Ο Όμιλος δεν αναμένει αυτές οι τροποποιήσεις να έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος (Τροποποιήσεις): Αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές

Ο στόχος των τροποποιήσεων είναι να διευκρινίσει τις απαιτήσεις της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, για αντιμετώπιση τυχόν διαφορών στην εφαρμογή του ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος. Τα συγκεκριμένα θέματα όπου υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση τυχόν διαφορών, σχετίζονται με την ύπαρξη μιας εκπιπτόμενης προσωρινής διαφοράς σε μια μείωση της εύλογης αξίας, για την ανάκτηση ενός περιουσιακού στοιχείου για περισσότερο από τη λογιστική του αξία, με πιθανό μελλοντικά φορολογητέα κέρδη και σε μια συνδυασμένη σε σχέση με μια ξεχωριστή εκτίμηση. Ο Όμιλος δεν αναμένει αυτές οι τροποποιήσεις να έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του θέση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή.

ΔΛΠ 7 (Τροποποιήσεις): Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων

Ο στόχος των τροποποιήσεων είναι να παρέχουν γνωστοποιήσεις που να επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών που προέρχονται από ταμειακές ροές και μεταβολές μη ταμειακής φύσης. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι ένας τρόπος για να εκπληρώσει την υποχρέωση γνωστοποίησης είναι με την παροχή ενός πίνακα συμφιλίωσης ανάμεσα στο άνοιγμα και το κλείσιμο των υπολοίπων στην κατάσταση οικονομικής θέσης για υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές, οι αλλαγές που προκύπτουν από την απόκτηση ή απώλεια ελέγχου θυγατρικών ή άλλων επιχειρήσεων, η επίδραση των μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών, οι αλλαγές στις εύλογες αξίες και άλλες αλλαγές. Ο Όμιλος αναμένει ότι αυτό θα αυξήσει τις επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις. Δεν υπάρχει επίδραση στα αποτελέσματα και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου. Αυτές οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις): Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δεν συνιστούν κατοχύρωση στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, των παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και τον λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων στους όρους και τις προϋποθέσεις παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτής της τροποποίησης στα αποτελέσματα και

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

την χρηματοοικονομική του κατάσταση.

ΔΛΠ 40: Μεταφορές σε Επενδύσεις σε Ακίνητα (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Απλά η αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Ο Όμιλος δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

Επιτροπής Διεργηθείας Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΑ) 22: Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές

Η διεργηθεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που περιλαμβάνουν την εισπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διεργηθεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την εισπραξη ή πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διεργηθεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και εισπραξη προκαταβολής. Η διεργηθεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Ο Όμιλος δεν αναμένει ότι αυτή η διεργηθεία θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2014-2016

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014-2016, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017 για το ΔΠΧΑ 12 Γνωστοποίηση συμμετοχών σε άλλες οντότητες και την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 για το ΔΠΧΑ 1 Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς και το ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες για το οποίο επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Ο Όμιλος δεν αναμένει ότι αυτή η διεργηθεία θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

- ΔΠΧΑ 1 Πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΑ: η αναβάθμιση αυτή διαγράφει τις βραχυπρόθεσμες εξαιρέσεις για γνωστοποιήσεις χρηματοπιστωτικών μέσων, παροχών σε εργαζομένους και εταιρειών επενδύσεων, κατά την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΑ.
- ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες: Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.
- ΔΠΧΑ 12 Γνωστοποίηση συμμετοχών σε άλλες οντότητες: Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12, εκτός από τις γνωστοποιήσεις για συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρίες, εφαρμόζονται για τη συμμετοχή μιας οικονομικής οντότητας σε μία θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή εταιρία που κατατάσσεται ως κατεχόμενη προς πώληση, ως κατεχόμενη για διανομή ή ως διακοπέισα δραστηριότητα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

4. Ταξινόμηση ασφαλιστικών προϊόντων

Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο στο οποίο το ένα μέρος (ο φορέας ασφάλισης) δέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το έτερο μέρος (τον ασφαλιζόμενο), αποδεχόμενο να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος (το ασφαλιζόμενο συμβάν) που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο.

Ένα συμβόλαιο που κατατάχθηκε ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραμένει ασφαλιστήριο συμβόλαιο μέχρι την εκπλήρωση ή εκπνοή όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο, έστω και αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου του συμβολαίου.

5. Βάση ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συμπεριλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Universal Life Insurance Public Company Ltd (η «Εταιρεία») και όλων των εξηρημένων εταιρειών (Σημ.7), που μαζί με την Εταιρεία αναφέρονται ως ο «Όμιλος». Συναλλαγές και υπόλοιπα που προκύπτουν μεταξύ των εξηρημένων εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Οι εξηρημένες εταιρείες ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρθηκε στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται όταν ο έλεγχός τους μεταφερθεί εκτός Ομίλου. Έλεγχος επιτυγχάνεται όταν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα κατεύθυνσης των οικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών μιας οντότητας, ούτως ώστε να λαμβάνονται οφέλη από τις δραστηριότητες της.

Οι οικονομικές καταστάσεις των εξηρημένων εταιρειών ετοιμάζονται για την ίδια οικονομική περίοδο με την ιθύνουσα εταιρεία και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

6. Μετατροπή ξένου συναλλάγματος

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ που είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης της Εταιρείας και των εξηρημένων εταιρειών της στην Κύπρο. Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν την ημέρα της συναλλαγής. Χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κατάστασης ενοποιημένης οικονομικής θέσης. Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

Συναλλαγματικές διαφορές από τρέχουσες συναλλαγές αναφορικά με ασφαλιστικές εργασίες και από τη μετατροπή επενδύσεων των ασφαλιστικών εργασιών και άλλων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων των αντίστοιχων κλάδων.

7. Ασφαλιστικές εργασίες

Κλάδος ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων

Οι εργασίες του κλάδου αυτού περιλαμβάνουν ασφάλειες ζωής και τα συμπληρωματικά τους ωφελήματα και ετήσιες προσόδους. Τα ασφάλιστρα λογίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη βάση των δεδουλευμένων εξόδων με βάση τους όρους των συμβολαίων με τους αντιπροσώπους.

Γίνεται πρόβλεψη για κινδύνους που έχουν επισυμβεί και ασφαλιστήρια που δεν έχουν λήξει μέχρι την ημερομηνία αναφοράς. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις και κατ' επέκταση τα αποτελέσματα του κλάδου εξακριβώνονται μετά από αναλογιστικές εκτιμήσεις των υποχρεώσεων για συμβόλαια σε ισχύ στο τέλος της περιόδου, συμπεριλαμβανομένων των ωφελημάτων σε κατόχους ασφαλιστηρίων με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη. Το ποσό που κατανέμεται στους μετόχους της Εταιρείας και σε

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

κατόχους ασφαλιστηρίων με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ή που μεταφέρεται για κατανομή σε επόμενα έτη, καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο με τη σύσταση των αναλογιστών.

Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα

Το μη κατανεμηθέν πλεόνασμα αντιπροσωπεύει την υπέρβαση των περιουσιακών στοιχείων επί των υποχρεώσεων των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων με Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ), που δεν έχει ακόμα κατανεμηθεί μεταξύ αυτών και των μετόχων. Ο Όμιλος έχει επιλέξει να ταξινομεί ολόκληρο το μη κατανεμηθέν πλεόνασμα ως υποχρέωση χωρίς επιμερισμό στα ίδια κεφάλαια. Αυτό αντανακλά το γεγονός ότι η συμμετοχή των μετόχων στην κατανομή κερδών προκύπτει μόνο κατά τη διανομή. Ο Όμιλος έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει το ποσό και το χρόνο κατανομής του πλεονάσματος αυτού.

Κλάδος ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων περιλαμβάνουν πρόβλεψη για το υπολογιζόμενο ποσό των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες η απαίτηση έχει γνωστοποιηθεί, η πρόβλεψη υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση βάσει του κόστους που αναμένεται ότι θα προκύψει και συμπεριλαμβάνει τις δαπάνες για το διακανονισμό των απαιτήσεων. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης σε σχέση με κινδύνους που έχουν επισυμβεί, αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (I.B.N.R.) μέχρι την ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του παρελθόντος όσον αφορά τον αριθμό και το ύψος των απαιτήσεων που δηλώνονται μετά την ημερομηνία αναφοράς και τα πραγματικά δεδομένα μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη βάση των δεδουλευμένων εξόδων με βάση τους όρους των συμβολαίων με τους αντιπροσώπους.

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα αντιπροσωπεύει το ποσό των ασφαλιστρών που αναλογεί στην περίοδο κινδύνου μετά την ημερομηνία αναφοράς. Η πρόβλεψη υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο λαμβάνοντας υπόψη τη συχνότητα πληρωμής των ασφαλιστρών.

Τα αναβαλλόμενα έξοδα κτήσης (έξοδα που σχετίζονται με ασφαλιστήρια τα οποία έχουν συναφθεί κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους αλλά αφορούν και μεταγενέστερο οικονομικό έτος) υπολογίζονται πάνω σε συμβατή βάση με αυτή που χρησιμοποιήθηκε για τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα. Τα αναβαλλόμενα έξοδα κτήσης συμψηφίζονται με την πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Το απόθεμα για κινδύνους σε ισχύ υπολογίζεται βάσει των απαιτήσεων και των εξόδων διαχείρισης που ενδέχεται να προκύψουν μετά το τέλος του οικονομικού έτους και σχετίζονται με ασφαλιστήρια που έχουν συναφθεί πριν από την ημερομηνία αυτή, στο βαθμό που το προβλεπόμενο ύψος τους υπερβαίνει το απόθεμα για τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων

Ο Όμιλος διαχειρίζεται ταμεία αφυπηρέτησης και ομαδικών σχεδίων συντάξεων για λογαριασμό πελατών του. Οι σχετικές αμοιβές αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

8. Εισόδημα από επενδύσεις

Το εισόδημα από επενδύσεις περιλαμβάνει έσοδα από τόκους, μερίσματα και ενοίκια από επενδύσεις

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

σε ακίνητα και παρουσιάζεται μετά την αφαίρεση δαπανών διαχείρισης των επενδύσεων.

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη βάση των δεδουλευμένων εσόδων, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Τα μερίσματα από επενδύσεις σε μετοχές αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

Τα έσοδα από ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

9. Παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης

Ο Όμιλος λειτουργεί αριθμό προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών για παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης στο μόνιμο προσωπικό και στους αντιπροσώπους ασφαλειών.

Καταβάλλονται εισφορές σε ξεχωριστά ταμεία αφυπηρέτησης με καθορισμένα ποσοστά επί των απολαβών του προσωπικού και επί των προμηθειών των αντιπροσώπων ασφαλειών. Η σχετική δαπάνη αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

10. Τόκοι πληρωτέοι

Οι τόκοι πληρωτέοι αναγνωρίζονται ως έξοδο στο έτος κατά το οποίο πραγματοποιούνται.

11. Μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα του στοιχείου ενεργητικού κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Η καταβολή μισθωμάτων για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζεται ως έξοδο σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

12. Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα που κατέχονται από τον Όμιλο για ενοικίαση και/ή για κεφαλαιουχικό κέρδος, κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Στην περίπτωση όπου ακίνητα που κατέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ένα μέρος που χρησιμοποιείται για τις εργασίες του Ομίλου και ένα μέρος που ενοικιάζεται ή κρατείται για κεφαλαιουχικό κέρδος, η κατάταξή τους βασίζεται στο κατά πόσο τα συστατικά μέρη μπορούν να πωληθούν ξεχωριστά. Διαφορετικά, ολόκληρο το ακίνητο αναγνωρίζεται ως ακίνητο που χρησιμοποιείται για τις εργασίες του Ομίλου εκτός αν το μέρος που χρησιμοποιείται από τον Όμιλο είναι ασήμαντο. Η κατάταξη των ακινήτων στις διάφορες κατηγορίες εξετάζεται σε συστηματική βάση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη χρήση τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, το οποίο περιλαμβάνει τα έξοδα συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές. Ανάλογα με τη φύση του ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από ακίνητα και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ροών αυτών. Για επενδύσεις σε ακίνητα που αφορούν επενδυτικά ασφαλιστικά σχέδια (unit-linked investment plans) γίνονται ενδιάμεσες εκτιμήσεις από τη Διεύθυνση του Ομίλου.

Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων για την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν.

Μεταφορές προς ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα γίνονται όταν υπάρχει μια μεταβολή στη χρήση

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

που αποδεικνύεται από την λήξη της ιδιοχρησίας, την έναρξη μιας λειτουργικής μίσθωσης σε τρίτο ή την ολοκλήρωση της κατασκευής ή αξιοποίησης. Για μια μεταφορά από επένδυση σε ακίνητα σε ιδιοχρησιμοποιούμενο ακίνητο, το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη αναγνώριση είναι η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της μεταβολής της χρήσης. Αν ένα ιδιοχρησιμοποιούμενο ακίνητο μεταφέρεται σε επένδυση σε ακίνητα, ο Όμιλος αναγνωρίζει αυτό το ακίνητο σύμφωνα με την πολιτική που ακολουθείται για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα μέχρι την ημερομηνία της αλλαγής της χρήσης.

13. Επενδύσεις

Όλες οι επενδύσεις κατατάσσονται ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Όλες οι αγορές και πωλήσεις επενδύσεων κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται με την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής, κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση.

Οι επενδύσεις διαγράφονται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών των επενδύσεων ή όταν ο Όμιλος μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας μιας επένδυσης.

Οι επενδύσεις που κατατάσσονται ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν επενδύσεις προς εμπορία και άλλες επενδύσεις.

Οι επενδύσεις προς εμπορία είναι οι επενδύσεις οι οποίες (α) αποκτούνται ή πραγματοποιούνται κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς στο εγγύς μέλλον ή (β) αποτελούν μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων επενδύσεων που είχαν κοινή διαχείριση και για τις οποίες υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών.

Οποιοσδήποτε άλλες επενδύσεις κατατάσσονται ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση τους όταν: (α) ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά στην επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των σχετικών κερδών ή ζημιών σε διαφορετικές βάσεις, ή (β) γίνεται διαχείριση τους ως μια ομάδα επενδύσεων, η απόδοση τους εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας σύμφωνα με τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επένδυσης και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα επενδύσεων παρέχεται σε αυτή τη βάση στα βασικά διοικητικά στελέχη του Ομίλου.

Οι επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρούνται στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους με βάση τις τρέχουσες αγοραίες τιμές για τίτλους εισηγμένους σε χρηματιστήρια. Επενδύσεις σε μη εισηγμένους τίτλους παρουσιάζονται στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους που υπολογίζεται χρησιμοποιώντας αναγνωρισμένα μοντέλα και δείκτες αποτίμησης, που περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε μη-παρατηρήσιμα στοιχεία και αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες του εκδότη ή που βασίζεται στη θεώρηση των οικονομικών αποτελεσμάτων, την υφιστάμενη κατάσταση και τις προοπτικές του εκδότη συγκρινόμενες με αυτές παρόμοιων εταιρειών εισηγμένων σε χρηματιστήρια για τις οποίες υπάρχουν τρέχουσες αγοραίες τιμές. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που κατατάσσονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Όλες οι επενδύσεις του Ομίλου κατατάσσονται ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για τέτοια κατάταξη.

14. Ακίνητα, εξοπλισμός και λογισμικά προγράμματα

Ακίνητα που κατέχονται από τον Όμιλο για ίδια χρήση στην παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς κατατάσσονται ως ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Ομίλου και

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

επιμετρούνται αρχικά στο κόστος. Περιοδικά τα ακίνητα αυτά επιμετρούνται στην εύλογη αξία, με βάση εκτίμηση από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές, μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στη εύλογη αξία μείον την υπολειμματική αξία των κτιρίων, με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, από 25 μέχρι 50 έτη.

Στην περίπτωση διάθεσης ακινήτων, το σχετικό υπόλοιπο στο αποθεματικό επανεκτίμησης μεταφέρεται στο αποθεματικό αδιανέμητων κερδών / συσσωρευμένων ζημιών.

Οι δαπάνες τροποποίησης / βελτίωσης μισθωμένων κτιρίων αποσβένονται σε περίοδο 10 ετών ή κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης όταν αυτή δεν υπερβαίνει τα 10 έτη.

Ο εξοπλισμός και τα λογισμικά προγράμματα επιμετρούνται στο κόστος, μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και οποιαδήποτε απομείωση στην αξία. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στο κόστος, με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, με τους ακόλουθους συντελεστές ετησίως:

Έπιπλα και εξοπλισμός	10% - 25%
Οχήματα	12% - 20%
Λογισμικά προγράμματα	20% - 33 1/3%

Η λογιστική αξία των ακινήτων, εξοπλισμού και λογισμικών προγραμμάτων αναθεωρείται για απομείωση όταν γεγονότα ή μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική αξία πιθανόν να μην είναι ανακτήσιμη. Αν υπάρχει τέτοια ένδειξη και η λογιστική αξία ξεπερνά το προβλεπόμενο ανακτήσιμο ποσό, τα στοιχεία ενεργητικού ή μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό των ακινήτων, εξοπλισμού και λογισμικών προγραμμάτων είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησέως τους και της αξίας χρήσεως τους. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσεως, οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προ-φόρου προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και των συναφών κινδύνων προς το περιουσιακό στοιχείο. Για περιουσιακά στοιχεία που δεν δημιουργούν ταμειακές εισροές από τη συνεχή χρήση, που είναι κυρίως ανεξάρτητες από εκείνες των άλλων περιουσιακών στοιχείων, το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίζεται για τη μονάδα που δημιουργεί ταμειακές ροές στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

15. Αποθέματα ακινήτων

Ακίνητα που αποκτήθηκαν ή είναι υπό κατασκευή με σκοπό την πώληση κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών, ταξινομούνται ως αποθέματα και αποτιμούνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους ή καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Το κόστος περιλαμβάνει:

- Κόστος απόκτησης της γης.
- Δικαιώματα ιδιοκτησίας και εκμίσθωσης για τη γη.
- Ποσά που καταβλήθηκαν σε εργολάβους για την κατασκευή.
- Κόστος δανεισμού, το σχεδιασμό και τα έξοδα σχεδιασμού, το κόστος της προετοιμασίας του χώρου, επαγγελματικές αμοιβές για νομικές υπηρεσίες, τους φόρους μεταβίβασης ακινήτων, τα γενικά έξοδα κατασκευής και άλλα συναφή έξοδα.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη παρούσα τιμή πώλησης κατά τις συνήθεις εργασίες του Ομίλου, με βάση τις τιμές της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, μείον τα έξοδα για την ολοκλήρωση και το εκτιμώμενο κόστος της πώλησης.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται για τον υπολογισμό του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση, προσδιορίζεται με αναφορά στις ειδικές δαπάνες που έγιναν για το πωλούμενο ακίνητο και για κατανομή των μη ειδικών δαπανών με βάση το σχετικό μέγεθος της μονάδας που πωλείται.

16. Απαιτήσεις από αντασφαλιστές

Ο Όμιλος αντασφαλίζει τους κινδύνους που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει μέσα στα πλαίσια της συνήθους διεξαγωγής των εργασιών του.

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές περιλαμβάνουν το μερίδιο των αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων και τις απαιτήσεις για αποζημιώσεις και υπολογίζονται βάσει των όρων των αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Τα αντασφάλιστρα, οι προμήθειες από αντασφαλιστές και το μερίδιο των αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων παρουσιάζονται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές αναθεωρούνται για τυχόν απομείωση και απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ο Όμιλος μπορεί να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που οφείλεται σύμφωνα με τους όρους των αντασφαλιστικών συμβάσεων.

17. Ασφαλιστικές απαιτήσεις και άλλοι χρεώστες

Οι ασφαλιστικές απαιτήσεις και άλλοι χρεώστες παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης αφού αφαιρεθούν οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις που τυχόν να προκύψουν κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών.

Γίνεται ειδική πρόβλεψη όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν θα εισπράξει όλο το οφειλόμενο ποσό. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της εκτιμημένης ανακτήσιμης αξίας της, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ανακτήσιμων ποσών από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης.

18. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους. Αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα λαμβάνουν υπόψη τις τρέχουσες τιμές, αναλύσεις προεξοφλημένων ταμειακών ροών και μεθόδους αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ιστοιμίες ξένου συναλλάγματος, προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων. Ο Όμιλος δεν έχει στην κατοχή του παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που να αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης που να μην είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς.

Τα παράγωγα κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

19. Χορηγήσεις

Οι χορηγήσεις σε πελάτες δημιουργούνται με τη χορήγηση μετρητών κατευθείαν στον πελάτη. Επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία της αντιπαροχής που καταβλήθηκε για τη δημιουργία της χορηγήσης συμπεριλαμβανομένων των εξόδων έκδοσης και μεταγενέστερα παρουσιάζονται αφού αφαιρεθούν οι προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων που προκύπτουν από τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών και διαγράφονται όταν δεν είναι πλέον εφικτή η είσπραξή τους.

Η εισπραξιμότητα των χορηγήσεων σε πελάτες αξιολογείται με βάση την οικονομική κατάσταση, τους πόρους χρηματοδότησης και το ιστορικό αποπληρωμής του οφειλέτη, την πιθανότητα

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

στήριξης από πιστοληπτικά αξιόπιστους εγγυητές και τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.

Όταν μια χορήγηση χαρακτηριστεί ως επισφαλής, η λογιστική της αξία μειώνεται στην εκτιμημένη ανακτήσιμη αξία της η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ποσών από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις. Το ποσό της πρόβλεψης για απομείωση είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και του εκτιμώμενου ανακτήσιμου ποσού της.

20. Φορολογία εισοδήματος

Η φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου διεξάγονται οι εργασίες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υποχρεώσεως.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από τις οποίες θα προκύψουν φορολογητέα ποσά σε μελλοντικές περιόδους.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπεστές προσωρινές διαφορές και για τις μεταφερόμενες μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές όταν πιθανολογείται ότι θα υπάρξει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μπορούν να αξιοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν αρκετά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των εκπεστών προσωρινών διαφορών ή φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί από τις φορολογικές αρχές ή να καταβληθεί σε αυτές λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

Τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν προκύπτουν από την ίδια φορολογητέα επιχείρηση και αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού.

21. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Για τους σκοπούς της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά και άλλες αξίες που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες ή αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους, αφαιρουμένων των τραπεζικών παρατραβηγμάτων.

22. Τραπεζικά δάνεια

Τα τραπεζικά δάνεια επιμετρούνται αρχικά στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

23. Προβλέψεις για επιδικίες

Προβλέψεις για επιδικίες αναγνωρίζονται όταν: (α) ο Όμιλος έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

24. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης, όταν ο Όμιλος έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τα ποσά που αναγνωρίστηκαν και προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

25. Διαγραφή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν εξοφλείται, δηλαδή όταν η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου Universal για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 16 Μαΐου 2017.

Η Universal Life Insurance Public Company Ltd (η «Εταιρεία») ιδρύθηκε στην Κύπρο και είναι δημόσια εταιρεία σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Εταιρειών Νόμου και του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου της Κύπρου. Η Εταιρεία είναι η ιθύνουσα εταιρεία του Ομίλου Universal.

Το εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας βρίσκεται στη Λεωφόρο Διγενή Ακρίτα 85, 1070 Λευκωσία. Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρείας και των εξηρημένων και συνδεδεμένων εταιρειών κατά τη διάρκεια του έτους συνέχισαν να είναι η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών κλάδων ζωής, ατυχημάτων και υγείας, η διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων, η παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και η επένδυση σε ακίνητα.

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί όπως η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε παραδοχές και εκτιμήσεις που επηρεάζουν τη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τα παρουσιαζόμενα έσοδα και έξοδα κατά την υπό εξέταση περίοδο. Κατά συνέπεια τα πραγματικά αποτελέσματα πιθανόν να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές. Οι εκτιμήσεις αυτές εξετάζονται περιοδικά και όταν απαιτούνται αναπροσαρμογές αυτές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία προκύπτουν. Οι κυριότερες παραδοχές και εκτιμήσεις σε σχέση με το μέλλον κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, που εμπερικλείουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν σημαντικές αναπροσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εντός του επόμενου οικονομικού έτους, αναφέρονται πιο κάτω.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής γίνονται εκτιμήσεις σύμφωνα με τον αναμενόμενο αριθμό θανάτων για κάθε έτος που ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο. Ο Όμιλος βασίζει τις εκτιμήσεις αυτές σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας που αντικατοπτρίζουν ιστορικά την εμπειρία θνησιμότητας. Ο αναμενόμενος αριθμός θανάτων καθορίζει την αξία των πιθανών μελλοντικών ωφελημάτων που θα πληρωθούν. Η αξία αυτή συμβάλλει στον υπολογισμό επαρκών αποθεμάτων τα οποία παρακολουθούνται σε συσχετισμό με το αναμενόμενο εισόδημα από τα τρέχοντα και μελλοντικά ασφάλιστρα του Ομίλου.

Γίνονται επίσης εκτιμήσεις σε σχέση με το μελλοντικό εισόδημα από επενδύσεις, που προκύπτει από τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για κάλυψη των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής. Αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις των επενδύσεων και σε αναμενόμενες μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς.

Εκτιμήσεις που αφορούν μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της υποχρέωσης κατά τη διάρκεια της ζωής του συμβολαίου. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και ελέγχονται για επάρκεια, με αντίστοιχες αναπροσαρμογές.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας

Για τα συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας γίνονται εκτιμήσεις για το αναμενόμενο τελικό κόστος των απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί στον Όμιλο όπως και των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (I.B.N.R.) κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εκτίμηση των απαιτήσεων γίνεται με βάση την εμπειρία του παρελθόντος και τα πραγματικά δεδομένα μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Προβλέψεις για απομείωση αξίας των χρεωστών

Ο Όμιλος εξετάζει αν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι δεν θα εισπράξει όλα τα οφειλόμενα ποσά. Οι ενδείξεις περιλαμβάνουν το ιστορικό αποπληρωμής, την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη και τη ρευστοποιήσιμη αξία τυχόν εξασφαλίσεων. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό της απαίτησης και δημιουργείται πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των χρεωστών. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Η θεώρηση του πιστωτικού κινδύνου είναι συνεχής. Η μεθοδολογία και οι υποθέσεις για υπολογισμό της πρόβλεψης για απομείωση εξετάζονται τακτικά ώστε να περιορίζονται οι διαφορές μεταξύ των υπολογισθέντων και πραγματικών ζημιών από επισφαλείς απαιτήσεις.

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή τότε χρησιμοποιείται μια εναλλακτική μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη. Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της Διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρήση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό μη πληρωμής οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσων με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και την αξιολόγηση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση συμμετοχών σε μη εισηγμένες εταιρείες, των οποίων τα ποσά δεν είναι σημαντικά για τον Όμιλο. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις δίκαιες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων από την αγορά, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας.

Η εύλογη αξία ομολόγων και μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια αγορά προσδιορίζεται από μοντέλα αποτίμησης. Τα μοντέλα αυτά επανεξετάζονται περιοδικά από εξειδικευμένο προσωπικό που επιβεβαιώνει την εγκυρότητά τους. Στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τα μοντέλα αποτίμησης βασίζονται σε δεδομένα της αγοράς, αλλά και παράγοντες όπως ο προσδιορισμός του πιστωτικού κινδύνου και της μεταβλητότητας που απαιτούν εκτιμήσεις και παραδοχές από τη Διοίκηση.

Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται, και επομένως υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, στην Κύπρο και τη Ρουμανία. Ο προσδιορισμός της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος απαιτεί εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, αφού ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα αρχικά, οι διαφορές θα επηρεάσουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου κατά την οποία γίνεται ο τελικός διακανονισμός με τις αρμόδιες φορολογικές αρχές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

	2016	2015
	€000	€000
Κλάδος ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων		
Έσοδα από τόκους	694	883
Μερίσματα από επενδύσεις σε μετοχές	448	173
Έσοδα από ενοίκια για εκμισθώσεις επενδύσεων σε ακίνητα	111	94
	1 253	1 150
Κλάδος ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας		
Έσοδα από τόκους	13	10

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

	2016	2015
	€000	€000
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων	6 823	6 659
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ατυχημάτων και Υγείας	3 257	3 184
	10 080	9 843
Μισθοί και εισφορές εργοδότη	5 988	6 164
Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού	466	475
Αμοιβή μελών Διοικητικού Συμβουλίου:		
- Δικαιώματα	156	157
- Απολαβές υπό εκτελεστική ιδιότητα	161	161
- Εισφορές εργοδότη	30	27
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	347	316
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	432	352
Ζημιά / (κέρδος) από πώληση και διαγραφή ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	4	(4)
Έξοδα για ενοίκια για εκμισθώσεις εκμετάλλευσης κτιρίων	120	108
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	343	282
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης	376	320
Τηλεπικοινωνίες και ταχυδρομικά έξοδα	153	144
Έξοδα διαχείρισης κτιρίων και σχετικές προμήθειες	269	289
Εκτυπώσεις και γραφική ύλη	160	160
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	1 075	892
	10 080	9 843

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα λοιπά λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνουν αμοιβές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) των ανεξάρτητων ελεγκτών της Εταιρείας Ernst & Young Cyprus Limited για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν ως ακολούθως:

	2016	2015
	€000	€000
Ιθύνουσας Εταιρείας:		
- Αμοιβές για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	89	88
- Αμοιβές για φορολογικές υπηρεσίες	3	3
- Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες	62	18
Εξηρημένων εταιρειών:		
- Αμοιβές για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	19	17
- Αμοιβές για φορολογικές υπηρεσίες	3	3

5. ΚΑΘΑΡΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

	2016	2015
	€000	€000
Έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	319	299
Έσοδα από τόκους	-	3
	319	302
Μισθοί και άλλα λειτουργικά έξοδα	(345)	(305)
Πρόβλεψη για απομείωση χορηγήσεων	(2)	(25)
Μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα	(1 321)	(520)
	(1 349)	(548)

Οι άλλες εργασίες διεξάγονται από εξηρημένες εταιρείες και αφορούν κυρίως τη διαμεσολάβηση ασφαλίσεων γενικού κλάδου και επενδύσεις σε ακίνητα.

6. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

	2016	2015
	€000	€000
<i>Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων</i>		
Εταιρικός φόρος	682	675
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	2	3
Αναβαλλόμενη φορολογία	(23)	570
Σύνολο φορολογίας	661	1 248

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ανάλυση της χρέωσης για φορολογία	2016	2015
	€000	€000
Φόρος προς 1,5% των μεικτών ασφαλιστρων κλάδου ασφαλειών ζωής στην Κύπρο	682	675
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	2	3
Φορολογία στο πλεόνασμα από επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα με συντελεστές φόρου κεφαλαιουχικών κερδών	(23)	570
Σύνολο φορολογίας	661	1 248

Η συμφωνία της φορολογίας με τα κέρδη πριν τη φορολογία με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2016	2015
	€000	€000
Κέρδη πριν τη φορολογία	1 472	3 301
Φόρος με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	184	413
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν	484	457
- εσόδων που δεν φορολογούνται	(140)	(279)
Επιπρόσθετος ελάχιστος φόρος	101	51
Ζημιές που μεταφέρονται	52	33
Αναβαλλόμενη φορολογία με συντελεστή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών	(23)	570
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	3	3
	661	1 248

Κύπρος **Εταιρικός φόρος**

Ο εταιρικός φόρος αποτελείται από το φόρο στις ασφαλιστικές εργασίες και άλλα κέρδη. Η φορολογία ασφαλιστικών εργασιών υπόκειται σε ειδικές φορολογικές διατάξεις. Ο εταιρικός φόρος πληρωτέος αναφορικά με τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ:

(α) του φόρου που υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% (2015: 12,5%) στο φορολογητέο εισόδημα που αναλογεί στους μετόχους και που αποτελείται από τα καθαρά έσοδα / έξοδα στην κατάσταση λογαριασμού εσόδων κλάδου ασφαλειών ζωής και ετήσιων προσόδων και

(β) του φόρου που υπολογίζεται με συντελεστή 1,5% στα μεικτά ασφάλιστρα (ελάχιστος φόρος).

Η χρέωση για φορολογία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής στα έτη 2016 και 2015 αντιπροσωπεύει τον ελάχιστο φόρο.

Ο εταιρικός φόρος αναφορικά με τον κλάδο ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας και τις χρηματοοικονομικές εργασίες υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% (2015: 12,5%) στο φορολογητέο εισόδημα του έτους.

Φορολογικές ζημιές ύψους €418 583 (2015: €261 002) προκύπτουν από τις δραστηριότητες των κυπριακών εξηρητημένων εταιρειών. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι φορολογικές ζημιές μπορούν να μεταφερθούν και να συμψηφιστούν με φορολογητέα εισοδήματα των επόμενων πέντε ετών από την ημερομηνία αναφοράς. Το υπόλοιπο των φορολογικών ζημιών στις 31 Δεκεμβρίου 2016, μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη μέχρι το έτος 2021 (2015: μέχρι το 2020).

Δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογία για τις πιο πάνω ζημιές εφόσον δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν πριν από τη λήξη τους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Έκτακτη εισφορά για την άμυνα

Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα υπολογίστηκε με συντελεστή 3% στα εισοδήματα από ενοίκια και 17% στα μερίσματα εξωτερικού.

Ρουμανία

Εταιρικός φόρος

Από τις δραστηριότητες των εξηρημένων εταιρειών του Ομίλου (Priority Properties Srl και Unilife Properties Srl) στη Ρουμανία προκύπτουν φορολογικές ζημιές. Το υπόλοιπο των φορολογικών ζημιών στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ήταν €7 530 000 (2015: €6 095 000). Η φορολογία στις εταιρείες αυτές υπολογίζεται με συντελεστή 16% επί των καθαρών κερδών (2015: 16%). Οι ζημιές αυτές μεταφέρονται και μπορούν να χρησιμοποιηθούν έναντι μελλοντικών φορολογικών κερδών για επτά χρόνια όπως φαίνεται πιο κάτω:

	€000	Μεταφέρονται μέχρι
2010	411	2017
2011	1 178	2018
2012	1 221	2019
2013	1 106	2020
2014	886	2021
2015	1 085	2022
2016	1 643	2023
Σύνολο	7 530	

Δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογία για τις πιο πάνω ζημιές εφόσον δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν πριν από τη λήξη τους.

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	2016 €000	2015 €000
Φορολογία πληρωτέα	218	242
Φορολογία εισπρακτέα	289	210

Αναβαλλόμενη φορολογία

Το υπόλοιπο της αναβαλλόμενης φορολογίας αφορά:

	2016 €000	2015 €000
Εταιρεία		
Διαφορά στις φορολογικές εκπτώσεις μείον αποσβέσεις	(1 227)	(1 241)
Επανεκτιμήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(3 883)	(3 884)
	(5 110)	(5 125)
Εξηρητημένες εταιρείες		
Επανεκτιμήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(2 671)	(2 758)
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(7 781)	(7 883)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Universal Insurance Agency Ltd	Παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών γενικού κλάδου ως αντιπρόσωπος
Universal Investments Ltd	Επενδυτικός οργανισμός κλειστού τύπου
Universal Properties Ltd	Ιδιοκτησία γης
Priority Properties Srl	Ιδιοκτησία γης
Unilife Properties Srl	Ιδιοκτησία γης
Universal Nominees Ltd	Εργασίες καταπιστευματοδόχου
Universal Securities Ltd	Δεν διεξάγει εργασίες
Universal Golf Enterprises PLC	Διεξαγωγή επιχειρήσεων γηπέδων γκολφ, οικιστικών ή εμπορικών μονάδων, τουριστικών και άλλων εργασιών και εκμετάλλευση ακίνητης ιδιοκτησίας

Όλες οι πιο πάνω εταιρείες ιδρύθηκαν και διεξάγουν εργασίες στην Κύπρο, εκτός από τις Priority Properties Srl και Unilife Properties Srl που ιδρύθηκαν στη Ρουμανία και κατέχουν ακίνητα. Όλες ήταν πλήρως εξηρημένες τόσο κατά το 2016 όσο και κατά το 2015.

8. ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο προτείνει την καταβολή τελικού μερίσματος για το 2016 ύψους €0,07 κατά μετοχή από τα κέρδη του 2015. Εφόσον εγκριθεί, δικαιούχοι του μερίσματος θα είναι όσοι κατέχουν μετοχές κατά την 17η Ιουλίου 2017. Το εγκριθέν μέρισμα θα καταβληθεί στις 24 Ιουλίου 2017.

Σε έκτακτη γενική συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2016 αποφασίσθηκε η διανομή ενδιάμεσου μερίσματος από τα κέρδη του 2014 ύψους €0,101 κατά συνήθη μετοχή με τη μορφή έκδοσης μετοχών της Εταιρείας. Η τιμή έκδοσης ήταν €5,53 κατά μετοχή, με βάση την υπολογιζόμενη Κεκτημένη Αξία (Embedded Value) της Εταιρείας κατά την 30η Ιουνίου 2016. Το ενδιάμεσο μέρισμα καταβλήθηκε στους μετόχους στις 14 Δεκεμβρίου 2016 και ανήλθε στο ποσό των €1 392 647. Ποσό €23 228 αποκόπηκε στην πηγή για έκτακτη αμυντική εισφορά που εφαρμόζεται, με βάση τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμο.

Κατά τη διάρκεια του 2015, σε έκτακτη γενική συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2015 αποφασίσθηκε η διανομή ενδιάμεσου μερίσματος από τα κέρδη του 2013 ύψους €0,11 κατά συνήθη μετοχή με τη μορφή έκδοσης μετοχών της Εταιρείας. Η τιμή έκδοσης ήταν €5,51 κατά μετοχή, με βάση την υπολογιζόμενη Κεκτημένη Αξία (Embedded Value) της Εταιρείας κατά την 30η Σεπτεμβρίου 2015. Το ενδιάμεσο μέρισμα καταβλήθηκε στους μετόχους στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και ανήλθε στο ποσό των €1 487 000. Ποσό €24 886 αποκόπηκε στην πηγή για έκτακτη αμυντική εισφορά που εφαρμόζεται, με βάση τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμο.

9. ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

	2016	2015
	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις στις τράπεζες	1 902	3 747
Τραπεζικό παρατράβηγμα	(1 772)	(3 843)
Ως η ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών	130	(96)
Καταθέσεις που αποτελούν επενδύσεις των ασφαλιστικών εργασιών	19 756	25 520
	19 886	25 424

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα μετρητά και οι καταθέσεις στις τράπεζες φέρουν τόκο από 0% - 2% ετησίως (2015: 0% - 2,8% ετησίως) και αφορούν καταθέσεις που λήγουν εντός ενός έτους.

Ποσό €1 137 000 (2015: €441 000) είναι δεσμευμένο από τραπεζικά ιδρύματα για παροχή τραπεζικών εγγυήσεων που απαιτούνται για τις εργασίες της Εταιρείας.

Το τραπεζικό παρατράβηγμα είναι πληρωτέο σε πρώτη ζήτηση και δεν είναι εξασφαλισμένο.

10. ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ

	2016 €000	2015 €000
Χρεώστες	3 787	3 823
Τόκοι εισπρακτέοι	81	91
	3 868	3 914
Τόκοι εισπρακτέοι που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια	25	25
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	3 843	3 889
	3 868	3 914

Οι πιο πάνω χρεώστες προκύπτουν κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών του Ομίλου, είναι εισπρακτέοι εντός 12 μηνών και δεν φέρουν τόκο.

11. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

	2016 €000	2015 €000
1 Ιανουαρίου	109 852	110 697
Αγορές	7 096	6 981
Πωλήσεις	(7 243)	(7 209)
Ακίνητα που μεταφέρθηκαν από τις επενδύσεις στα ακίνητα για ίδια χρήση	1 593	-
Επανεκτίμηση	(1 119)	(617)
31 Δεκεμβρίου	110 179	109 852
Επενδύσεις σε ακίνητα που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια	63 654	59 194
Άλλες επενδύσεις σε ακίνητα	46 525	50 658
	110 179	109 852

Το εισόδημα από ενοίκια σε επενδύσεις σε ακίνητα (σημείωση 3) €111 000 (2015: €94 000) περιλαμβάνει ποσό €40 000 (2015: €39 000) ενοίκια από επενδύσεις που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια.

Η μεταβολή στην εκτιμημένη εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα κατά τη διάρκεια του έτους καταχωρείται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στο λογαριασμό αποτελεσμάτων κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων για τις επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων και επενδύσεις ασφαλιστικών σχεδίων, αντίστοιχα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Περιγραφή των τεχνικών αποτίμησης και των εισροών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα

Κατηγορία	Τεχνική αποτίμησης	Σημαντικές μη παρατηρήσιμες εισροές	Διακύμανση αξιών (μέσος όρος)	
			2016	2015
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	Συγκριτική μέθοδος αγοράς και Μέθοδος κεφαλαιοποίησης εισοδήματος	Ετήσια εκτιμημένη αξία ενοικίου ανά τ.μ.	€72-€144	€72-€94
		Συντελεστής ετήσιας μισθωτικής απόδοσης ("yield")	5,00%-6,00%	6,00%
		Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	€1 034 - €4 182	€1 034 - €4 177
		Εμβαδό σε τ.μ.	Συνολικό 4 413	Συνολικό 3 644
Οικόπεδα και αγροτεμάχια	Συγκριτική μέθοδος αγοράς	Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη	Υφιστάμενη
		Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	€5 - €34	€10 - €34
		Εμβαδό σε τ.μ.	Συνολικό 4 522 904	Συνολικό 4 531 983
		Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη	Υφιστάμενη
Οικιστική	Συγκριτική μέθοδος αγοράς	Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	€1 438 - €1 647	€1 438 - €1 647
		Εμβαδό σε τ.μ.	Συνολικό 2 761	Συνολικό 2 761
		Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη	Υφιστάμενη

Η συγκριτική μέθοδος αγοράς βασίζεται στη σύγκριση με ακίνητα που παρουσιάζουν παρόμοια φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά τόσο στην υπό εξέταση περιοχή όσο και σε άλλες περιοχές. Τα εν λόγω συγκριτικά στοιχεία έχουν συλλεχθεί από το αρχείο του κτηματολογίου και έχουν αξιολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ακινήτου, την τοποθεσία, τα πολεοδομικά δεδομένα και τυχόν περιορισμούς στη χρήση και τα χαρακτηριστικά της άμεσης και ευρύτερης περιοχής.

Η μέθοδος κεφαλαιοποίησης του εισοδήματος προσδιορίζει την αξία του ακινήτου κεφαλαιοποιώντας το ετήσιο μίσθωμα με το συντελεστή ετήσιας μισθωτικής απόδοσης ("yield") και εφαρμόζεται κατά περίπτωση με βάση τη γνώση της αγοράς, τα ευρύτερα αποδεκτά επίπεδα αποδόσεων εισοδηματικών ακινήτων κατά τύπο ακινήτου και ελκυστικότητα της περιοχής και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται δεν υποθέτει ούτε άμεση ούτε συνεχιζόμενη ενοικίαση του υπό εξέταση ακινήτου και η απόδοση που χρησιμοποιείται για την κεφαλαιοποίηση του ενοικίου λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο να παραμείνει κενό το ακίνητο μέχρι την εξεύρεση νέου ενοικιαστή.

Οι πρόσφατες εξελίξεις που έχουν πλήξει την κυπριακή οικονομία έχουν επιφέρει αστάθεια στην κτηματαγορά και είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση αγοραπωλησιών ακινήτων. Οι περιορισμένες πληροφορίες (έλλειψη επαρκούς αριθμού συγκριτικών πωλήσεων) και τα χαμηλά επίπεδα ρευστότητας και δραστηριότητας στην αγορά έχουν επηρεάσει το βαθμό βεβαιότητας στη διεξαγωγή εκτιμήσεων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

12. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	2016 €000	2015 €000
Ομόλογα (Σημ. 12.1)	43 503	40 605
Μετοχές (Σημ. 12.2)	60 392	57 592
Μικτά αμοιβαία κεφάλαια (Σημ. 12.3)	26 270	32 514
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων (Σημ. 12.4)	13 537	8 299
	143 702	139 010
Επενδύσεις που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά ταμεία	119 238	110 097
Επενδύσεις που συνδέονται με ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων	15 245	14 673
Άλλες επενδύσεις	9 219	14 240
	143 702	139 010

12.1 Ομόλογα

	2016 €000	2015 €000
Ξένων εταιρειών	42 583	39 955
Κυπριακών δημοσίων εταιρειών	920	650
	43 503	40 605
<i>Αποπληρωτέα:</i>		
Μεταξύ δύο και πέντε ετών	920	650
Πέραν των πέντε ετών	42 583	39 955
	43 503	40 605
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	920	650
Εισηγμένα σε Ευρωπαϊκά χρηματιστήρια	42 583	39 955
	43 503	40 605

Οι επενδύσεις σε ομόλογα περιλαμβάνουν ομόλογα προς εμπορία που ανέρχονται σε €35 214 000 (2015: €31 787 000) και συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια. Οι επενδύσεις σε ομόλογα που συνδέονται με ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων ανέρχονται σε €5 145 000 (2015: €4 907 000).

12.2 Μετοχές

	2016 €000	2015 €000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	8 705	6 264
Εισηγμένες σε Ευρωπαϊκά χρηματιστήρια	51 497	51 133
Μη εισηγμένες	190	195
	60 392	57 592

Οι επενδύσεις σε μετοχές που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια ανέρχονται σε €47 902 000 (2015: €44 940 000). Οι επενδύσεις σε μετοχές που συνδέονται με ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων ανέρχονται σε €6 419 000 (2015: €6 244 000).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

12.3 Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια

	2016	2015
	€000	€000
Εισηγμένα σε Ευρωπαϊκά χρηματιστήρια	-	6 758
Μη εισηγμένα	26 270	25 756
	26 270	32 514

Οι επενδύσεις σε μεικτά αμοιβαία κεφάλαια που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια ανέρχονται σε €23 068 000 (2015: €25 571 000). Οι επενδύσεις σε μεικτά αμοιβαία κεφάλαια που συνδέονται με ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων ανέρχονται σε €3 198 000 (2015: €3 022 000).

12.4 Αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων

	2016	2015
	€000	€000
Μη εισηγμένα	13 537	8 299

Οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια ανέρχονται σε €13 054 000 (2015: €7 799 000). Οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων που συνδέονται με ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων ανέρχονται σε €483 000 (2015: €500 000).

13. ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	2016	2015
	€000	€000
Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους (Σημ. 13.1)	2 168	2 422
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων (Σημ. 13.2)	3 082	3 517
	5 250	5 939
Δάνεια και απαιτήσεις που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια	1 081	1 123
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις	4 169	4 816
	5 250	5 939

13.1 Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους

Τα ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους φέρουν τόκο προς 5,5% - 7% ετησίως (2015: 5,5% - 7% ετησίως), είναι εξασφαλισμένα με πρώτη υποθήκη επί ακίνητης περιουσίας ή με τραπεζική εγγύηση και αποπληρώνονται πριν ή κατά τη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

	2016	2015
	€000	€000
Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους	3 276	3 403
Προβλέψεις για απομείωση	(1 108)	(981)
	2 168	2 422

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

13.2 Δάνεια επί ασφαλιστηρίων

Τα δάνεια επί ασφαλιστηρίων είναι εξασφαλισμένα από την αξία εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και φέρουν τόκο προς 7,25% ετησίως (2015: 7,25% ετησίως).

14. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΩΝ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

14.1 Επενδύσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων

Τα περιουσιακά στοιχεία των ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2016	2015
	€000	€000
Ομόλογα	5 145	4 907
Μετοχές	7 211	7 038
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	3 198	3 022
Αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων	483	500
	16 037	15 467
Καταθέσεις με τράπεζες (Σημ.9)	468	718
	16 505	16 185

Οι μετοχές στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνουν και τις μετοχές που κατέχουν τα ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων στην Universal Golf Enterprises Plc εξαρτημένης εταιρείας του Ομίλου στην εύλογη αξία τους. Για σκοπούς ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η επένδυση αυτή έχει απαλειφθεί και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της Universal Golf Enterprises Plc παρουσιάζονται στις κατάλληλες γραμμές στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

14.2 Υποχρεώσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων

Η κίνηση των ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2016	2015
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	16 185	15 257
Εισφορές εργοδότη και μελών	881	872
Εισόδημα από επενδύσεις	15	9
Πληρωμές σε αποχωρούντα μέλη	(1 089)	(529)
Έξοδα διαχείρισης	(46)	(44)
Ζημιά από πώληση επενδύσεων	(7)	(3)
Κέρδος από μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων	566	623
31 Δεκεμβρίου	16 505	16 185

15. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Στις 29 Δεκεμβρίου 2011 ο Όμιλος συνήψε πενταετές δάνειο ύψους €10 εκατομμυρίων με κυμαινόμενο επιτόκιο Euribor τριμήνου πλέον 3,96%. Η διάρκεια του δανείου ήταν 60 μήνες και έχει αποπληρωθεί πλήρως στις 27 Δεκεμβρίου 2016.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι υποχρεώσεις αποπληρωμής του δανείου παρουσιάζονται ως εξής:

	2016	2015
	€000	€000
Εντός ενός έτους	-	4 880
Πέραν του ενός έτους	-	-
	<u>-</u>	<u>4 880</u>

Το δάνειο ήταν εξασφαλισμένο με υποθήκη επί μέρους των ιδιόκτητων ακινήτων του Ομίλου (σημείωση 19) και ο Όμιλος ανέλαβε να διατηρεί καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου καταθέσεις με την εν λόγω τράπεζα που θα αντιστοιχούν τουλάχιστον στο 100% του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου.

16. ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	2016	2015
	€000	€000
Ασφάλιστρα εισπρακτέα	2 877	3 698
Απαιτήσεις από αντιπροσώπους ασφαλειών	81	160
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	449	476
	<u>3 407</u>	<u>4 334</u>

Όλα τα πιο πάνω ποσά είναι πληρωτέα εντός ενός έτους και δεν φέρουν τόκο.

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές περιλαμβάνουν το μερίδιο των αντασφαλιστών στις απαιτήσεις για αποζημιώσεις όπως παρουσιάζεται στη σημείωση 22 και παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση οφειλών προς τους ιδίους.

17. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

	2016	2015
	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία		
Ομόλογα	35 214	31 787
Μετοχές	63 209	60 272
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	23 068	25 571
Αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων	13 054	7 799
	<u>134 545</u>	<u>125 429</u>
Επενδύσεις σε ακίνητα (Σημ.11)	63 654	59 193
Μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες (Σημ. 9)	16 625	19 123
	<u>214 824</u>	<u>203 745</u>

Οι μετοχές στον πιο πάνω πίνακα, επιπρόσθετα των επενδύσεων σε μετοχές που παρουσιάζονται στη σημείωση 12.2, περιλαμβάνουν και τις μετοχές που κατέχουν τα ασφαλιστικά ταμεία στη Universal Golf Enterprises Plc, εξαρτημένης εταιρείας του Ομίλου, στην εύλογη αξία τους. Για σκοπούς των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων η επένδυση αυτή έχει απαλειφθεί και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της Universal Golf Enterprises Plc παρουσιάζονται στις κατάλληλες γραμμές της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

18. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Τα αποθέματα ακινήτων αποτελούνται από ακίνητα που ο Όμιλος κατέχει και σκοπεύει να αναπτύξει και να πωλήσει πριν ή μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής τους.

Τα ακίνητα αυτά ανήκουν στην εξ' ολοκλήρου εξηρημένη θυγατρική Universal Golf Enterprises PLC η οποία έχει συσταθεί με σκοπό την ανάπτυξη ακινήτων προς πώληση κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της. Κατά συνέπεια τα ακίνητα αυτά παρουσιάζονται ως αποθέματα.

Τα ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια του Ομίλου και τα ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο της Universal Golf Enterprises PLC. Για σκοπούς υπολογισμού της αξίας των ταμείων οι εν λόγω μετοχές αποτιμούνται στην εύλογη τους αξία.

19. ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

	Ακίνητα €000	Εξοπλισμός €000	Σύνολο €000
2016			
Κόστος ή εύλογη αξία			
1 Ιανουαρίου	19 224	6 157	25 381
Προσθήκες	70	207	277
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(123)	(123)
Επανεκτίμηση	(74)	-	(74)
Μεταφορά ακινήτων σε επενδύσεις σε ακίνητα	(880)	-	(880)
31 Δεκεμβρίου	18 340	6 241	24 581
Αποσβέσεις			
1 Ιανουαρίου	700	5 711	6 411
Επιβάρυνση έτους	177	170	347
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(120)	(120)
Μεταφορά ακινήτων σε επενδύσεις σε ακίνητα	713	-	713
Επανεκτίμηση	(177)	-	(177)
31 Δεκεμβρίου	1 413	5 761	7 174
Λογιστική αξία			
31 Δεκεμβρίου	16 927	480	17 407

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
	€000	€000	€000
2015			
Κόστος ή εύλογη αξία			
1 Ιανουαρίου	19 281	6 176	25 457
Προσθήκες	75	154	229
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(173)	(173)
Επανεκτίμηση	(132)	-	(132)
31 Δεκεμβρίου	<u>19 224</u>	<u>6 157</u>	<u>25 381</u>
Αποσβέσεις			
1 Ιανουαρίου	700	5 728	6 428
Επιβάρυνση έτους	160	156	316
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(173)	(173)
Επανεκτίμηση	(160)	-	(160)
31 Δεκεμβρίου	<u>700</u>	<u>5 711</u>	<u>6 411</u>
Λογιστική αξία			
31 Δεκεμβρίου	<u>18 524</u>	<u>446</u>	<u>18 970</u>

Όλα τα ακίνητα είναι ιδιόκτητα και χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Ομίλου. Τα ακίνητα επανεκτιμήθηκαν το 2016 στην εύλογη αξία από ανεξάρτητους εκτιμητές. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31 Δεκεμβρίου 2016 από την επανεκτίμηση περιλαμβάνεται στα αποθεματικά επανεκτίμησης του Ομίλου (σημείωση 27) και ανέρχεται σε €8 771 000 (2016: €8 676 000).

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων ακινήτων του Ομίλου με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις, θα ήταν €7 272 000 (2015: €8 011 000). Τα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €7 291 000 (2015: €7 291 000) για την οποία δεν λογίζεται απόσβεση.

Οι αποσβέσεις των ακινήτων και εξοπλισμού για το έτος συμπεριλαμβάνονται στα λειτουργικά έξοδα ασφαλιστικών εργασιών (σημείωση 4) στις ενοποιημένες καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων ανά κλάδο.

Το 2016 δεν υπάρχουν ακίνητα που δεσμεύονταν ως εξασφαλίσεις (2015: €11 995 000) σε σχέση με τις εργασίες της Εταιρείας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Περιγραφή των τεχνικών αποτίμησης και των εισροών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των ακινήτων

Κατηγορία	Τεχνική αποτίμησης	Σημαντικές μη παρατηρήσιμες εισροές	Διακύμανση αξιών (μέσος όρος)	
			2016	2015
Γραφεία	Συγκριτική μέθοδος αγοράς και Μέθοδος κεφαλαιοποίησης εισοδήματος	Ετήσια εκτιμημένη αξία ενοικίου ανά τ.μ.	€66-€186	€72-€180
		Συντελεστής ετήσιας μισθωτικής απόδοσης ("yield")	5,00%-6,00%	5,00%-6,00%
		Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	€1 075 - €2 967	€1 162 - €2 857
		Εμβαδό σε τ.μ.	Συνολικό 12 502	Συνολικό 13 033
		Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη	Υφιστάμενη

20. ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Λογισμικά προγράμματα	
	2016	2015
Κόστος	€000	€000
1 Ιανουαρίου	6 240	5 893
Προσθήκες	39	347
31 Δεκεμβρίου	6 279	6 240
Αποσβέσεις		
1 Ιανουαρίου	4 355	4 003
Επιβάρυνση έτους	432	352
31 Δεκεμβρίου	4 787	4 355
Λογιστική αξία		
31 Δεκεμβρίου	1 492	1 885

Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει αγορά λογισμικού προγράμματος του οποίου η εφαρμογή έχει ολοκληρωθεί εντός του 2016 οπότε άρχισε η σχετική απόσβεση.

21. ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ

	2016	2015
	€000	€000
Πιστωτές	998	1 116
Οφειλόμενα έξοδα	1 290	894
Προβλέψεις για έξοδα	420	421
	2 708	2 431

Οι πιστωτές αντιπροσωπεύουν ποσά πληρωτέα εντός 12 μηνών κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών του Ομίλου και δεν φέρουν τόκο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	2016	2015
	€000	€000
Υποχρεώσεις για αποζημιώσεις προς τους ασφαλισμένους	11 575	13 758
Οφειλές σε αντιπροσώπους ασφαλειών	40	63
Οφειλές σε αντασφαλιστές		
- Κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων	30	902
- Κλάδου ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας	490	732
Καταθέσεις αντασφαλιστών		
- Κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων	2 645	2 401
- Κλάδου ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας	5 250	4 487
	20 030	22 343

Η κίνηση στο υπόλοιπο των απαιτήσεων για αποζημιώσεις προς τους ασφαλισμένους έχει ως εξής:

	Μεικτές απαιτήσεις		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές απαιτήσεις	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	13 758	13 942	(1 125)	(508)	12 633	13 434
Αύξηση στις υποχρεώσεις για αποζημιώσεις ασφαλισμένων κλάδου ζωής	36 000	46 236	(1 650)	(1 799)	34 350	44 437
Εξόφληση υποχρεώσεων για αποζημιώσεις ασφαλισμένων κλάδου ζωής	(38 183)	(46 420)	2 343	1 182	(35 840)	(45 238)
31 Δεκεμβρίου	11 575	13 758	(432)	(1 125)	11 143	12 633

23. ΜΗ ΚΑΤΑΝΕΜΗΘΕΝ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΚΛΑΔΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ

Η κίνηση για τα έτη 2016 και 2015 στο μη κατανεμηθέν πλεόνασμα αναλύεται ως εξής:

	2016	2015
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	698	670
Πλεόνασμα για το έτος πριν την κατανομή	3 802	4 696
Μεταφορά στα αποτελέσματα κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων (καθαρή)	(3 450)	(4 300)
Κατανεμηθέν πλεόνασμα σε ασφαλιστήρια συμβόλαια με Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ) (σημείωση 24)	(343)	(368)
31 Δεκεμβρίου	707	698

Το μη κατανεμηθέν πλεόνασμα παρουσιάζεται ξεχωριστά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων και κατανέμεται στους μετόχους και στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων με ΧΠΣ κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου, αφού ληφθεί υπόψη η σύσταση του αναλογιστή.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

24. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής	265 239	263 880	(3 073)	(2 652)	262 166	261 228
Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας	12 470	10 743	(8 512)	(7 471)	3 958	3 272
Ολικό υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	277 709	274 623	(11 585)	(10 123)	266 124	264 500

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής αναλύονται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Με αμετάβλητες και εγγυημένες παροχές	10 621	9 980	(2 487)	(2 090)	8 134	7 890
Με Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ)	19 361	24 822	-	-	19 361	24 822
Χωρίς ΧΠΣ	235 257	229 078	(586)	(562)	234 671	228 516
Ολικό υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής	265 239	263 880	(3 073)	(2 652)	262 166	261 228

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κίνηση για τα έτη 2016 και 2015 στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000
1 Ιανουαρίου	263 880	272 779	(2 652)	(3 639)	261 228	269 140
Εισπραχθέντα ασφάλιστρα	45 457	44 980	(3 806)	(3 122)	41 651	41 858
Πληρωμές απαιτήσεων θανάτου και ωφελημάτων λήξης και εξαγοράς	(36 000)	(46 236)	1 650	1 798	(34 350)	(44 438)
Χρεώσεις διαχείρισης	(11 534)	(11 357)	-	-	(11 534)	(11 357)
Προσαρμογή λόγω αλλαγής σε παραδοχές	(1 936)	(4 604)	(219)	1 065	(2 155)	(3 539)
Απόδοση επενδύσεων ασφαλιστικών επενδυτικών σχεδίων	5 773	6 510	-	-	5 773	6 510
Κατανομηθέν πλεόνασμα σε ασφαλιστήρια συμβόλαια με ΧΠΣ	343	368	-	-	343	368
Διαφοροποίηση εμπειρίας απαιτήσεων και ωφελημάτων και άλλες κινήσεις	(744)	1 440	1 954	1 246	1 210	2 686
31 Δεκεμβρίου	265 239	263 880	(3 073)	(2 652)	262 166	261 228

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ατυχημάτων και υγείας αναλύονται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000
Πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν γνωστοποιηθεί	5 310	4 041	(3 935)	(2 989)	1 375	1 052
Πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (I.B.N.R.)	2 113	1 950	(1 538)	(1 420)	575	530
Σύνολο πρόβλεψης απαιτήσεων	7 423	5 991	(5 473)	(4 409)	1 950	1 582
Πρόβλεψη για έξοδα διαχείρισης απαιτήσεων	297	249	-	-	297	249
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	4 750	4 503	(3 039)	(3 062)	1 711	1 441
Ολικό υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ατυχημάτων και υγείας	12 470	10 743	(8 512)	(7 471)	3 958	3 272

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η πρόβλεψη για απαιτήσεις κλάδου ατυχημάτων και υγείας που έχουν γνωστοποιηθεί και απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί αναλύεται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000
1 Ιανουαρίου	5 991	4 769	(4 409)	(3 494)	1 582	1 275
Πρόβλεψη για το έτος	29 705	25 808	(21 402)	(18 541)	8 303	7 267
Πληρωμές απαιτήσεων κατά τη διάρκεια του έτους	(28 273)	(24 586)	20 338	17 626	(7 935)	(6 960)
31 Δεκεμβρίου	7 423	5 991	(5 473)	(4 409)	1 950	1 582

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφαλιστρα κλάδου ατυχημάτων και υγείας αναλύεται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000
1 Ιανουαρίου	4 503	5 977	(3 062)	(4 087)	1 441	1 890
Ασφαλιστρα:						
- που ενεγράφησαν κατά τη διάρκεια του έτους	36 324	31 438	(26 445)	(22 808)	9 879	8 630
- δεδουλευμένα κατά τη διάρκεια του έτους	(36 077)	(32 912)	26 468	23 833	(9 609)	(9 079)
31 Δεκεμβρίου	4 750	4 503	(3 039)	(3 062)	1 711	1 441

25. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Όροι και προϋποθέσεις

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που προσφέρονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια ασφάλιση ζωής, απλή ασφάλιση πρόσκαιρης διάρκειας, μεικτή ασφάλιση, ετήσιες προσόδους και ασφαλιστήρια συμβόλαια συνδεδεμένα με εσωτερικά επενδυτικά ταμεία (τύπου unit-linked). Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα επιλογής επιπρόσθετων ωφελημάτων ανικανότητας, θανάτου από ατύχημα, σοβαρών ασθενειών και ιατροφαρμακευτικής κάλυψης.

Οι ισόβιες ασφαλίσεις ζωής αναφέρονται σε σχέδια όπου το ασφαλισμένο ποσό καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου και αποκτούν αξία εξαγοράς κατά τη διάρκεια ισχύς του συμβολαίου.

Οι απλές ασφαλίσεις πρόσκαιρης διάρκειας αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας με σκοπό την προστασία από τον κίνδυνο θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης καταβάλλεται το ασφαλισμένο ποσό. Τα σχέδια αυτά εκπνέουν χωρίς καμία αξία.

Οι μεικτές ασφαλίσεις αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας όπου το ασφαλισμένο ποσό καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης ή κατά τη λήξη του ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι ετήσιες πρόσοδοι αναφέρονται σε σχέδια όπου σε προκαθορισμένη ηλικία αρχίζει η καταβολή περιοδικών πληρωμών εφ' όρου ζωής.

Τα ασφαλιστήρια συνδεδεμένα με εσωτερικά επενδυτικά ταμεία αναφέρονται σε σχέδια (ισόβια ή προκαθορισμένης διάρκειας), όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του επιλεγμένου ασφαλισμένου ποσού και της αξίας των μονάδων που έχουν καταναμηθεί στους ασφαλισμένους.

Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ) σε ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Ορισμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής περιέχουν Χαρακτηριστικό Προαιρετικής Συμμετοχής. Ως ΧΠΣ καθορίζεται το συμβατικό δικαίωμα λήψης επιπρόσθετων παροχών, συμπληρωματικά των εγγυημένων παροχών:

- (α) που είναι πιθανό να αποτελέσουν σημαντικό τμήμα των συνολικών συμβατικών παροχών,
- (β) των οποίων το ποσό ορίζεται ετησίως από τον Όμιλο μετά από αναλογιστική εκτίμηση των υποχρεώσεων και
- (γ) που βασίζονται στο πλεόνασμα του κλάδου ζωής.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας

Τα σχέδια υγείας του Ομίλου προσφέρουν διάφορες επιλογές ιατροφαρμακευτικής κάλυψης τόσο αναφορικά με το είδος κάλυψης (ενδονοσοκομειακή ή εξωνοσοκομειακή) όσο και με το ύψος και τα γεωγραφικά όρια κάλυψης.

Επιπλέον ο Όμιλος εκδίδει συμβόλαια προσωπικών ατυχημάτων τα οποία προσφέρουν ασφαλιστική κάλυψη σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας μετά από ατύχημα.

Σημαντικές παραδοχές

Ο καθορισμός των υποχρεώσεων και η επιλογή παραδοχών που αφορούν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια απαιτούν όπως η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος, σε εσωτερικά στοιχεία και προϋποθέσεις και σε εξωτερικά στοιχεία που αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες. Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις καθορίζονται κατά την ημερομηνία εκτίμησης των υποχρεώσεων και αξιολογούνται συστηματικά ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία και η ρεαλιστική εικόνα της αναλογιστικής εκτίμησης.

Οι εκτιμήσεις για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γίνονται σε δύο στάδια: Αρχικά, στην έναρξη του συμβολαίου ο Όμιλος καθορίζει τις παραδοχές αναφορικά με μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης. Μεταγενέστερα, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση η οποία αξιολογεί κατά πόσο οι υποχρεώσεις είναι επαρκείς σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην εκτίμηση των υποχρεώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

Ποσοστά θνησιμότητας

Οι παραδοχές βασίζονται σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας ανάλογα με τον τύπο ασφαλιστικού σχεδίου. Επιπλέον πραγματοποιείται έρευνα βασισμένη στην πραγματική εμπειρία (πραγματικούς θανάτους) για σκοπούς σύγκρισης και εάν κριθεί ότι τα στοιχεία είναι επαρκή και άρα στατιστικά αξιόπιστα ενσωματώνονται στους εν λόγω πίνακες.

Αύξηση στους ρυθμούς θνησιμότητας οδηγεί σε μεγαλύτερο αριθμό απαιτήσεων (και σε συντομότερο διάστημα από το προβλεπόμενο) και άρα στην αύξηση των δαπανών και κατά συνέπεια στη μείωση κερδοφορίας για τους μετόχους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Απόδοση επενδύσεων και προεξοφλητικός συντελεστής

Ο σταθμισμένος μέσος όρος απόδοσης υπολογίζεται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις σε συνάρτηση με τη μακροχρόνια επενδυτική στρατηγική του Ομίλου. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς καθώς και σε αναμενόμενες χρηματοοικονομικές εξελίξεις.

Αύξηση στους ρυθμούς απόδοσης επενδύσεων οδηγεί σε αύξηση στα κέρδη των μετόχων.

Έξοδα διαχείρισης

Γίνονται παραδοχές για τα προβλεπόμενα έξοδα διαχείρισης συμβολαίων καθώς επίσης και για τα γενικά έξοδα, οι οποίες βασίζονται στα πραγματικά έξοδα του Ομίλου, αφού ληφθούν υπόψη οι πρόνοιες της νομοθεσίας για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών εταιρειών. Γίνονται παραδοχές και για το ρυθμό αύξησης των εξόδων σε σχέση με το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού.

Αύξηση των εξόδων οδηγεί σε μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Διατηρησιμότητα (Lapses)

Κάθε έτος γίνεται ανάλυση των ποσοστών διακοπής συμβολαίων, χρησιμοποιώντας πραγματικά στοιχεία μέχρι και το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα ποσοστά διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο και τη διάρκεια του σχεδίου. Σύμφωνα με τους περί Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμους της Κύπρου, δεν γίνονται παραδοχές για ποσοστά διακοπής συμβολαίων στην αναλογιστική εκτίμηση.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης και την ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων είναι οι ακόλουθες:

Παραδοχές κλάδου ζωής	Ποσοστά θνησιμότητας		Προεξοφλητικός συντελεστής		Έξοδα διαχείρισης	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Συμβόλαια με αμετάβλητες και εγγυημένες παροχές	55% A67/70	55% A67/70	1,80%	2,60%	€94,0	€93,0
Συμβόλαια με ΧΠΣ	55% A67/70	55% A67/70	1,00%	1,40%	€94,0	€93,0
Συμβόλαια χωρίς ΧΠΣ	55% A67/70	55% A67/70	1,80%	2,60%	€94,0	€93,0

Ευαισθησία αποτελεσμάτων

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των αποτελεσμάτων σε μεταβολές παραδοχών που επιδρούν ουσιαστικά σε αυτά.

	Αλλαγή σε παραδοχή	Αύξηση / (μείωση) στο κέρδος και στα ίδια κεφάλαια	
		2016 €000	2015 €000
	%		
Θνησιμότητα			
- Αύξηση	10	(663)	(672)
- Μείωση	10	460	486
Προεξοφλητικός συντελεστής			
- Αύξηση	1	3 550	3 477
- Μείωση	1	(5 232)	(5 287)
Έξοδα διαχείρισης			
- Αύξηση	10	(2 988)	(2 396)
- Μείωση	10	2 401	1 896

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

26. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

	2016 €000	2015 €000
Εγκεκριμένο		
16 000 000 μετοχές προς €1 η καθεμιά	16 000	16 000
Εκδοθέν και πλήρως καταβληθέν		
Μετοχές προς €1 η καθεμιά	13 789	13 523
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από επανεπένδυση μερίσματος	247	266
	14 036	13 789

Σε έκτακτη γενική συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2016 αποφασίσθηκε η διανομή ενδιάμεσου μερίσματος από τα κέρδη του 2014 ύψους €0,101 κατά συνήθη μετοχή συνολικού ποσού €1 392 647 με τη μορφή έκδοσης μετοχών της Εταιρείας, με τιμή έκδοσης €5,53 κατά μετοχή, με βάση την υπολογιζόμενη Κεκτημένη Αξία (Embedded Value) της Εταιρείας κατά την 30η Ιουνίου 2016.

Στις περιπτώσεις που κατά τον υπολογισμό του αριθμού των μετοχών που παραχωρήθηκαν στον κάθε μέτοχο ως ανωτέρω προέκυψε κλασματικός αριθμός τότε εάν ο κλασματικός αυτός αριθμός ήταν μικρότερος του 1/2 αγνοήθηκε ενώ στις περιπτώσεις που ήταν ίσος ή μεγαλύτερος του 1/2, τότε παραχωρήθηκε μία επιπλέον ακέραια μετοχή.

Οι δικαιούχοι του ενδιάμεσου μερίσματος ήταν όσοι κατείχαν μετοχές κατά την 30^η Νοεμβρίου 2016. Το ενδιάμεσο μέρισμα, με τη μορφή έκδοσης μετοχών ως ανωτέρω, καταβλήθηκε στους μετόχους στις 14 Δεκεμβρίου 2016.

Σαν αποτέλεσμα της επανεπένδυσης του μερίσματος εκδόθηκαν 247 618 μετοχές και το εκδοθέν και πλήρως καταβληθέν μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά €247 618. Από τη διαφορά της ονομαστικής αξίας και της τιμής έκδοσης των νέων μετοχών δημιουργήθηκε αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ύψους €1 121 801.

27. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΠΑΝΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΝΕΜΗΤΑ ΚΕΡΔΗ

Τα αποθεματικά επανεκτίμησης είναι η διαφορά μεταξύ εύλογης αξίας και κόστους για τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για εργασίες του Ομίλου καθώς και η αναβαλλόμενη φορολογία που προκύπτει από την επανεκτίμηση τους.

Αποθεματικά επανεκτίμησης

	2016 €000	2015 €000
1 Ιανουαρίου	8 676	8 608
Επανεκτίμηση ακινήτων	103	28
Αναβαλλόμενη φορολογία	(8)	40
31 Δεκεμβρίου	8 771	8 676

Αδιανέμητα κέρδη

Τα αδιανέμητα κέρδη είναι το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο ως μέρισμα.

Από την 1 Ιανουαρίου 2003, εταιρείες που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανεμηθεί αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% (2015: 17%) θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος. Εξαιρούνται κέρδη στην έκταση που αυτά αναλογούν σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και κατέχουν μετοχές στον Όμιλο είτε άμεσα ή / και έμμεσα κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Το ποσό αυτό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για τη χρήση στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Η έκτακτη αυτή εισφορά καταβάλλεται από τον Όμιλο για λογαριασμό των μετόχων.

28. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από μη ακυρωτέες λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων είναι ως ακολούθως:

	2016	2015
	€000	€000
Μελλοντικά ελάχιστα μισθώματα:		
- εντός ενός έτους	175	101
- μεταξύ δύο και πέντε ετών	147	5
- πέραν των πέντε ετών	157	-
	479	106

Οι υποχρεώσεις για εκμισθώσεις ακινήτων βασίζονται στις πρόνοιες των σχετικών συμβολαίων εκμίσθωσης. Τα συμβόλαια αυτά περιέχουν πρόνοιες που μεταξύ άλλων προβλέπουν τον τρόπο αναπροσαρμογής των σχετικών μισθωμάτων στο μέλλον καθώς επίσης και επιτρέπουν στον Όμιλο την ανανέωση των συμβολαίων αυτών στη λήξη τους.

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες του Ομίλου ανέρχονται σε €290 000 (2015: €387 000).

29. ΚΑΘΑΡΗ ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΡΟΗ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

	Σημ.	2016	2015
		€000	€000
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία		1 472	3 301
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>			
Εισόδημα εισπρακτέο από επενδύσεις		(1 277)	(1 119)
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	20	432	352
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	19	347	316
Προβλέψεις για απομείωση στην αξία χορηγήσεων	17	-	24
Πρόβλεψη για απομείωση αποθέματος ακινήτων		-	240
Ζημιά /(κέρδη) από πώληση και διαγραφή ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		4	(4)
Ζημιά από πώληση επενδύσεων σε ακίνητα		4	-
Μείωση στην εύλογη αξία επενδύσεων και κέρδη από πώληση επενδύσεων		(6 711)	(8 344)
Μείωση στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα	11	1 119	617
Τόκοι τραπεζικού δανείου		150	263
		(4 460)	(4 354)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	Σημ.	2016 €000	2015 €000
<i>Μεταβολή σε:</i>			
Αύξηση στο μη καταμεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	23	9	28
Αύξηση /(μείωση) στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	14, 22	3 407	(8 189)
(Αύξηση)/ μείωση στο μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	(1 462)	1 097
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	21	277	(175)
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	16	927	3 261
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	22	(2 313)	143
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	10	36	122
Ταμειακή ροή για λειτουργικές δραστηριότητες		(3 579)	(8 067)
Φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε		(875)	(718)
Καθαρή ταμειακή ροή για λειτουργικές δραστηριότητες		(4 454)	(8 785)

30. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους, από τις ασφαλιστικές του εργασίες και από τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία κατέχει. Οι κίνδυνοι αυτοί παρακολουθούνται με διάφορους μηχανισμούς πάνω σε συστηματική βάση και λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων.

Κίνδυνοι από ασφαλιστικές εργασίες

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος αναφέρεται στον κίνδυνο να συμβεί ένα ασφαλιζόμενο συμβάν το οποίο θα υποχρεώσει τον Όμιλο να καταβάλει παροχές αβέβαιου μεγέθους σε άγνωστη χρονική στιγμή. Για τους κινδύνους από ασφαλιστικές εργασίες δημιουργούνται προβλέψεις για να καλυφθούν επαρκώς οι υποχρεώσεις του Ομίλου κάτω από ασφαλιστήρια συμβόλαια, με τη σύσταση αναλογιστών. Ο κυριότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος είναι οι πραγματικές απαιτήσεις και ωφελήματα να υπερβούν το ποσό των υποχρεώσεων που έχουν αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις.

Ο κίνδυνος αυτός επηρεάζεται από τη συχνότητα και δριμύτητα των απαιτήσεων και από το γεγονός ότι οι πραγματικές πληρωμές μπορεί να ξεπεράσουν την αρχική εκτίμηση του Ομίλου.

Η έκθεση σε κινδύνους περιορίζεται με τη διασπορά σε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων και με τη σωστή επιλογή ασφαλιζομένων στα πλαίσια της στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) του Ομίλου. Επίσης περιορίζεται μέσω της χρήσης αντασφάλισης.

Παρόλο που ο Όμιλος κατέχει αντασφάλιση, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζομένους. Κατά συνέπεια, υπάρχει πιστωτικός κίνδυνος στο βαθμό όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτά χρονικά διαστήματα την πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστικών εταιρειών με τις οποίες συνεργάζεται μέσω των οικονομικών τους αποτελεσμάτων και της βαθμολογικής τους κατάταξης από γνωστούς οίκους αξιολόγησης και λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε ο κίνδυνος αυτός να ελαχιστοποιείται.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την ολική συχνότητα απαιτήσεων είναι οι επιδημίες, οι εκτεταμένες αλλαγές στον τρόπο ζωής και οι φυσικές καταστροφές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η στρατηγική ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διασπορά των κινδύνων αναφορικά με το είδος του κινδύνου και το επίπεδο των ασφαλιζομένων ωφελημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται με ιατρικούς ελέγχους ώστε η παρούσα κατάσταση υγείας και το ιατρικό ιστορικό να λαμβάνονται υπόψη στην κοστολόγηση των προϊόντων και με συχνή ανασκόπηση των πραγματικών απαιτήσεων και της τιμολόγησης προϊόντων. Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα μη αποδοχής συμβολαίου, επιβολής επιπρόσθετων χρεώσεων και απόρριψης πληρωμής δόλιων απαιτήσεων.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας

Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι που αφορούν τα συμβόλαια του κλάδου απορρέουν από αλλαγές στον τρόπο ζωής, κλιματολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές.

Οι κίνδυνοι περιορίζονται με την εφαρμογή αυστηρής στρατηγικής επιλογής και ανάληψης κινδύνου και με τον έλεγχο και διερεύνηση για πιθανές δόλιες απαιτήσεις.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ένα από τα μέρη ενός χρηματοοικονομικού μέσου να προκαλέσει οικονομική ζημιά στο άλλο μέρος αθετώντας μια δέσμευση του.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο:

	2016			2015		
	Άμεσα συνδεδεμένα με ασφαλιστικά ταμεία €000	Άλλα €000	Ολικό €000	Άμεσα συνδεδεμένα με ασφαλιστικά ταμεία €000	Άλλα €000	Ολικό €000
Ομόλογα (Σημ.12.1 και 14)	35 214	8 289	43 503	31 787	8 818	40 605
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών (Σημ. 9 και 14)	16 626	3 130	19 756	19 124	6 396	25 520
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων (Σημ.13.2)	1 081	2 001	3 082	1 123	2 394	3 517
Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους (Σημ.13.1)	-	2 168	2 168	-	2 422	2 422
Χρεώστες (Σημ. 10)	-	3 868	3 868	-	3 914	3 914
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 24)	-	11 585	11 585	-	10 123	10 123
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις (Σημ. 16)	3 263	144	3 407	4 229	105	4 334
	56 184	31 185	87 369	56 263	34 172	90 435

Τα δάνεια επί ασφαλιστηρίων και τα ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους είναι πλήρως εξασφαλισμένα με την αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και υποθήκες σε ακίνητα αντίστοιχα.

Οι χρεώστες περιλαμβάνουν οφειλές προς τον Όμιλο που προκύπτουν από πωλήσεις ακινήτων τα οποία δεν μεταβιβάζονται μέχρι την αποπληρωμή τους.

Τα ασφάλιστρα εισπρακτέα εξασφαλίζονται με την αξία εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την έκθεση των απαιτήσεων σε πιστωτικό κίνδυνο:

	Χωρίς καθυστέρηση ή απομείωση €000	Απομειωμένα €000	Ολικό €000
2016			
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	3 407	691	4 098
Χορηγήσεις	-	90	90
	3 407	781	4 188
2015			
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	4 334	691	5 025
Χορηγήσεις	-	89	89
	4 334	780	5 114

Ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο με κατηγοριοποίηση ανάλογα με την πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών ομολόγων και των τραπεζών:

	Aaa -Aa3 €000	A1-A3 €000	Ba1 – Ba3 €000	B1-B3 €000	Caa1- Caa3 €000	Χωρίς διαβάθμιση €000	Ολικό €000
2016							
Ομόλογα	-	-	-	-	-	43 503	43 503
Μετρητά και καταθέσεις με τράπεζες	-	8 444	4 157	-	7 668	1 389	21 658
	-	8 444	4 157	-	7 668	44 892	65 161
2015							
Ομόλογα	-	-	-	-	-	40 605	40 605
Μετρητά και καταθέσεις με τράπεζες	6 808	7 588	-	-	12 026	2 843	29 265
	6 808	7 588	-	-	12 026	43 448	69 870

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Ομίλου να αποπληρώσει τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του πλήρως ή έγκαιρα. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται η πιθανότητα επαναχρηματοδότησης των υποχρεώσεων με ψηλότερα επιτόκια και η πώληση περιουσιακών στοιχείων με έκπτωση.

Για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών απαιτείται η συνεχής ροή μετρητών για την πληρωμή των υποχρεώσεων προς τους ασφαλισμένους και συνεργάτες.

Η βασική πηγή πόρων χρηματοδότησης της ρευστότητας του Ομίλου είναι τα εισπραχθέντα ασφάλιστρα, οι πωλήσεις και τα εισοδήματα από επενδύσεις, οι ρευστοποιήσιμες καταθέσεις, το τραπεζικό παρατράβηγμα και το τραπεζικό δάνειο.

Για την εξασφάλιση ικανοποιητικής ροής μετρητών για κάλυψη των μελλοντικών του υποχρεώσεων ο Όμιλος επενδύει σε περιουσιακά στοιχεία με χρονική διάρκεια που συμπίπτει με τις αναμενόμενες περιόδους αποπληρωμών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου με βάση την εναπομείνουσα συμβατική του λήξη στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Η ανάλυση έγινε με βάση τις μη προεξοφληθείσες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές περιόδους σύμφωνα με το χρονικό διάστημα που απομένει από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους.

	Εντός ενός έτους €000	1-5 έτη €000	6-15 έτη €000	Πέραν των 15 ετών €000	Χωρίς ημερομηνία λήξης €000	Άμεσα συνδεδεμένα με ασφαλιστικά ταμεία €000	Ολικό €000
2016							
Τραπεζικό παρατράβηγμα	1 772	-	-	-	-	-	1 772
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	17 994	12 477	8 164	5 912	15 913	217 249	277 709
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	12 113	2 326	1 522	1 102	2 967	-	20 030
Πιστωτές	2 321	-	-	-	-	-	2 321
	34 200	14 803	9 686	7 014	18 880	217 249	301 832
2015							
Τραπεζικό παρατράβηγμα	3 843	-	-	-	-	-	3 843
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	17 452	15 886	9 515	5 170	14 837	211 763	274 623
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	14 864	2 617	1 567	852	2 444	-	22 344
Πιστωτές	2 175	-	-	-	-	-	2 175
Τραπεζικό δάνειο	4 880	-	-	-	-	-	4 880
	43 214	18 503	11 082	6 022	17 281	211 763	307 865

Κίνδυνος αγοράς

Οι κίνδυνοι της αγοράς προκύπτουν από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων, μετοχών και άλλων αξιών. Οι μεταβολές αυτές δεν επηρεάζουν την επικερδότητα του Ομίλου στο βαθμό που αφορούν επενδύσεις συνδεδεμένες με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια (unit-linked investment plans). Ο κίνδυνος αυτός σε σχέση με τις υπόλοιπες επενδύσεις ασφαλιστικών εργασιών διατηρείται στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα αφού είναι διεσπαρμένος στους διάφορους κλάδους της οικονομίας και γεωγραφικά.

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος σε σχέση με τις μετοχές που κατέχει ο Όμιλος πηγάζει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές των μετοχών. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε μετοχικούς τίτλους στις 31 Δεκεμβρίου του 2016 και 2015 ήταν κυρίως σε αναγνωρισμένα χρηματιστήρια του εξωτερικού. Επιπλέον, μείωση του κινδύνου επιτυγχάνεται μέσω διασποράς σε διάφορους τομείς δραστηριότητας.

	Μεταβολή στο δείκτη	Επίδραση στα κέρδη πριν τη φορολογία € 000	Επίδραση στα κέρδη μετά τη φορολογία € 000
2016			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+5%	128	115
	-5%	(128)	(115)
Άλλα Χρηματιστήρια	+5%	166	149
	-5%	(166)	(149)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	Μεταβολή στο δείκτη	Επίδραση στα κέρδη πριν τη φορολογία € 000	Επίδραση στα κέρδη μετά τη φορολογία € 000
2015			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+5%	129	116
	-5%	(129)	(116)
Άλλα Χρηματιστήρια	+5%	181	163
	-5%	(181)	(163)

Οι επενδύσεις σε άλλα χρηματιστήρια περιλαμβάνουν άμεσα και έμμεσα επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια που διαπραγματεύονται σε Ευρωπαϊκά και Αμερικάνικα Χρηματιστήρια.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου, να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος αυτός επικεντρώνεται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου. Οι μεταβολές στα επιτόκια δεν επηρεάζουν την επικερδότητα του Ομίλου στο βαθμό που αφορούν επενδύσεις συνδεδεμένες με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια (unit-linked investment plans).

Ο Όμιλος μετριάζει την έκθεση του στον κίνδυνο αυτό διαθέτοντας συνδυασμό χρηματοοικονομικών μέσων σταθερού και μεταβλητού επιτοκίου και παρακολουθώντας τις εξελίξεις μέσω περιοδικών αναθεωρήσεων των θέσεων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 εάν τα επιτόκια όλων των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων και υποχρεώσεων σε όλα τα νομίσματα αυξάνονταν / μειώνονταν κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να παραμένουν σταθερές, το κέρδος του Ομίλου μετά τη φορολογία για το έτος και κατά συνέπεια τα ίδια κεφάλαια θα αυξάνονταν / μειώνονταν κατά €54 000 (2015: €64 000).

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος, η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Η έκθεση του Ομίλου στο συναλλαγματικό κίνδυνο δεν είναι σημαντική.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης ή ρευστοποίησης:

2016	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	1 902	-	1 902
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	3 868	-	3 868
<i>Επενδύσεις ασφαλιστικών εργασιών και ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων</i>			
Μετοχές	-	60 392	60 392
Ομόλογα	-	43 503	43 503
Μικτά αμοιβαία κεφάλαια	-	26 271	26 271
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων	13 537	-	13 537
Δάνεια σε ασφαλισμένους	108	2 060	2 168
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων	462	2 620	3 082
Καταθέσεις με τράπεζες	19 756	-	19 756
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	1 334	10 251	11 585
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	3 407	-	3 407
Αποθέματα ακινήτων	-	41 408	41 408
Ακίνητα και εξοπλισμός	-	17 407	17 407
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	1 491	1 491
	44 374	205 403	249 777
Υποχρεώσεις			
Τραπεζικό παρατράβηγμα	1 772	-	1 772
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	2 708	-	2 708
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	12 113	7 917	20 030
Φορολογία πληρωτέα	218	-	218
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	7 781	7 781
Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	707	-	707
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	82 654	195 055	277 709
Υποχρεώσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	16 505	(320)	16 185
	116 677	210 433	327 110

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2015	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	3 747	-	3 747
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	3 914	-	3 914
<i>Επενδύσεις ασφαλιστικών εργασιών και ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων</i>			
Μετοχές	-	57 592	57 592
Ομόλογα	-	40 605	40 605
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	-	32 514	32 514
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων	8 299	-	8 299
Δάνεια σε ασφαλισμένους	121	2 301	2 422
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων	527	2 989	3 516
Καταθέσεις με τράπεζες	25 519	-	25 519
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	1 303	8 820	10 123
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	4 334	-	4 334
Αποθέματα ακινήτων	-	41 556	41 556
Ακίνητα και εξοπλισμός	-	18 970	18 970
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	1 885	1 885
	47 764	207 232	254 996
Υποχρεώσεις			
Τραπεζικό παρατράβηγμα	3 843	-	3 843
Τραπεζικό δάνειο	4 880	-	4 880
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	2 431	-	2 431
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	12 616	9 727	22 343
Φορολογία πληρωτέα	242	-	242
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	7 883	7 883
Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	698	-	698
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	84 253	190 370	274 623
Υποχρεώσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	16 185	(928)	15 257
	125 148	207 052	332 200

32. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και οι σχετικοί Κανονισμοί αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ). Η νέα Οδηγία εισάγει σημαντικά αυξημένες απαιτήσεις τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο και χωρίζεται σε τρεις πυλώνες:

- Πυλώνας I: Ποσοτικές απαιτήσεις - περιλαμβάνει τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας, των τεχνικών προβλέψεων και τις αρχές επιμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.
- Πυλώνας II: Ποιοτικές απαιτήσεις - περιλαμβάνει τις απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης που εγγυώνται τη σωστή και συνετή διαχείριση της ασφαλιστικής επιχείρησης, περιλαμβανομένων των

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων, κανονιστικής συμμόρφωσης, εσωτερικού ελέγχου και αναλογιστικής λειτουργίας.

- Πυλώνας ΙΙΙ: Δημοσιοποίηση στοιχείων - περιλαμβάνει τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης ποσοτικών και ποιοτικών πληροφοριών που κρίνονται απαραίτητες για τις εποπτικές αρχές και για την καλύτερη ενημέρωση των ασφαλισμένων - καταναλωτών.

Η Εταιρεία, ακολουθώντας ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, βρίσκεται σε θέση να ανταποκριθεί πλήρως στις νέες απαιτήσεις με την εφαρμογή της Οδηγίας από 1 Ιανουαρίου 2016. Στη φάση προετοιμασίας, η Εταιρεία εφάρμοσε σημαντικές αναβαθμίσεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης.

Με την εφαρμογή της Οδηγίας, η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιουχική της βάση αξιολογώντας σε τριμηνιαία βάση την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας με υψηλής ποιότητας ίδια κεφάλαια. Στα πλαίσια αυτά, προβαίνει σε αριθμό ενεργειών για τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και κεφαλαίων της, περιλαμβανομένης της ρύθμισης της μερισματικής πολιτικής της, ώστε να βρίσκεται σε θέση να καλύπτει τις αυξημένες ποσοτικές απαιτήσεις κεφαλαίου.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία αξιολογεί σε ετήσια βάση τη συνεχή συμμόρφωση με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις της Οδηγίας καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου του επιχειρηματικού σχεδιασμού της. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη τις πιθανές μελλοντικές μεταβολές στο προφίλ κινδύνου, την ποσότητα και ποιότητα των ιδίων κεφαλαίων, καθώς και τη σύνθεση τους ανά κατηγορία και πώς αυτή μπορεί να μεταβληθεί κατά την περίοδο του επιχειρηματικού σχεδιασμού. Τα αποτελέσματα της προοπτικής αξιολόγησης των ιδίων κινδύνων λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο διαχείρισης των κεφαλαίων, του επιχειρηματικού προγραμματισμού και της ανάπτυξης και σχεδιασμού των προϊόντων της Εταιρείας.

33. ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Παρατίθενται πιο κάτω επιπρόσθετα στοιχεία με βάση τις Λογιστικές Οδηγίες οι οποίες εκδόθηκαν βάσει των διατάξεων του εδαφίου 2 του άρθρου 87 των περί της Ασκήσεως Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων:

Κλάδος ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων

	2016	2015
	€000	€000
Ατομικά ασφάλιστρα	42 943	43 336
Ασφάλιστρα ομαδικών συμβολαίων ζωής	2 515	1 644
	45 458	44 980
Περιοδικά ασφάλιστρα	40 288	38 134
Εφάπαξ ασφάλιστρα	5 170	6 846
	45 458	44 980
Ασφάλιστρα κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις:		
- Χωρίς συμμετοχή στα κέρδη	4 955	4 068
- Με συμμετοχή στα κέρδη	1 620	1 154
	6 575	5 222
Ασφάλιστρα κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις όπου τον επενδυτικό κίνδυνο φέρουν οι ασφαλισμένοι	38 883	39 758
	45 458	44 980

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	2016	2015
	€000	€000
Αντασφάλιστρα κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις	2 946	2 222
Αντασφάλιστρα κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις	859	900
	3 805	3 122

34. ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει μη εισηγμένες επενδύσεις.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με την χρήση μοντέλων αποτίμησης, περιγράφεται στη λογιστική πολιτική αριθμός 16 για τις επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Ομίλου σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των ακινήτων, περιγράφεται στη σημείωση 11 και 18.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών μέσων και ακινήτων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία ανά επίπεδο παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ακίνητα				
2016				
Μετοχές	60 202	-	190	60 392
Ομόλογα	42 583	920	-	43 503
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	-	-	26 270	26 270
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων	13 537	-	-	13 537
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	110 179	110 179
Ιδιόκτητα ακίνητα	-	-	16 927	16 927
	116 322	920	153 566	270 808

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ακίνητα				
2015				
Μετοχές	57 397	-	195	57 592
Ομόλογα	39 955	650	-	40 605
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	32 514	-	-	32 514
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων	8 299	-	-	8 299
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	109 852	109 852
Ιδιότητα ακίνητα	-	-	18 525	18 525
	<u>138 165</u>	<u>650</u>	<u>128 572</u>	<u>267 387</u>

Ευαισθησία της επιμέτρησης εύλογης αξίας στις μεταβολές σε μη παρατηρήσιμες εισροές

Ενόψει της αβεβαιότητας που παρατηρείται στην αγορά, τυχόν μεταβολές σε μη παρατηρήσιμες εισροές δύναται να οδηγήσουν σε επιμέτρηση σημαντικά υψηλότερης ή χαμηλότερης εύλογης αξίας. Μια διαφοροποίηση του συντελεστή ετήσιας μισθωτικής απόδοσης θα επηρέαζε την εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα και των ιδιοκτητών ακινήτων ως ακολούθως:

	Επίδραση στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα
<i>Μεταβολή στο συντελεστή ετήσιας μισθωτικής απόδοσης</i>	
+0,05 (+5%)	-7,5% μέχρι -9%
-0,05% (-5%)	+9%

Τυχόν μεταβολές στις μη παρατηρήσιμες εισροές των μη εισηγμένων μετοχών δεν αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντικά υψηλότερη ή χαμηλότερη τιμή της αξίας τους.

35. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Τα συνδεόμενα πρόσωπα περιλαμβάνουν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τον / τη σύζυγο, τα ανήλικα τέκνα και εταιρείες στις οποίες ο σύμβουλος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον το 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεόμενα τους πρόσωπα γίνονται με βάση συνήθεις εμπορικούς όρους.

Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

	2016 €000	2015 €000
Αμοιβές ως μέλη:		
Μη εκτελεστικοί	150	147
Εκτελεστικοί	10	10
Σύνολο αμοιβών ως μέλη	<u>160</u>	157
Απολαβές υπό εκτελεστική ιδιότητα συμπεριλαμβανομένων εισφορών εργοδότη	191	188
Σύνολο αμοιβών Διοικητικών Συμβούλων	<u>351</u>	345

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Κατά τα έτη 2016 και 2015 υπήρχε ένας εκτελεστικός Διοικητικός Σύμβουλος.

Άλλες συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

Ο κ. Γιώργος Α. Γεωργίου, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα πληρωτέα προς την Εταιρεία ανέρχονται σε €12 000 (2015: €2 000).

Ο κ. Ανδρέας Γεωργίου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €2 460 (2015: €2 460).

Ο κ. Κωνσταντίνος Δεκατρής, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €7 171 (2015: 0,00). Ο κ. Δεκατρής είναι Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου της Commercial General Insurance Ltd η οποία διατηρεί ομαδικά συμβόλαια ζωής, ατυχημάτων και υγείας και συνταξιοδοτικό σχέδιο. Κατά το 2016 η Commercial General Insurance Ltd πλήρωσε στην Εταιρεία το συνολικό ποσό των €133 254 (2015: €119 000).

Ο κ. Αλέξης Φ. Φωτιάδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €32 000 (2015: €34 000).

Ο κ. Παύλος Φ. Φωτιάδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €14 000 (2015: €14 000).

Ο κ. Σταύρος Χριστοδουλίδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €2 520 (2015: €2 520).

Ο Δρ. Ανδρέας Κρητιώτης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €12 000 (2015: €12 000).

Από εταιρείες του Ομίλου Φωτιάδη καταβλήθηκαν προς τον Όμιλο κατά το έτος 2016 ασφάλιστρα κλάδων ζωής και ατυχημάτων και υγείας που ανέρχονται σε €480 000 (2015: €247 000). Επίσης ο Όμιλος ενήργησε σαν διαμεσολαβητής για την ασφάλιση περιουσίας του Ομίλου Φωτιάδη και εξασφάλισε προμήθειες ύψους €80 000 (2015: €83 000).

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

Προς τα Μέλη της Universal Life Insurance Public Company Limited

Έκθεση επί του Ελέγχου των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Universal Life Insurance Public Company Limited (η «Εταιρεία») και των θυγατρικών της (μαζί με την Εταιρεία ο "Όμιλος"), όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 33 μέχρι 88 και οι οποίες αποτελούνται από την ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2016, τις ενοποιημένες καταστάσεις συνολικών εισοδημάτων, την ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ρών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της ενοποιημένης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και της ενοποιημένης χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ενοποιημένων ταμειακών ρών της, για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ.113.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο *Ευθύνη του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων* της έκθεσής μας. Είμαστε ανεξάρτητοι από το Συγκρότημα, σύμφωνα με τον *Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών, που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ)* και τις απαιτήσεις δεοντολογίας, που σχετίζονται με τον έλεγχο ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας, που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε, ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια, που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Άλλες πληροφορίες

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια έκθεση, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου για τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο να αξιολογήσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, γνωστοποιώντας, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και την υιοθέτηση της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν το Διοικητικό Συμβούλιο προτίθεται, είτε να θέσει το Συγκρότημα σε εκκαθάριση ή να παύσει τις δραστηριότητες, ή όταν δεν έχει ρεαλιστικές εναλλακτικές επιλογές από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του Ομίλου.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση αλλά όχι εγγύηση ότι ο έλεγχος, όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ, πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενόταν ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λήφθηκαν με βάση αυτές τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες, οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια, τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος, που οφείλεται σε απάτη, είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανόουμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες, που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Συμπεραίνουμε για τη καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, κατά πόσον υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα που να σχετίζεται με γεγονότα ή συνθήκες που να υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, που ενδέχεται να φανερώσει σημαντική αμφιβολία ως προς την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Εάν συμπεραίνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση μας να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, ή εάν τέτοιες γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να τροποποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματα μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα το Συγκρότημα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

- Λαμβάνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τις οικονομικές πληροφορίες των οντοτήτων ή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για να εκφράσουμε γνώμη επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, επίβλεψη και εκτέλεση του ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στο Διοικητικό Συμβούλιο θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 έως 2016, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Εταιρεία κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον περί Εταιρειών Νόμο της Κύπρου, Κεφ. 113, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση Διαχείρισης έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113 και οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση αυτή συνάδουν με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.
- Κατά τη γνώμη μας, και σύμφωνα με την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντος του Ομίλου που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρείας ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 έως 2016 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Ο συνέταιρος ανάθεσης για αυτή την ανεξάρτητη έκθεση ελέγχου είναι ο Σάββας Πεντάρης.

Σάββας Πεντάρης

Εγγεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Ernst & Young Cyprus Limited

Εγγεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία

16 Μαΐου 2017

Κεκτημένη Αξία - Embedded Value

Κεκτημένη Αξία - Embedded Value

Η Universal Life, παράλληλα με την αναλογιστική εκτίμηση των εργασιών της που διεξάγεται κάθε χρόνο και της οποίας τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της, δημοσιεύει από το 1993 για πληρέστερη ενημέρωση των μετόχων της την εκτίμηση των κερδών της με βάση την “κεκτημένη αξία” γνωστή σαν “embedded value”.

Η κεκτημένη αξία μιας ασφαλιστικής εταιρείας ζωής αποτελείται από το συμφέρον των μετόχων στα καθαρά περιουσιακά της στοιχεία, αφού γίνει πρόνοια για φορολογία, και από την υφιστάμενη αξία των καθαρών (μετά τη φορολογία) μελλοντικών πλεονασμάτων από τα συμβόλαια σε ισχύ κατά την ημερομηνία υπολογισμού. Δεν συμπεριλαμβάνονται προβλέψεις για κέρδη που θα προκύψουν από μελλοντικές νέες εργασίες (goodwill).

Ο υπολογισμός των προβλεπόμενων μελλοντικών ταμειακών κινήσεων (cash flows) βασίζεται σε υποθέσεις για αποδόσεις από επενδύσεις, θνησιμότητα και νοσηρότητα, ποσοστά ακυρώσεων, προμηθειικά και διοικητικά έξοδα, φορολογία και οποιουσδήποτε άλλους παράγοντες που συντελούν θετικά ή αρνητικά στη διαχείριση κινδύνων και στην επικερδότητα μιας ασφαλιστικής εταιρείας ζωής. Οι υποθέσεις αυτές καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές συνθήκες και τις πρόσφατες εμπειρίες της εταιρείας. Οι υπολογισμένες μελλοντικές ταμειακές κινήσεις εκπίπτονται προς την τωρινή αξία τους με ένα ποσοστό προεξόφλησης κινδύνου (risk discount rate) που αντιπροσωπεύει την απόδοση που ο μέτοχος μιας ασφαλιστικής εταιρείας ζωής αναμένει από μια επένδυση τέτοιας φύσεως.

Η κεκτημένη αξία της εταιρείας υπολογίζεται στην αρχή και στο τέλος του έτους, η δε αλλαγή στην αξία, η οποία προσαρμόζεται ανάλογα με οποιεσδήποτε μεταφορές από ή προς τους μετόχους, αντιπροσωπεύει τα κέρδη με βάση την κεκτημένη αξία της εταιρείας (embedded value earnings).

Αποτελέσματα 2016

Ο πιο κάτω πίνακας δίνει την ανάλυση της κεκτημένης αξίας της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016. Οι αντίστοιχοι αριθμοί για το 2015 παρατίθενται για σκοπούς σύγκρισης. Το ποσοστό προεξόφλησης κινδύνου (risk discount rate) που χρησιμοποιήθηκε ήταν 7,50% κατ' έτος το ίδιο με αυτό που χρησιμοποιήθηκε για τις προβλέψεις του 2015.

	2016	2015
	€000	€000
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάστηκαν με βάση τα ΔΠΧΠ	32 815	31 932
Διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και του κόστους των ακινήτων της Universal Golf Enterprises PLC	2 196	1 289
Μη κατανεμημένο πλεόνασμα Κλάδου Ζωής	707	698
Αξία συμβολαίων σε ισχύ	37 080	40 797
Κεκτημένη Αξία - Embedded Value	72 798	74 716

Η αλλαγή στην κεκτημένη αξία από έτος σε έτος και το μέρισμα που πληρώθηκε στους μετόχους εντός του έτους αντιπροσωπεύουν τα κέρδη / ζημιές με βάση την κεκτημένη αξία για το έτος. Οι ζημιές με βάση την κεκτημένη αξία για το έτος 2016 ανέρχονται σε €1 918 000 (2015: κέρδη €2 159 000).

Για σκοπούς σύγκρισης, τα βασικά στοιχεία των ελεγμένων αποτελεσμάτων του 2016 καθώς και του 2015 πάνω στην υφιστάμενη παραδοσιακή λογιστική βάση και με την εναλλακτική μέθοδο της κεκτημένης αξίας παρουσιάζονται πιο κάτω.

Κεκτημένη Αξία- Embedded Value

	Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις		Με βάση την Κεκτημένη Αξία	
	2016 €000	2015 €000	2016 €000	2015 €000
Κέρδη / (ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους της Εταιρείας	811	2 053	(1 918)	2 159
Συμφέρον μετόχων	32 815	31 932	72 798	74 716
Κέρδη / (ζημιά) ανά μετοχή - σεντ	5,8	15,2	(13,7)	15,6
Εσωτερική αξία μετοχής - €	2,34	2,32	5,19	5,42

UNIVERSAL LIFE

Κεντρικά Γραφεία

Universal Tower, Λεωφ. Διγενή Ακρίτα 85,
1070 Λευκωσία, Τ.Θ. 21270, 1505 Λευκωσία

Τηλ.: 22 88 22 22, Φαξ: 22 88 22 00

Email: unilife@unilife.com.cy

Web page: www.universallife.com.cy